

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

สถานการณ์ปัญหาการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เป็นปัญหาที่นับวันจะมีแนวโน้มที่สูงขึ้น จากข้อมูลสถิติของกลุ่มศาสตร์พระราชาและการพัฒนานวัตกรรม กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่าในปี ๒๕๖๒ มีจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดซ้ำเพิ่มสูงขึ้นจากปี ๒๕๖๑ อย่างเห็นได้ชัด (ปี ๒๕๖๑ เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำร้อยละ ๒๓.๗๗ และปี ๒๕๖๒ เด็กและเยาวชนกระทำความผิดซ้ำร้อยละ ๒๕) ซึ่งได้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหา อุปสรรคในการบำบัด แก้ไขฟื้นฟู ป้องกันและพัฒนาเด็กและเยาวชน รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัญหาดังกล่าวนี้นี้จำเป็นต้องได้รับการปรับปรุงและพัฒนาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ศาลมีคำสั่งใช้ มาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ ให้เด็กและเยาวชนอยู่ในความดูแลของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ และเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน รวมถึงการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องให้ปฏิบัติเป็นไปตามแผน ซึ่งปัจจุบันพบว่ายังไม่มีระบบหรือกระบวนการทำงานร่วมกับหน่วยงานเครือข่ายภายนอกที่ชัดเจนและครอบคลุม ความเสี่ยงและความจำเป็นของเด็กและเยาวชนในแต่ละราย ประกอบกับยังไม่มีเครื่องมือที่สามารถนำมาใช้ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนให้สอดคล้องกับความเสี่ยงและความจำเป็น รวมถึงแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ในการติดตามเด็กและเยาวชน ยังไม่มีแนวทางที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรม ซึ่งจากการศึกษาสถิติข้อมูลจำนวนเด็กและเยาวชนที่ศาลสั่งใช้มาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ ตั้งแต่ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ มีจำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๕๙๕ คดี ซึ่งจากการสอบถามสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกและอบรมฯ ยังไม่มีแนวทางการดำเนินงานดูแลและติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ชัดเจน และพบปัญหาในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนกลุ่มดังกล่าว เนื่องจากมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นในทุกปีและมีระยะเวลาในการควบคุมตัวนานขึ้น นอกจากนี้ได้ศึกษาปัจจัยการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง ภายใต้โครงการการเพิ่มการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม พบว่า ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง ยังคงพบปัญหา เนื่องจากการขาดแคลนบุคลากรและภาระงานที่มีจำนวนมากของกลุ่มประสานกิจกรรมชุมชน ทำให้เกิดช่องว่างในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ซึ่งจากการศึกษานั้นยังพบว่าเด็กและเยาวชนที่มีเครือข่ายชุมชนเข้ามาร่วมติดตามมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติตามแผนสำเร็จ แต่เนื่องจากเครือข่ายชุมชนในแต่ละที่ยังมีไม่ครบทุกพื้นที่และไม่มีวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่เหมาะสม ดังนั้นจึงควรส่งเสริมให้มีเครือข่ายชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามในเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง โดยต้องมีแนวทางและรูปแบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่เหมาะสม

ด้วยภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งในการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์ และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยมียุทธศาสตร์

ที่สำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหรือชุมชนในการป้องกัน แก้ไข บำบัด และช่วยเหลือสงเคราะห์ หลังปล่อย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวดที่ ๗ ได้ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนาเอกชน รวมทั้งชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือ และติดตามเด็กและเยาวชนให้ได้รับสวัสดิการและการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็น และได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยมีความสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย รวมถึงมีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญาทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากฎหมาย และระบบการบริหารงานยุติธรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด

ที่ประชุม ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้องให้ปฏิบัติเป็นไปตามแผน และเด็กและเยาวชนภายหลัง ปล่อยจากสถานพินิจฯ (ม.๑๓๒ วรรค ๒) และเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ รวมถึงการติดตามเด็กและ เยาวชนที่อยู่ระหว่างการฝึกอบรม แต่ได้รับการให้ไปทดลองใช้ชีวิตในชุมชน โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วม ของเครือข่ายชุมชนในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน จึงได้ดำเนินการโครงการศึกษาวิจัยเพื่อ พัฒนาประสิทธิภาพระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยกลไก การมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน เพื่อเป็นการพัฒนาแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน โดยใช้กลไกการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชนอย่างมีระบบ มีคุณภาพ และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการ บริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวดที่ ๗ และเพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ หน้าที่ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้มีแนวทาง และเครื่องมือในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชนโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชุมชน ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ และดูแล ปรึกษาประคับประคองช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดให้สามารถปรับตัว ปรับจิตใจ และสามารถพัฒนากลับคืน สู่ครอบครัว และสังคมได้อย่างราบรื่นไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

จากสถานการณ์ และเหตุผลต่าง ๆ ข้างต้น ที่ประชุมจึงได้จัดทำคู่มือและแนวทางการดำเนินงานดูแล และติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อยตัว เพื่อเป็นใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของ บุคลากรด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อยตัว ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แก่ผู้ปฏิบัติหน้าที่ติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน รวมทั้งเด็กและเยาวชนที่ได้รับโอกาสให้ใช้ชีวิตในชุมชน

๒. เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ของผู้เกี่ยวข้องทั้งเจ้าหน้าที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๓. เพื่อส่งเสริมการทำงานร่วมกันในทุกเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อยตัว เพื่อสร้างสรรค์และส่งคืนเด็กและเยาวชนที่พร้อมเป็น “คนดี” สู่ชุมชนและสังคมต่อไป

๓. คำจำกัดความ

การติดตามเด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว หมายถึง การติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแนะนำ ให้เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว มีที่พักอาศัย ได้รับการศึกษา และหรือมีอาชีพ มีรายได้ตลอดจนจัดให้มีการให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกระวัง ตักเตือน เพื่อให้เด็กสามารถดำรงชีพอยู่ได้ในชุมชนสังคมได้อย่างปกติสุข และเป็นคนดีของสังคม

เครือข่ายในการติดตามเด็กหลังการปล่อยตัว หมายถึง ผู้ที่ผ่านการอบรมการเป็นเครือข่ายในการติดตามเด็กและเยาวชน จากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ระดับการประเมินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชน

หมายถึง การประเมินความเสี่ยงการดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุข ตามแนวความคิด Good Life Model ซึ่งเป็นปัจจัยปกป้องการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ได้แก่ ๑) มีการศึกษาหรือการประกอบอาชีพ ๒) การมีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่ง ๓) การมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ๔) การคบเพื่อนที่ดี และ ๕) การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ โดยผลการประเมิน จะแบ่งระดับเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยตัว เป็น ๓ ระดับ ดังนี้

๑) **ระดับต่ำ** หมายความว่า เด็กและเยาวชนมีความพร้อมในปัจจัยทั้ง ๕ ด้าน ซึ่งมีแนวโน้มค่อนข้างต่ำที่จะกระทำผิดกฎหมายในอนาคตอันใกล้ โดยจากสถิติการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน แสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนที่มีความเสี่ยงในระดับต่ำ มีแนวโน้มค่อนข้างน้อยที่จะกระทำผิดอีกครั้ง

๒) **ระดับปานกลาง** หมายถึง เด็กและเยาวชนมีความพร้อมในปัจจัยทั้ง ๕ ด้านอยู่ในระดับที่ไม่สูงและไม่ต่ำ เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้อาจต้องการการเฝ้าระวังสูงกว่ากลุ่มเด็กและเยาวชนที่ได้รับการประเมินในระดับต่ำ

๓) **ระดับสูง** หมายถึง เด็กและเยาวชนที่มีความพร้อมในปัจจัยทั้ง ๕ ด้านอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งมีแนวโน้มในการกระทำผิดกฎหมายสูงในอนาคตอันใกล้ ถ้าเด็กและเยาวชนรายนี้ไม่ได้รับการแทรกแซง และการกำกับ

ดูแลที่เหมาะสม เด็กและเยาวชนรายนี้มีลักษณะหรือปัจจัยต่าง ๆ คล้ายคลึงกับเด็กเยาวชนที่มีผลกระทบผิดปกติ หมายความว่า

โดยให้ทำการประเมินตามแบบฟอร์ม ๐๒ (แบบประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อยของเด็กและเยาวชน)

ปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ตามแนวคิด Good Live Model

หมายถึง ปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ของเด็กและเยาวชน ตามแนวคิด Good Live Model ได้แก่

๑) **มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ** หมายถึง เด็กและเยาวชนจะต้องได้รับการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัย และสอดคล้องตามศักยภาพของแต่ละคน โดยจะได้รับการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ หรือ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการประกอบอาชีพที่สุจริต ที่มีรายได้หรือค่าตอบแทน

๒) **มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย** หมายถึง มีที่พักอาศัยชัดเจนแน่นอนไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บ่อย ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยมีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด สภาพแวดล้อมไม่มีปัญหาทางด้านอาชญากรรม หรือเป็นแหล่งอบายมุข

๓) **สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน**

๓.๑ **ด้านครอบครัว** หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออกในทางที่ดีต่อกัน เช่น ทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกัน กินข้าว พูดคุย ไปเที่ยวร่วมกัน มีการแสดงความรัก ความห่วงใย มีทักษะที่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ฟังความคิดเห็นของคนในครอบครัว และ สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานอย่างสุจริต

๓.๒ **ด้านชุมชน** หมายถึง ชุมชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวเด็กหรือเยาวชน มีการช่วยเหลือเกื้อกูล สอดส่องดูแลเด็กหรือเยาวชน และมีกิจกรรมต่าง ๆ ตามโอกาส ร่วมกับชุมชน

๔) **มีการคบเพื่อนที่ดี** หมายถึง ผู้ที่เด็กหรือเยาวชนรักใคร่ คบหา ชอบพอกัน คั่นเคียงกัน มีนิสัยและความประพฤติที่มีความเหมาะสมไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งผิดกฎหมายหรือมีลักษณะเป็นอาชญากร อันธพาล

๕) **มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์** หมายถึง การทำกิจกรรมของเด็กหรือเยาวชนในเวลาว่างจากการเรียนหรือการประกอบอาชีพเกิดประโยชน์และไม่เกิดโทษต่อตนเองผู้อื่น เช่น ไปเล่นกีฬา นอนพักผ่อน ช่วยงานในบ้าน ทำสวน รดน้ำต้นไม้ อ่านหนังสือเป็นประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ไม่ใช้เวลาว่างไปในทางที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น การไปมั่วสุม รวมกลุ่มแก๊ง ทะเลาะวิวาท ใช้สารเสพติด เป็นต้น

ส่วนที่ ๒

การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

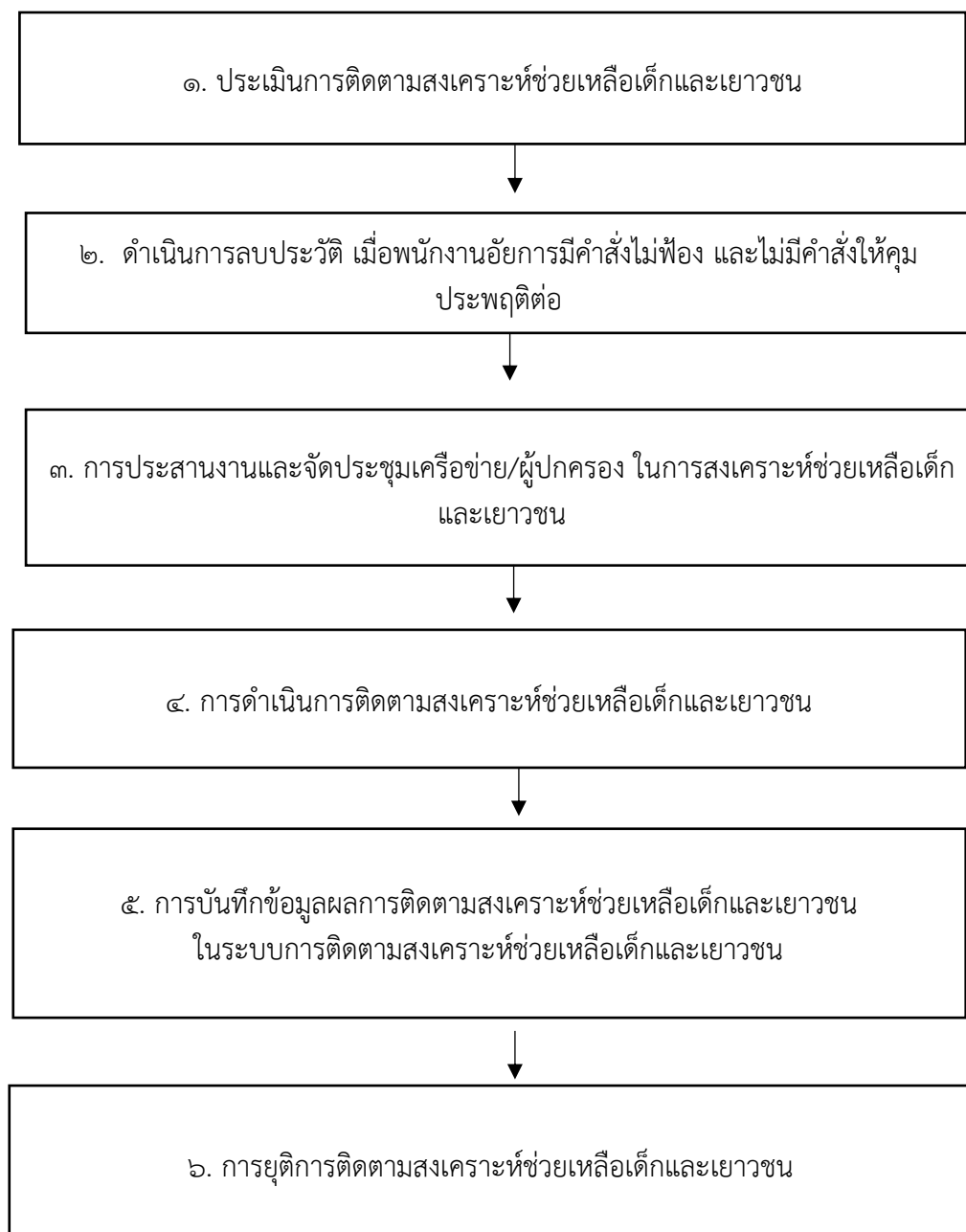
โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน



๑. แนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

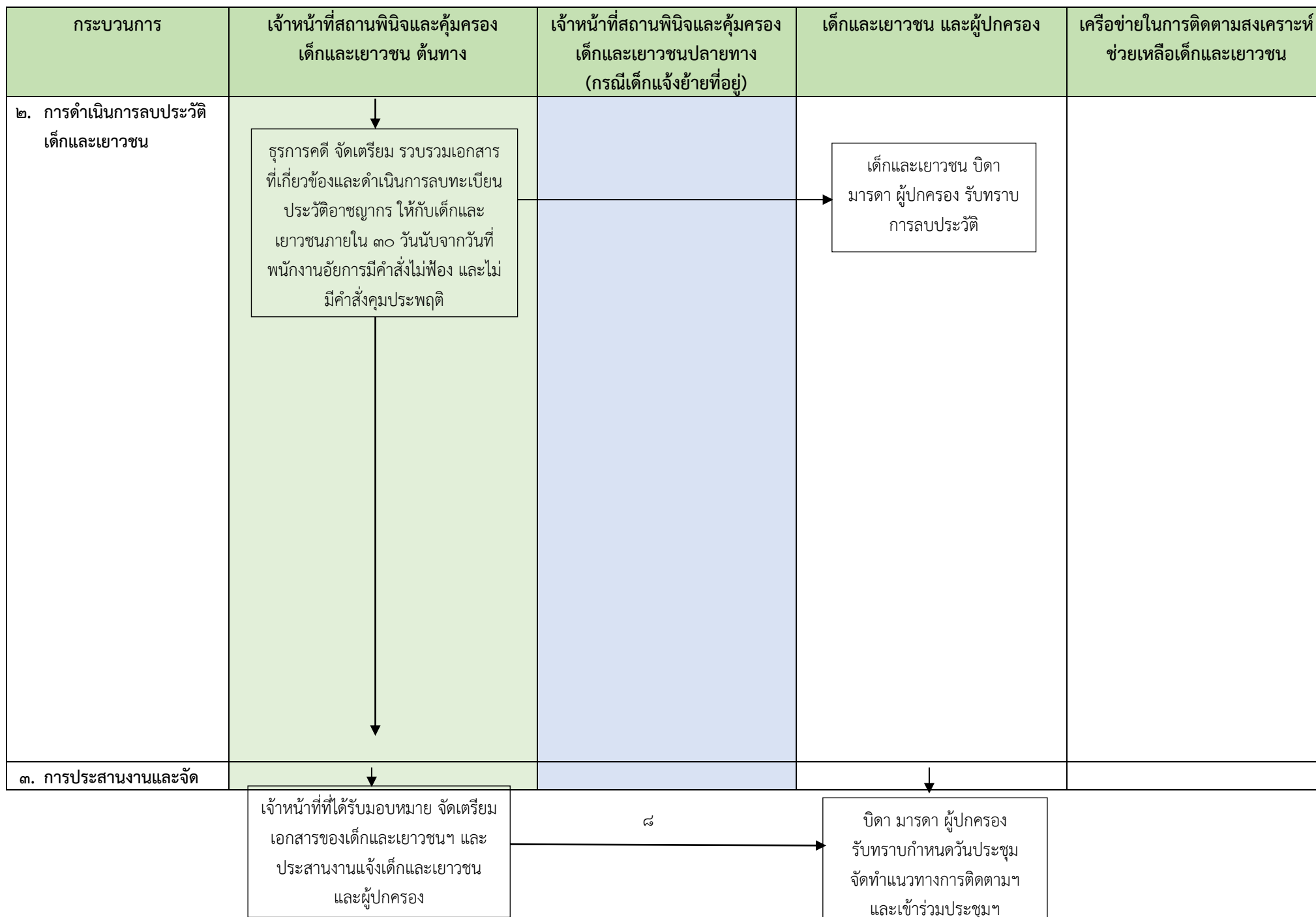
แผนภูมิการดำเนินการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

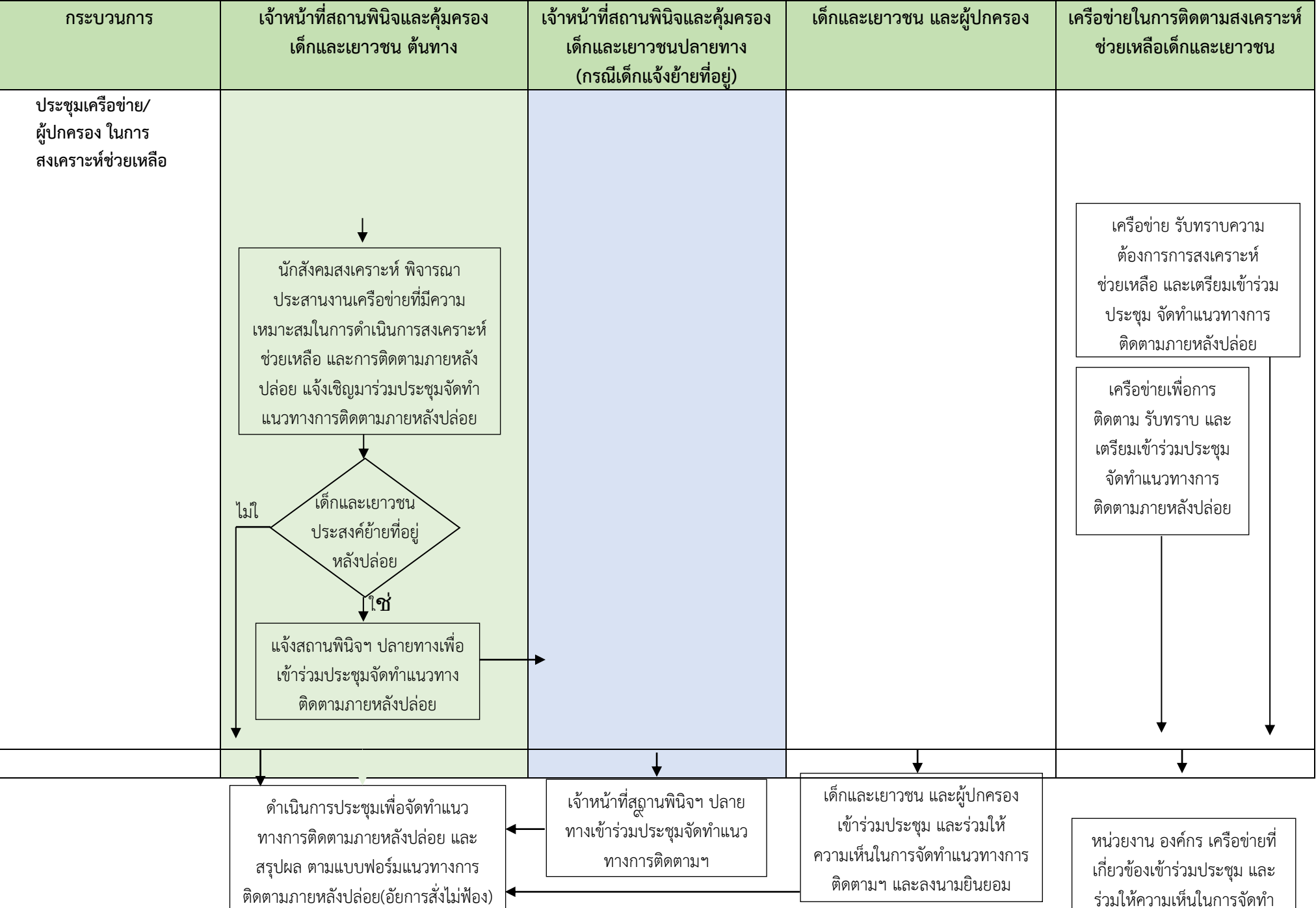


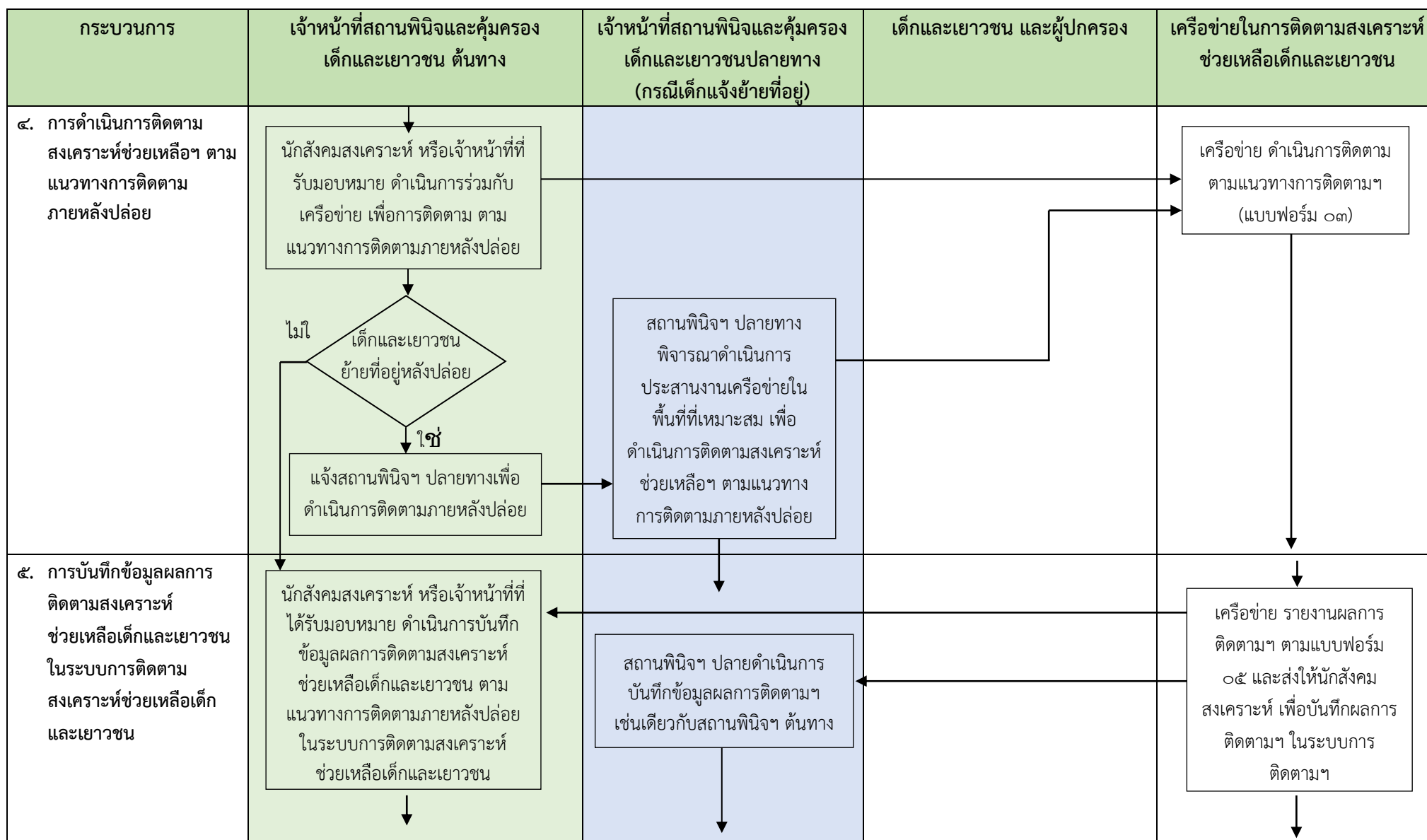
ขั้นตอนกระบวนการทำงาน
เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ
เด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

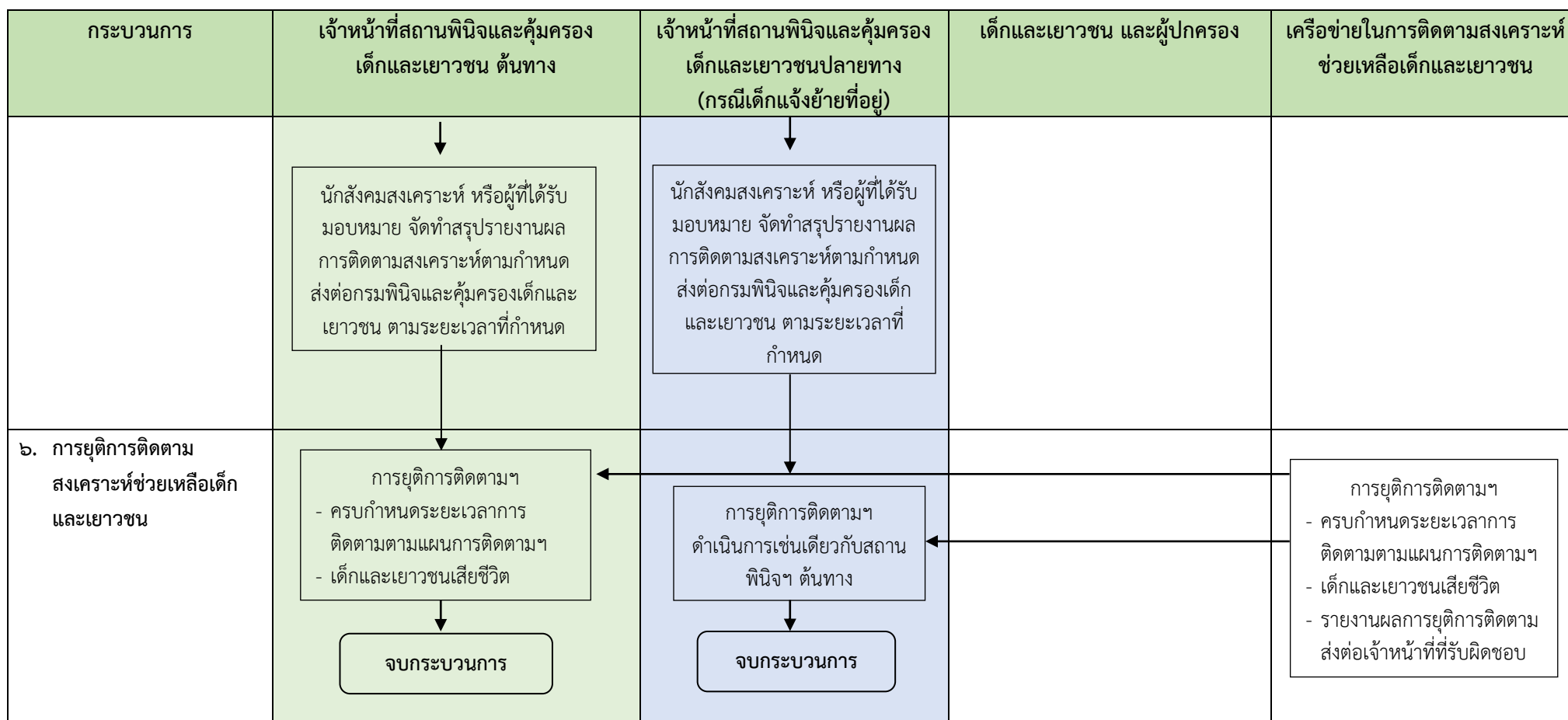
เพื่อให้การจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖) โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดรายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
๑. การประเมินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	นัดเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง เพื่อมารายงานตัวที่สถานพินิจฯ ครั้งสุดท้ายของการปฏิบัติตามแผนการแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ↓ นักวิชาชีพ ร่วมทำแบบประเมินการสงเคราะห์ช่วยเหลือ (แบบฟอร์ม ๐๑) ↓ จัดทำร่างแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ (แบบฟอร์ม ๐๓) โดยในกรณีเด็กและเยาวชนต้องการ <u>การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ให้ระบุรายละเอียดความต้องการการสงเคราะห์ช่วยเหลือ</u> ↓		เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง รับทราบ และมารายงานตัวที่สถานพินิจครั้งสุดท้ายของการปฏิบัติตามแผนการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟูเด็กและเยาวชน ↓	









คำอธิบายวิธีการดำเนินงาน ตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน
เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย
กรณีเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)
โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๑. การประเมินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

- ๑.๑ นวัตกรรมและเยาวชน ผู้ปกครอง เพื่อบรรยายงานตัวที่สถานพินิจฯ ครั้งสุดท้ายของการปฏิบัติตามแผนแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู
- ๑.๒ นักวิชาชีพ ร่วมกันประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ จัดทำแบบประเมินการสงเคราะห์ช่วยเหลือ (แบบฟอร์ม ๐๑) โดยมีรายละเอียดวิธีการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- ๑.๒.๑ ให้กรอกรายละเอียดวันที่ประเมิน ชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวของเด็กและเยาวชน
- ๑.๒.๒ ทำการประเมินการสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยผู้ประเมินจะต้องมีการลงพื้นที่เพื่อวิเคราะห์ความพร้อมและความต้องการในการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในแต่ละประเด็น ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๑. ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

ให้ประเมิน ความพร้อมของที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนในด้านความสะอาด ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกที่พัก ระยะทางจากแหล่งรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การมีไฟแสงสว่าง มีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร ระบุความเห็นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

กรณี ไม่มีความพร้อม ด้านหนึ่งด้านใด หรืออาจต้องเพิ่มการสงเคราะห์ช่วยเหลือต่อไป เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมในด้านที่อยู่อาศัย ให้ระบุแนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ ในช่องที่กำหนด

๒. ความพร้อมด้านการศึกษา

ให้ประเมิน ความพร้อมด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชน ว่ามีสถานที่ศึกษาเรียนหรือไม่ อย่างไร ครอบครัว หรือผู้ปกครองมีรายได้สนับสนุนเพียงพอหรือไม่ หรือเด็กและเยาวชนอาจได้รับทุนการศึกษา หรือสถานศึกษา ที่เด็กและเยาวชนศึกษาอยู่ ได้ยอมรับ โดยเด็กและเยาวชนไม่ได้มีประวัติ หรือการทำทัณฑ์บน เป็นต้น และระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

กรณี ไม่มีความพร้อม ด้านหนึ่งด้านใด หรืออาจต้องเพิ่มการสงเคราะห์ช่วยเหลือต่อไป เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมในการศึกษา ให้ระบุแนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ ในช่องที่กำหนด

๓. ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงาน

ให้ประเมิน ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงานของเด็กและเยาวชน ว่ามีสถานที่สำหรับฝึกงาน/ประกอบอาชีพ และมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนการฝึก/ประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนให้ทำธุรกิจ มีหลักประกัน เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร และให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

กรณี ไม่มีความพร้อม ด้านหนึ่งด้านใด หรืออาจต้องเพิ่มการสงเคราะห์ ช่วยเหลือต่อไป เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมในด้านอาชีพ และการทำงาน ให้ระบุแนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ ในช่องที่กำหนด

๔. ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน

ให้ประเมิน ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน ที่เด็กและเยาวชนร่วมอาศัยอยู่ ว่าครอบครัวได้ให้การดูแล และสนับสนุนเรื่องการเรียน การทำงาน ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจ และรายได้ของครอบครัว เพียงพอ เหมาะสมต่อการดำรงชีพ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งสุขภาพจิต กาย ของคนในครอบครัวมีความพร้อม เป็นครอบครัวที่อบอุ่น และเด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัวได้รับการยอมรับจากชุมชน หรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

กรณี ไม่มีความพร้อม ด้านหนึ่งด้านใด หรืออาจต้องเพิ่มการสงเคราะห์ ช่วยเหลือต่อไป เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมในด้านครอบครัวและชุมชน ให้ระบุแนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ ในช่องที่กำหนด

๕. ความพร้อมด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

ให้ประเมินการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ของเด็กและเยาวชน ว่าเด็กและเยาวชน ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมใด เป็นประโยชน์ เหมาะสม หรือไม่ มีพื้นที่ สถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับการทำกิจกรรมนั้น หรือไม่อย่างไร ระยะเวลา ช่วงไหน มีความเหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใช้เวลาว่างร่วมด้วย มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งครอบครัวให้การยอมรับ และสนับสนุน ในการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

กรณี ไม่มีความพร้อม ด้านหนึ่งด้านใด หรืออาจต้องเพิ่มการสงเคราะห์ ช่วยเหลือต่อไป เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความพร้อมในด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ให้ระบุแนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ ในช่องที่กำหนด

๖. สรุปผลการประเมิน เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ให้สรุปผลการประเมินความพร้อม ของเด็กและเยาวชน ว่าครบถ้วนในแต่ ละมิติ หรือไม่อย่างไร และจำเป็นจะต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือในด้าน

ไต่บ้าง เพื่อที่จะเป็นประโยชน์แก่เด็กและเยาวชนต่อไปภายหลังอัยการสั่งไม่ฟ้องคดี

๒.๒ กรณีเด็กและเยาวชน**ต้องการ**การสงเคราะห์ช่วยเหลือ ให้ระบุรายละเอียดความต้องการการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในแบบติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ (แบบฟอร์ม ๐๓)

๒. ดำเนินการลบบประวัติเด็กและเยาวชน

เมื่อพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง และไม่มีคำสั่งให้คุมประพฤติต่อ ให้ธุรการคดี ดำเนินการจัดเตรียม รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการลบบทะเบียนประวัติอาชญากรให้กับเด็กและเยาวชนภายใน ๓๐ วัน

๓. การประสานงาน และจัดประชุมเครือข่าย/ผู้ปกครอง ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ภายหลังจากที่เด็กและเยาวชน ปฏิบัติตามแผนแก้ไข พื้นฟู และอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามฯ

- ๓.๑.๑ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง จัดเตรียมเอกสาร รวบรวมข้อมูลของเด็กและเยาวชน เช่น ประวัติส่วนตัว ข้อมูลการติดต่อ ความเสี่ยงและความจำเป็น (R&N) ความต้องการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ผลการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู โดยรวบรวมส่งต่อนักสังคมสงเคราะห์
- ๓.๑.๒ เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง ประสานเครือข่ายที่สอดคล้องกับความต้องการสงเคราะห์ช่วยเหลือของเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียมการร่วมประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓)
- ๓.๑.๓ นัดประชุมเครือข่าย ผู้ปกครอง เด็กและเยาวชน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ภายใน ๓๐ วันหลังพนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง

๓.๒ การประชุม เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย ภายหลังจากอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง

- ๓.๒.๑ ส่วนป้องกัน สงเคราะห์ และประสานเครือข่าย เตรียมความพร้อมในการจัดประชุม กำหนด วัน เวลา และสถานที่ ในการจัดประชุม ประสานงานนัดบิดา มารดา ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง (ในกรณีที่ไม่มีผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย ให้ความยินยอม ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นผู้พิจารณาให้ความยินยอม) และทำการพิจารณาบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมประชุม เช่น
 - พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กในพื้นที่
 - กรรมการสงเคราะห์
 - สำนักงานจัดหางาน
 - สถานศึกษา

- ผู้นำชุมชน
- พัฒนาสังคมจังหวัด
- องค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ

๓.๒.๒ กรณีเด็กและเยาวชน มีความประสงค์ย้ายที่อยู่อาศัย ภายหลังปล่อย ไปในพื้นที่จังหวัดอื่น ให้ส่วนป้องกัน สงเคราะห์ และประสานเครือข่าย ประสานงานไปยังสถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดพื้นที่ที่เด็กและเยาวชน จะไปอาศัยอยู่ โดยเชิญ มาร่วมประชุม เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยด้วย

๓.๒.๓ ส่วนป้องกัน สงเคราะห์ และประสานเครือข่าย ดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย และสรุปผล และหาข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนและการติดตามภายหลังปล่อย โดยดำเนินการตามรายละเอียดแบบฟอร์มแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ดังนี้

๑) ระบุชื่อสถานที่ควบคุม หมายถึง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ระบุ

- ชื่อของเด็กและเยาวชน พร้อมชื่อเล่น
- อายุ ณ วันที่จัดทำแผนแนวทางการติดตามฯ
- ระบุคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด
- วันที่จะได้รับการปล่อยตัว
- ชื่อผู้ปกครอง
- วัน เดือน ปี ที่จัดทำแผนแนวทางการติดตามฯ

๒) ระบุรายละเอียดช่องทาง ที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้

- ที่อยู่ ที่สามารถติดต่อได้
- โทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์มือถือ
- ช่องทาง Social Media เช่น Facebook, ID Line, IG
- ช่องทางอื่น ๆ

๓) กรอกข้อมูล ที่สรุปได้จากการประชุมร่วมกับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายต่าง ๆ ในประเด็นการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามตาราง โดยระบุ ดังนี้

- เป้าหมายภายหลังปล่อย (primary goods)
- แนวทางในการพัฒนา (secondary goods) ระยะเวลา
- ผู้รับผิดชอบ
- ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครอง/องค์กร/หน่วยงานเครือข่าย)

โดยพิจารณาให้ครอบคลุมตาม มิติ ๕ ด้าน ดังนี้

๑. ครอบครัวยุ (การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน)
๒. ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของชุมชน
๓. การศึกษาและการประกอบอาชีพ
๔. การคบเพื่อนที่ดี
๕. การใช้เวลาว่าง

๖. อื่น ๆ (สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ)

โดยให้เด็กและเยาวชน พร้อมทั้งผู้ปกครอง ให้ความยินยอม และลงนามร่วมกับผู้เข้าร่วมประชุม ให้ครบถ้วน ภายใต้ความเห็นชอบร่วมกัน

๓.๒.๔ จัดทำสรุปแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย เสนอต่อผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ลงนามรับทราบ ภายหลังการจัดการประชุมภายใน ๗ วัน

๓.๒.๕ ทำการบันทึกข้อมูลการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนในระบบการติดตามภายหลังปล่อย

๓.๒.๖ กรณีเด็กและเยาวชน ประสงค์ย้ายที่อยู่อาศัย ภายหลังจากที่พนักงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้อง ให้สถานพินิจฯ ต้นทาง (เจ้าของเรื่อง) จัดส่งข้อมูลแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) แก่สถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย โดยเร็ว ได้แก่

๑) แบบแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๒) แผนที่บ้าน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เฟสบุ๊ก ไลน์ หรือช่องทางอื่นที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้ในปัจจุบัน

๓) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนรายบุคคล

โดยสถานพินิจฯ ปลายทาง เมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ให้พิจารณาส่งข้อมูลเฉพาะที่จำเป็นเหมาะสม ไปยังเครือข่ายที่เข้ามาให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ รวมทั้งเครือข่ายที่ทำการติดตามเด็กและเยาวชน

๓.๒.๗ การประสานงาน และส่งต่อ

๑) หากเด็กและเยาวชน มีการย้ายที่อยู่ไปอยู่ในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดในความรับผิดชอบ ในช่วงระหว่างการติดตามตามแผนการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ให้สถานพินิจฯ ต้นทาง(เจ้าของเรื่อง) ส่งต่อเรื่องให้กับสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนย้ายไปอาศัยอยู่ เป็นผู้ติดตามและเป็นเจ้าของเรื่องต่อไป เว้นแต่เป็นการไปพำนักเป็นการชั่วคราว (หมายถึงพักอาศัยไม่เกิน ๓๐ วัน) หน่วยงานเจ้าของเรื่องสามารถประสานงานให้สถานพินิจฯ ในพื้นที่ดำเนินการติดตาม และแจ้งผลการติดตามให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทราบ ทั้งนี้หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องแจ้งให้เด็กและเยาวชน ผู้ปกครองรับทราบถึงบุคคลที่จะเป็นผู้ติดตามด้วย

๒) ในการส่งต่อเรื่องให้หน่วยงานสถานพินิจฯ ต้นทาง เจ้าของเรื่องประสานงานไปยังสถานพินิจฯ ในพื้นที่ ให้ประสานงานด้วยวาจาในเบื้องต้นเพื่อให้สถานพินิจฯ ปลายทาง รับทราบ และให้ส่งหนังสือและข้อมูลของเด็กและเยาวชนตามไปให้ภายใน ๓ วันทำการ

๓) สถานพินิจฯ ปลายทาง รับรายชื่อ เอกสาร และบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชน ในทะเบียนคุมของตนเอง

๔) สถานพินิจฯ ปลายทาง วางแผนการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสภาพปัญหาและความเสี่ยงที่มีความจำเป็นที่จะต้องดูแลเป็นกรณีพิเศษ หรือปัญหาด้านใดที่ ต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ประสานงานกับเครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชน (กรณีที่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองยินยอมให้เครือข่ายเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน)

๔. การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

รูปแบบ (Model) การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

กระบวนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว มีรายละเอียดแยกตามระดับผลการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยมีรูปแบบ (Model) ดังนี้

รูปแบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ของเด็กและเยาวชน ที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

รูปแบบการติดตาม เพื่อการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ	ระยะเวลาการติดตามฯ (เดือนที่) และผู้รับผิดชอบในการติดตามฯ								
	๑	ผู้ติดตามฯ	๒	๓	ผู้ติดตามฯ	๔	๕	๖	ผู้ติดตามฯ
โทรศัพท์/ สื่อ Social	✓	เจ้าหน้าที่ และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่ และเครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่ และ เครือข่าย
ลงพื้นที่ (ตามความจำเป็น)									
ประเมินผล				✓					

๔.๑ การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖) มีรายละเอียด และวิธีการ ดังนี้

- ๔.๑.๑ ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยการโทรศัพท์ และสื่อสังคมออนไลน์ เดือนละ ๑ ครั้ง เป็นระยะเวลา ๖ เดือน
- ๔.๑.๒ รายงานตัวที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเดือนที่ ๓
- ๔.๑.๓ ทำการประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเดือนที่ ๓
- ๔.๑.๔ กรณีเด็กและเยาวชน มีการย้ายที่อยู่อาศัย ไปอยู่ในพื้นที่จังหวัดอื่น ให้สถานพินิจฯ ดำเนินการประสานงานจัดส่งข้อมูล และแนวทางการติดตามช่วยเหลือ ไปยังสถานพินิจฯ ปลายทาง เพื่อดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนต่อไป ตามรายละเอียดที่ระบุไว้ในข้อ ๓.๒.๖ และ ๓.๒.๗

หมายเหตุ : หากมีความจำเป็นต้องลงพื้นที่ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้เจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามความเหมาะสม

๔.๒ รูปแบบวิธีการในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

กำหนดแนวรูปแบบ และวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยมีแนวทางดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๔.๒.๑ การโทรศัพท์

- ๑) ให้โทรศัพท์ไปสอบถามความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน เดือนละ ๑ ครั้ง (หรืออาจใช้วิธีการติดตามฯ ทาง Social Media แทนได้ตามความเหมาะสม) ตามรูปแบบการประเมินฯ
- ๒) ควรโทรในช่วงเวลาที่สะดวก ตามที่เด็กและเยาวชน ได้แจ้งไว้ก่อนการปล่อยตัว
- ๓) รูปแบบการพูดคุย
 - ๓.๑ สอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้วยความเป็นกันเอง
 - ๓.๒ สอบถามถึงวิชาที่เรียน การศึกษา เป็นอย่างไรบ้าง
 - ๓.๓ สอบถามถึงการประกอบอาชีพ เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๔ สอบถามถึงความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๕ สอบถามถึงชุมชน สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่เป็นอย่างไร มีข้อกังวลอะไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๖ เพื่อนที่คบอยู่ เป็นอย่างไรบ้าง มีการยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติดหรือไม่อย่างไร
 - ๓.๗ สอบถามเรื่องสุขภาพกาย มีการเจ็บป่วย หรือมีภาวะการณเครียด หรือไม่ แก้ไขอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๘ สอบถามถึงการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ ทำกิจกรรมอะไร มีการพักผ่อน ผ่อนคลาย เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๙ สอบถามเรื่องอื่น ๆ ตามที่เด็กและเยาวชน ชวนพูดคุย
 - ๓.๑๐ การพูดคุย เน้นการตั้งคำถาม และให้เด็กและเยาวชนเล่าให้ฟัง และหลีกเลี่ยงการถามประเภทชี้หน้า

๔.๒.๒ การติดตามผ่าน Social Media

- ๑) การใช้ Application Line หรือการ Chat ผ่าน Facebook ให้มีการทักทาย พูดคุย ในประเด็นหัวข้อตามการใช้โทรศัพท์
- ๒) การพิจารณาพฤติกรรมการ Post สิ่งต่าง ๆ ผ่าน Facebook, IG, Twister, Tiktok หรืออื่น ๆ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ตามมิติที่เกี่ยวข้องกับ
 - ๒.๑ การแสดงถึงภาวะการณเจ็บป่วยทางร่างกาย หรือจิตใจ ที่หมกมุ่น หรือให้ความสำคัญกับเรื่องหนึ่ง เรื่องใด เป็นพิเศษ การแสดงความคิดเห็น หรือ Post ภาพในเชิงลบ หรือเชิงบวก การต่อต้านสังคม หรือเกี่ยวกับความรุนแรง หรือการยุ่งเกี่ยวกับการพนัน และยาเสพติด หรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๒ การแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับครอบครัว ชุมชน ที่อยู่อาศัยของตนเองหรือไม่ อย่างไร

๒.๓ การแสดงถึงความภาคภูมิใจ หรือความกดดันในด้านการเรียน การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ การหารายได้ หรือไม่ อย่างไร

๒.๔ รูปแบบ และกิจกรรมในการคบเพื่อน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มี รูปแบบ หรือรายละเอียดที่เหมาะสม หรือน่ากังวล หรือไม่อย่างไร

๔.๒.๓ การลงพื้นที่

หากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็ก และเยาวชน โดยเยี่ยมบ้าน เยี่ยมสถานประกอบการ เยี่ยมสถานศึกษา ฯลฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ติดต่อแจ้งเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง แจ้งความประสงค์ ที่จะไปลงพื้นที่ เพื่อเป็นการติดตามสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเป็นประเด็นหลัก ไม่ได้ติดตามเพื่อสืบค้น การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน แต่อย่างใด

๒) การแต่งกาย เพื่อไปลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน ควรมีการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อย ทั้งนี้ ข้อพึงระวังคือ การแต่งรูปแบบที่เป็นทางการ เพื่อป้องกันการเป็นจุดสังเกตของผู้อื่น หรือชุมชน เมื่อได้เข้าเยี่ยมให้สังเกต และพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๒.๑ สังเกตสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย หรือไม่อย่างไร

๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เป็นอย่างไร

๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร

๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพูดคุย เป็นอย่างไร

๒.๕ กรณีเป็นการลงพื้นที่ เพื่อพิจารณาด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ ให้พิจารณาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อาชีวสถานศึกษา วิชาที่ศึกษา รูปแบบวิธีการ ศึกษา หรือสภาพลักษณะการทำงาน หรือสถานประกอบการ เพื่อนร่วมงาน หรือนายจ้าง เป็นต้น

๒.๖ สังเกตพื้นที่ หรือกิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน

๒.๗ พูดคุยสอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว

๒.๘ ใช้ระยะเวลาในการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ตามความเหมาะสม ไม่ควรนานเกินไป

๒.๙ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ

๒.๑๐ พูดคุยกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึงเจตจำนงค์ในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และให้คำแนะนำการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป

๒.๑๑ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่ จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงาน การติดตามฯ

๔.๒.๔ การประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ให้เจ้าหน้าที่ที่ทำการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบฟอร์มการประเมิน ๐๑ ในเดือนที่ ๓ ตามแนวคิด Good Live Model ซึ่งเป็นปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ได้แก่

- ๑) มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ
- ๒) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย
- ๓) สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน
- ๔) มีการคบเพื่อนที่ดี
- ๕) มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ ให้ประเมินเพิ่มเติม และให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องของสุขภาพกายและสุขภาพจิต การดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือดร้อน/ความยากจน เป็นต้น ผลการประเมินนี้ จะเป็นการปรับรายละเอียดเพื่อการพิจารณาสืบค้นข้อมูล เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดแนวทางการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในเดือนที่ ๔-๕-๖ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อม และสามารถดำรงชีพได้อย่างปกติสุข และเป็นคนดีของสังคม ชุมชนได้ต่อไป

๕. การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๕.๑ นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๕.๒ จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๖. การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน มีได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

๖.๑ เด็กและเยาวชนพ้นระยะเวลาในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

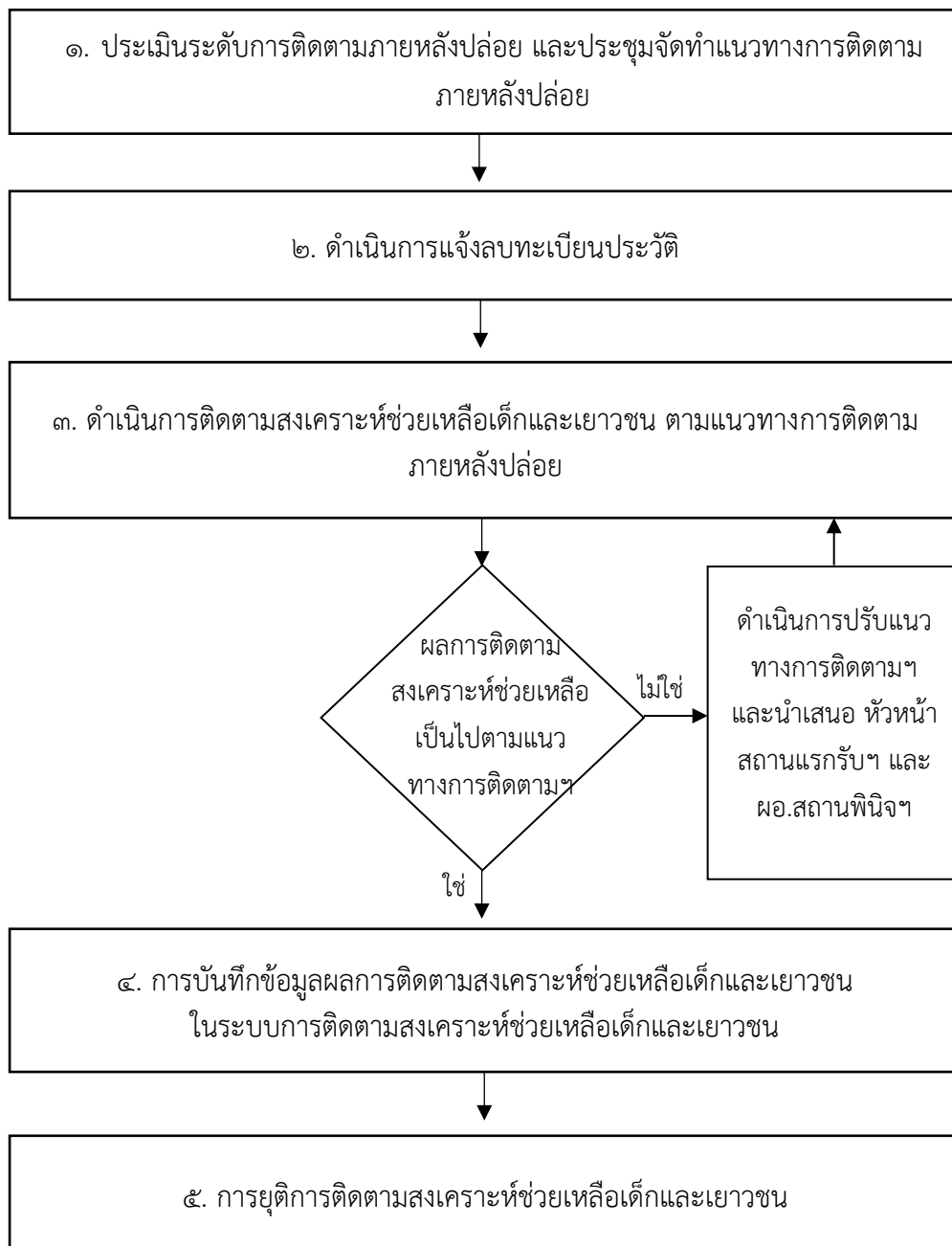
- ๖.๑.๑ ให้นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
- ๖.๑.๒ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล
- ๖.๑.๓ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๖.๒ เด็กและเยาวชนเสียชีวิต

- ๖.๒.๑ ให้นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด
- ๖.๒.๒ ระบุรายละเอียดการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน
- ๖.๒.๓ นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทราบการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน
- ๖.๒.๔ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล
- ๖.๒.๕ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๒. แนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถาน
พินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

แผนภูมิการดำเนินการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ
เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

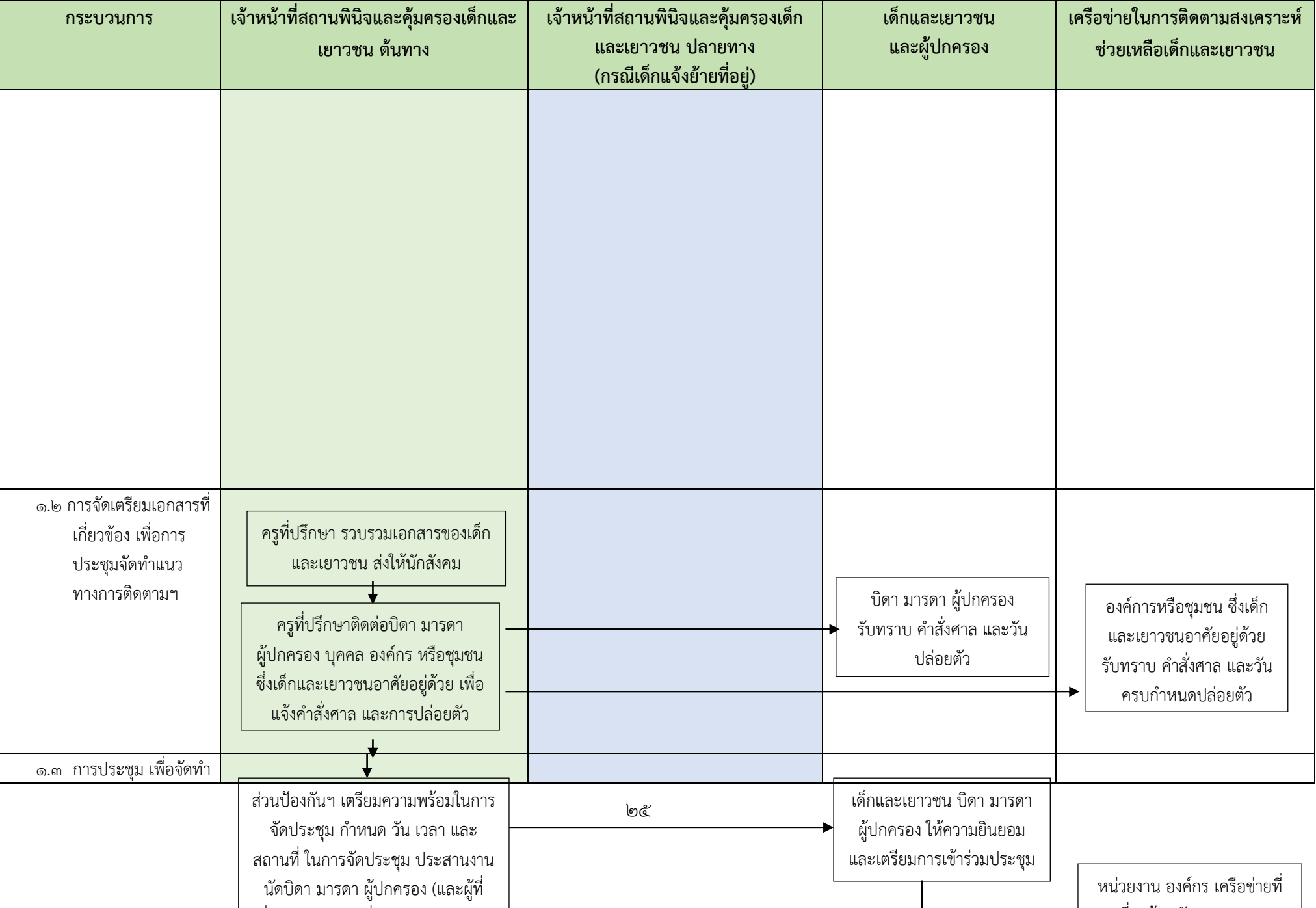


ขั้นตอนกระบวนการทำงาน
เพื่อจัดทำแนวทาง และวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว
โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

เพื่อให้การจัดทำแนวทาง การดำเนินการตามวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒ เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดรายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
๑. ประเมินระดับการติดตาม ภายหลังปล่อย และ ประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย ๑.๑ การประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย	ครูที่ปรึกษา พร้อมนักวิชาชีพ ร่วมกัน ทำแบบประเมินระดับการติดตาม ภายหลังปล่อย (แบบฟอร์มการ ประเมิน ๐๒) หากเด็กและเยาวชน แจ้งย้ายที่อยู่อาศัยภายหลังปล่อย ให้ ร่วมกับสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กจะไปอาศัยอยู่ ประเมินระดับการติดตาม ภายหลังปล่อย โดยพิจารณาถึงพื้นที่ ตามความเหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผนการติดตาม ภายหลังปล่อย ก่อนการประชุมจัดทำ แนวทางการติดตามภายหลังปล่อย	สถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กฯ จะไป อาศัยอยู่ ประเมินระดับการติดตาม ภายหลังปล่อย ร่วมกับนักวิชาชีพ พร้อมครูที่ปรึกษา (แบบฟอร์มการ ประเมิน ๐๒) โดยพิจารณาถึงพื้นที่ ตามความเหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูล ในการวางแผนการติดตาม ภายหลังปล่อย ก่อนการประชุม จัดทำแนวทางการติดตามภายหลัง ปล่อย		

ส่งผลการประเมินให้ส่วน
ป้องกันฯ เพื่อเตรียมการจัด
ประชุมทำแนวทางการติดตาม



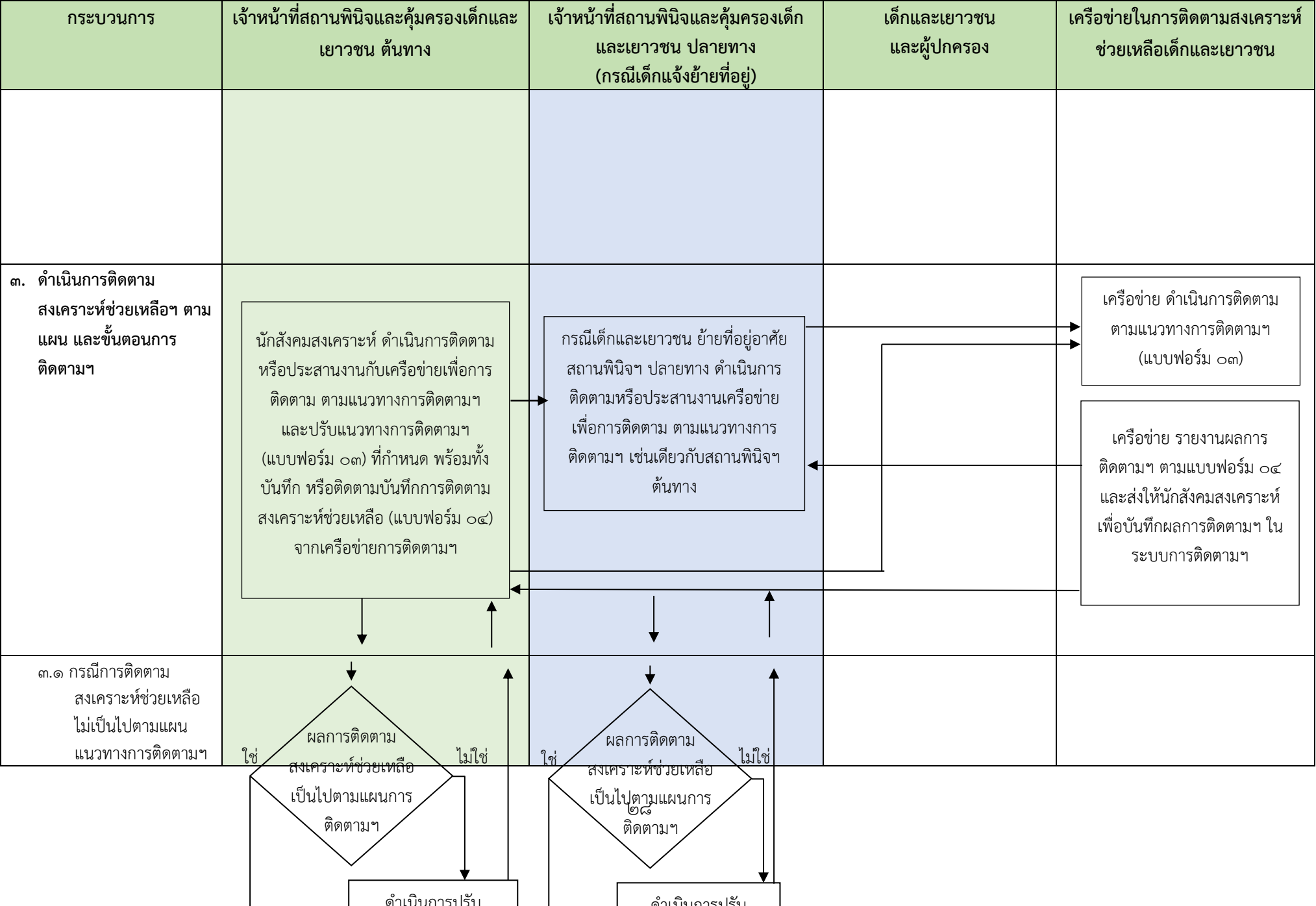
กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
แนวทางการติดตามภายหลังปล่อย				
๑.๓. การประชุม เพื่อ	↓		↓	↓

ดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย และสรุปผล ตามแบบฟอร์มแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ผู้เข้าร่วมประชุม ร่วมลงนามใน

เด็กและเยาวชน บิดา มารดา ผู้ปกครอง เข้าร่วมประชุม และร่วมจัดทำแนวทางการติดตามฯ และลงนามยินยอม

หน่วยงาน องค์กร เครือข่ายที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม และร่วมให้ความเห็นในการจัดทำ

กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
จัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (ต่อ)				
๒. ดำเนินการแจ้งลงทะเบียนประวัติ	↓ ธุรกรงานคดี จัดเตรียม รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและดำเนินการลงทะเบียนประวัติอาชญากร ให้กับเด็กและเยาวชนภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่ศาลสั่ง ยุติคดี และไม่มีคำสั่งคุมประพฤติ	๒๗	เด็กและเยาวชน บิดามารดา ผู้ปกครอง รับทราบ การดำเนินการ ลงทะเบียนประวัติ	



กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
ที่กำหนดไว้				
๔. การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามระยะเวลาที่กำหนด	นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามระยะเวลาที่กำหนด		เครือข่าย รายงานผลการติดตามฯ ตามแบบฟอร์ม ๐๔ และส่งให้นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อบันทึกผลการติดตามฯ ในระบบการติดตามฯ

กระบวนการ	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
๕. การยุติการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต ↓ จบกระบวนการ	การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต ↓ จบกระบวนการ		การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต - รายงานผลการยุติการติดตามส่งต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

รายละเอียดวิธีการทำงาน
กรณีเด็กและเยาวชน
ที่ได้รับการปล่อยตัวจากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามมาตรา ๑๓๒ วรรค ๒

๑. ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๑.๑ การประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย

นักวิชาชีพ พร้อมครูที่ปรึกษา ร่วมกันทำแบบประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย หากเด็กและเยาวชน แจ้งความประสงค์ย้ายที่อยู่อาศัยภายหลังการปล่อยตัว ให้แจ้งสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนจะไปอาศัยอยู่ เข้าร่วมการประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย โดยอาจมีการลงพื้นที่ตามความเหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานในการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยให้แล้วเสร็จก่อนศาลนัดพิจารณาคดี ๓๐ วัน โดยมีรายละเอียดวิธีการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบฟอร์ม ๐๒ ดังนี้

กรอกรายละเอียดวันที่ประเมิน ชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวของเด็กและเยาวชน

- ๑.๑.๑ ทำการประเมิน เพื่อวิเคราะห์ความพร้อม ในแต่ละประเด็น โดยกำหนดให้มีความเสี่ยงที่จะส่งผลอันนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ ใน ๓ ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๔ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “สูง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๗ – ๔.๓๓ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๒.๖๖ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ต่ำ”

โดยพิจารณาตามประเด็น ดังต่อไปนี้

๑) ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

โดยประเมิน ระดับความเสี่ยง ของความพร้อมของที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนในด้านความสะอาด ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกที่พัก ระยะทางจากแหล่งรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การมีไฟแสงสว่าง มีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๒) ความพร้อมด้านการศึกษา

โดยประเมิน ระดับความเสี่ยง ของความพร้อมด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชน ว่ามีสถานที่ศึกษาเรียนหรือไม่ อย่างไร ครอบครัว หรือผู้ปกครองมีรายได้สนับสนุนเพียงพอ หรือไม่ หรือเด็กและเยาวชนอาจได้รับทุนการศึกษา หรือสถานศึกษา ที่เด็กและเยาวชนศึกษาอยู่ ได้ยอมรับ โดยเด็กและเยาวชนไม่ได้มีประวัติ หรือการทำทัณฑ์บน เป็นต้น ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๓) ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงาน

โดยประเมิน ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงานของเด็กและเยาวชน ว่ามีมีสถานที่สำหรับฝึกงาน/ประกอบอาชีพ และมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนการฝึก/ประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนให้ทำธุรกิจ

มีหลักประกัน เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร และให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๔) ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน

โดยประเมิน ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน ที่เด็กและเยาวชน ร่วมอาศัยอยู่ ว่าครอบครัวได้ให้การดูแล และสนับสนุนเรื่องการเรียน การทำงาน ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ครอบครัวมีสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และรายได้ของครอบครัว เพียงพอ เหมาะสมต่อการดำรงชีพ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งสุขภาพจิต กาย ของคนในครอบครัวมีความพร้อม เป็นครอบครัวที่อบอุ่น และเด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัวได้รับการยอมรับจากชุมชน หรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๕) ความพร้อมด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

โดยประเมินการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ของเด็กและเยาวชน ว่าเด็ก และเยาวชน ใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมใด เป็นประโยชน์ เหมาะสม หรือไม่ มีพื้นที่ สถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับการทำกิจกรรมนั้น หรือไม่อย่างไร ระยะเวลา ช่วงไหน มีความเหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใช้เวลาว่าง ร่วมด้วย มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งครอบครัวให้การยอมรับ และสนับสนุน ในการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๖) ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน

โดยประเมินความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน โดยวิเคราะห์ หรืออ่านผลการทดสอบ/ประเมินสมรรถภาพทางกาย สภาพาสุภาพ ผลการตรวจ/ประเมินทางจิตวิทยา หรือการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก และหรือ ผลการตรวจ/ประเมินความเข้มแข็งทางจิตใจ (โดยนักจิตวิทยา) (ถ้ามี) ว่าเด็กและเยาวชน มีความพร้อม หรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

ให้เลขาธิการงานเตรียมความพร้อมฯ สรุปผลการประเมินความเสี่ยง โดยให้หาผลรวม และค่าเฉลี่ยตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\begin{array}{l} \text{คะแนนเฉลี่ยการประเมินระดับ} \\ \text{การติดตามของเด็กและเยาวชน} \end{array} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อของการประเมิน}}$$

โดยคะแนนที่ได้ จะสามารถระบุระดับ สำหรับการติดตามส่งเคราะห์ช่วยเหลือเด็ก และเยาวชนแต่ละราย ตามช่วงของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๔ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “สูง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๗ – ๔.๓๓ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๒.๖๖ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ต่ำ”

- ๑.๑.๒ นักวิชาชีพ พร้อมครูที่ปรึกษา สรุปรวบรวมผลการแก้ไข บำบัด พื้นฟู หรือแผนพัฒนา รายบุคคล และการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งศาล ส่งไปให้ศาลทราบ โดยครู ที่ปรึกษา
- ๑.๑.๓ ให้ครูที่ปรึกษา ส่งผลการประเมินระดับในการติดตาม ตามแบบฟอร์ม ๐๒ ให้ส่วนป้องกันฯ เพื่อเตรียมการจัดประชุมทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- ๑.๑.๔ คณะกรรมการนักวิชาชีพ เตรียมการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น ประวัติ การศึกษา ผลการดำเนินการตามแผนบำบัด แก้ไข พื้นฟู หรือแผนพัฒนารายบุคคล สภาพครอบครัวและชุมชนของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัจจุบัน ความจำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ก่อนปล่อยและภายหลังปล่อย ข้อมูลเครือข่ายที่เข้ามาให้ การช่วยเหลือและสงเคราะห์รวมทั้งเครือข่ายที่ทำการติดตามเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียม การจัดทำแนวทางการติดตามฯ

๑.๒ การจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามฯ

- ๑.๒.๑ ครูที่ปรึกษาจัดเตรียมเอกสารทางการศึกษา และผลการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู หรือแผนพัฒนา รายบุคคล เช่น วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลของการฝึก วิชาชีพ ประวัติการรักษาทางกายและทางจิต โดยรวบรวมส่งต่อนักสังคมสงเคราะห์
- ๑.๒.๒ ให้ครูที่ปรึกษาติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคล ผู้แทนองค์กรหรือชุมชนซึ่งเด็ก และเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันครบกำหนดปล่อยตัวให้ทราบ

๑.๓ การประชุม เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

ส่วนป้องกัน สงเคราะห์ และประสานเครือข่าย

สถานพินิจฯ ต้นทาง มีหน้าที่ ดังนี้

- ๑.๓.๑ ส่วนป้องกันฯ เตรียมความพร้อมในการจัดประชุม กำหนด วัน เวลา และสถานที่ ในการ จัดประชุม ประสานงานนักบิดา มารดา ผู้ปกครอง (และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ไม่มี ผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยให้ความยินยอม ให้ผู้อำนวยการฯ เป็นผู้พิจารณา ให้ความยินยอม) และทำการพิจารณาบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเข้าร่วมประชุม เช่น
 - พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กในพื้นที่
 - กรรมการสงเคราะห์
 - สำนักงานจัดหางาน
 - สถานศึกษา
 - ผู้นำชุมชน
 - พัฒนาสังคมจังหวัด
 - องค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
 - เจ้าหน้าที่สถานพินิจ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่
- ๑.๓.๒ ส่วนป้องกันฯ ส่งต่อรายชื่อ ไปยังส่วนอำนวยความสะดวกและการจัดการ เพื่อทำการจัดเตรียม เอกสาร และอุปกรณ์การประชุม อาหารและเครื่องดื่ม ค่าอาหารกลางวัน ค่าป่วยการ

ในการประชุมและคำพาหนะในการเดินทาง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเบิกจ่ายให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๓ ดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย และสรุปผล และหาข้อตกลงร่วมกันเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนและการติดตามภายหลังปล่อย โดยดำเนินการตามรายละเอียดแบบฟอร์มแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ดังนี้

๑) ระบุชื่อสถานที่ควบคุม หมายถึง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๒) ระบุ

๒.๑ ชื่อของเด็กและเยาวชน พร้อมชื่อเล่น

๒.๒ อายุ ณ วันที่จัดทำแผนแนวทางการติดตาม

๒.๓ ระบุคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด พร้อมทั้งศาลเยาวชนและครอบครัวพื้นที่

๒.๔ วันที่จะได้รับการปล่อยตัว

๒.๕ ชื่อผู้ปกครอง

๒.๖ วัน เดือน ปี ที่จัดทำแผนแนวทางการติดตาม

๓) ระบุรายละเอียดช่องทาง ที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้

๓.๑ ที่อยู่ ที่สามารถติดต่อได้

๓.๒ โทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์มือถือ

๓.๓ ช่องทาง Social Media เช่น Facebook, ID Line, IG

๓.๔ ช่องทางอื่น ๆ

๔) กรอกข้อมูล ที่สรุปได้จากการประชุมร่วมกับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายต่าง ๆ ในประเด็นการติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือตามตาราง โดยระบุ ดังนี้

๔.๑ เป้าหมายภายหลังปล่อย (primary goods)

๔.๒ แนวทางในการพัฒนา (secondary goods) ระยะเวลา

๔.๓ ผู้รับผิดชอบ

๔.๔ ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครอง/องค์กร/หน่วยงานเครือข่าย)

ในมิติ ๕ ด้าน ดังนี้

๑) ครอบครัว (การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน)

๒) ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของชุมชน

๓) การศึกษาและการประกอบอาชีพ

๔) การคบเพื่อนที่ดี

๕) การใช้เวลาว่าง

๖) อื่น ๆ (สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ)

โดยให้เด็กและเยาวชน พร้อมทั้งผู้ปกครอง ให้ความยินยอม และลงนาม ร่วมกับผู้เข้าร่วมประชุม ให้ครบถ้วน ภายใต้ความเห็นชอบร่วมกัน

- ๑.๓.๔ จัดทำสรุปแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) เสนอต่อหัวหน้าสถานแรกรับฯ และผู้อำนวยการสถานพินิจฯ ลงนามรับทราบ ภายใน ๗ วันหลังการจัดการประชุม
- ๑.๓.๕ ทำการบันทึกข้อมูลการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนในระบบการติดตามภายหลังปล่อย
- ๑.๓.๖ กรณีเด็กและเยาวชน ประสงค์ย้ายที่อยู่อาศัย ภายหลังการปล่อยตัว ให้สถานพินิจฯ ต้นทาง (เจ้าของเรื่อง) จัดส่งข้อมูลแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) แก่สถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กจะไปอาศัยอยู่ภายหลังปล่อย โดยเร็ว ได้แก่
- ๑) สรุปผลการแก้ไข บำบัด ฟื้นฟู และผลการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น ด้านการเรียน สามัญ และวิชาชีพ ประวัติด้านสุขภาพกายและจิต (เฉพาะประเด็นปัญหา) และแนวทางสงเคราะห์ช่วยเหลือ
 - ๒) แบบแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
 - ๓) แผนที่บ้าน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เฟสบุ๊ค ไลน์ หรือช่องทางอื่นที่สามารถติดต่อ เด็กและเยาวชนได้ ในปัจจุบัน
 - ๔) จัดเก็บข้อมูลปล่อยตัวประจำเดือน
 - ๕) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนรายบุคคล
- โดยสถานพินิจฯ ปลายทาง เมื่อได้รับข้อมูลแล้ว ให้พิจารณาส่งข้อมูลเฉพาะที่จำเป็น เหมาะสม ไปยังเครือข่ายที่เข้ามาให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ รวมทั้งเครือข่าย ที่ทำการติดตามเด็กและเยาวชน
- ๑.๓.๗ การประสานงาน และส่งต่อ
- ๑) หากเด็กและเยาวชน มีการย้ายที่อยู่ไปอยู่ในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่จังหวัดในความรับผิดชอบ ในช่วงระหว่างการติดตามตามแนวทางการติดตามฯ ให้สถานพินิจฯ ต้นทาง(เจ้าของเรื่อง) ส่งต่อเรื่องให้กับสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชน ย้ายไปอาศัยอยู่ เป็นผู้ติดตามและเป็นเจ้าของเรื่องต่อไป เว้นแต่เป็นการไปพำนัก เป็นการชั่วคราว (หมายถึงพักอาศัยไม่เกิน ๓๐ วัน) หน่วยงานเจ้าของเรื่องสามารถ ประสานงานให้สถานพินิจฯ ในพื้นที่ดำเนินการ ติดตาม และแจ้งผลการติดตาม ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องทราบ ทั้งนี้หน่วยงานเจ้าของเรื่องต้องแจ้งให้เด็ก และเยาวชน ผู้ปกครองรับทราบถึงบุคคลที่จะเป็นผู้ติดตามด้วย
 - ๒) ในการส่งต่อเรื่องให้หน่วยงานสถานพินิจฯ ต้นทาง เจ้าของเรื่องประสานงานไปยัง สถานพินิจฯ ในพื้นที่ ให้ประสานงาน ด้วยวาจาในเบื้องต้น เพื่อให้สถานพินิจฯ ปลายทาง รับทราบ และให้ส่งหนังสือและข้อมูลของเด็กและเยาวชนตามไปให้ ภายใน ๓ วันทำการ
 - ๓) สถานพินิจฯ รับรายชื่อและเอกสารเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว ประจำเดือน ตรวจสอบ รายชื่อ และข้อมูลจากระบบติดตามหลังปล่อยให้ถูกต้อง และบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนในทะเบียนคุมของตนเอง
 - ๔) สถานพินิจฯ วางแผนการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสภาพปัญหาและความเสี่ยงที่มีความจำเป็นที่จะต้องดูแล เป็นกรณีพิเศษ หรือปัญหาด้านใดที่ ต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ประสานงานกับเครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชน (กรณีที่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครองยินยอมให้เครือข่ายเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน)

๒. ดำเนินการแจ้งลงทะเบียนประวัติ

เมื่อศาลสั่งยุติคดี และไม่มีคำสั่งให้คุมประพฤติต่อ ให้ธุรการคดี ดำเนินการจัดเตรียม รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการลงทะเบียนประวัติอาชญากรให้กับเด็กและเยาวชนภายใน ๓๐ วัน

๓. การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

กระบวนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว มีรายละเอียดแยกตามระดับผลการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยมี ๓ รูปแบบ (Model) ดังต่อไปนี้

รูปแบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ จำแนกตามประเภทและความเสี่ยง ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว
จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (มาตรา๑๓๒ วรรค ๒)

ประเภท เด็กและ เยาวชน	ระดับ การ ติดตาม	รูปแบบการ ติดตามฯ	ระยะเวลาการ (เดือนที่) ติดตามฯ และผู้รับผิดชอบในการติดตามฯ																		
			๑	ผู้ติดตาม	๒	๓	ผู้ติดตาม	๔	๕	๖	ผู้ติดตาม	๗	๘	๙	ผู้ติดตาม	๑๐	๑๑	๑๒	ผู้ติดตาม		
เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (มาตรา ๑๓๒ วรรค ๒)	ต่ำ (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๒ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย		
		เยี่ยมบ้าน										✓									
		ประเมินผล				✓				✓				✓							
	กลาง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๔ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย		
		เยี่ยมบ้าน	✓					✓				✓					✓				
		ประเมินผล				✓				✓				✓							
	สูง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๖ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย		
		เยี่ยมบ้าน	✓			✓				✓				✓				✓			
		ประเมินผล				✓						✓			✓						

*การประเมินผล ๑) กรณีผลประเมิน มีอัตราการระดับการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตามใหม่ โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่า และใช้วิธีการติดตามของเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน เช่น ก่อนปล่อย เด็กฯ มีระดับการประเมินในระดับ “ต่ำ” แต่เมื่อครบเดือนที่ ๓ แล้ว ผลการประเมินออกมาอยู่ในระดับ “สูง” ให้ใช้วิธีการติดตามในระดับที่สูง ตั้งแต่เดือนที่ ๑ คือ เริ่มเยี่ยมบ้านตั้งแต่เดือนถัดไป และเยี่ยมบ้านอีกเดือนเว้นเดือน ตามวิธีการติดตามในระดับ “สูง” โดยจะติดตามไปอีก ๙ เดือน เนื่องจาก เด็กฯ ได้รับการติดตามมาแล้ว ๓ เดือน เป็นต้น

๒) กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

ให้นักสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการติดตาม และหรือประสานงานการติดตามร่วมกับเครือข่ายตามรูปแบบ (Model) การติดตามที่มีรายละเอียดแตกต่างกันตามผลการประเมินระดับการติดตาม (ต่ำ กลาง และสูง) ที่กำหนดไว้ โดยมีข้อแนะนำในการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การพิจารณาข้อมูลในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

ในการดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ นักสังคมสงเคราะห์ จะต้องพิจารณาข้อมูลในการติดตามช่วยเหลือ สงเคราะห์ภายหลังปล่อย ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการดำเนินชีวิตภายหลังการปล่อยตัวของเด็กและเยาวชน ซึ่ง

นักสังคมสงเคราะห์จะต้องพิจารณา สังเกต วิเคราะห์ และประเมิน รูปแบบการดำรงตนของเด็กและเยาวชน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาติดตามวิธีการ หรือรูปแบบการสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน และระดับประคองให้เด็กและเยาวชน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขได้ ภายหลังปล่อยตัว โดยพิจารณาประเมินจากปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ได้แก่

- ๑) มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ
- ๒) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย
- ๓) สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน
- ๔) มีการคบเพื่อนที่ดี
- ๕) มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ ให้วิเคราะห์ ประเมินเพิ่มเติม และให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องของสุขภาพกายและสุขภาพจิต การดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือดร้อน/ความยากจน เป็นต้น

๓.๒ รูปแบบ และแนวทาง วิธีการในการติดตาม

๓.๒.๑ การโทรศัพท์

- ๑) ให้โทรศัพท์ไปสอบถามความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน เดือนละ ๑ ครั้ง (หรืออาจใช้วิธีการติดตามฯ ทาง Social Media แทนได้ตามความเหมาะสม) ตามรูปแบบการประเมินฯ
- ๒) ควรโทรในช่วงเวลาที่สะดวก ตามที่เด็กและเยาวชน ได้แจ้งไว้ก่อนการปล่อยตัว
- ๓) รูปแบบการพูดคุย
 - ๓.๑ สอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้วยความเป็นกันเอง
 - ๓.๒ สอบถามถึงวิชาที่เรียน การศึกษา เป็นอย่างไรบ้าง
 - ๓.๓ สอบถามถึงการประกอบอาชีพ เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่อย่างไร
 - ๓.๔ สอบถามถึงความเป็นอยู่ และความสัมพันธกับครอบครัว เป็นอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๕ สอบถามถึงชุมชน สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่เป็นอย่างไร มีข้อกังวลอะไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๖ เพื่อนที่คบอยู่ เป็นอย่างไรบ้าง มีการยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติดหรือไม่อย่างไร

- ๓.๗ สอบถามเรื่องสุขภาพกาย มีการเจ็บป่วย หรือมีภาวะการณ้เครียด หรือไม่ อย่างไร ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๘ สอบถามถึงการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ ทำกิจกรรมอะไร มีการพักผ่อน ผ่อนคลาย เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๙ สอบถามเรื่องอื่น ๆ ตามที่เด็กและเยาวชน ชวนพูดคุย
- ๓.๑๐ การพูดคุย เน้นการตั้งคำถาม และให้เด็กและเยาวชนเล่าให้ฟัง และหลีกเลี่ยง การถามประเภทชี้หน้า

๓.๒.๒ การติดตามผ่าน Social Media

- ๑) การใช้ Application Line หรือการ Chat ผ่าน Facebook ให้มีการทักทาย พูดคุย ในประเด็นหัวข้อตามการใช้โทรศัพท์
- ๒) การพิจารณาพฤติกรรม Post สิ่งต่าง ๆ ผ่าน Facebook, IG, Twister, Tiktok หรืออื่น ๆ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ตามมิติที่เกี่ยวข้องกับ
 - ๒.๑ การแสดงถึงภาวะการณ้เจ็บป่วยทางร่างกาย หรือจิตใจ ที่หมกมุ่น หรือให้ความสำคัญกับเรื่องหนึ่ง เรื่องใด เป็นพิเศษ การแสดงความคิดเห็น หรือ Post ภาพในเชิงลบ หรือเชิงบวก การต่อต้านสังคม หรือเกี่ยวกับความรุนแรง หรือการยุ่งเกี่ยวกับการพนัน และยาเสพติด หรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๒ การแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับครอบครัว ชุมชน ที่อยู่อาศัยของตนเองหรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๓ การแสดงถึงความภาคภูมิใจ หรือความกดดันในด้านการเรียน การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ การหารายได้ หรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๔ รูปแบบ และกิจกรรมในการคบเพื่อน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีรูปแบบ หรือรายละเอียดที่เหมาะสม หรือน่ากังวล หรือไม่อย่างไร

๓.๒.๓ การลงพื้นที่

หากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็ก และเยาวชน โดยเยี่ยมบ้าน เยี่ยมสถานประกอบการ เยี่ยมสถานศึกษา ฯลฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ติดต่อแจ้งเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง แจ้งความประสงค์ ที่จะไปลงพื้นที่ เพื่อเป็นการติดตามสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเป็นประเด็นหลัก ไม่ได้ติดตามเพื่อสืบค้น การกระทำผิดของเด็กและเยาวชน แต่อย่างใด
- ๒) การแต่งกาย เพื่อไปลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน ควรมีการแต่งกายที่สุภาพ เรียบร้อย ทั้งนี้ ข้อพึงระวังคือ การแต่งเครื่องแบบที่เป็นทางการ เพื่อป้องกันการเป็น จุดสังเกตของผู้อื่น หรือชุมชน เมื่อได้เข้าเยี่ยมให้สังเกต และพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ สังเกตสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย หรือไม่อย่างไร
 - ๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เป็นอย่างไร
 - ๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร
 - ๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพูดคุย

เป็นอย่างไร

- ๒.๕ กรณีเป็นการลงพื้นที่ เพื่อพิจารณาด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ ให้พิจารณาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อาทิสถานศึกษา วิชาที่ศึกษา รูปแบบวิธีการศึกษา หรือสภาพลักษณะการทำงาน หรือสถานประกอบการ เพื่อนร่วมงาน หรือนายจ้าง เป็นต้น
- ๒.๖ สังเกตพื้นที่ หรือกิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน
- ๒.๗ พุดคุยสอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว
- ๒.๘ ใช้ระยะเวลาในการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ตามความเหมาะสม ไม่ควรนานเกินไป
- ๒.๙ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ
- ๒.๑๐ พุดคุยกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึงเจตจำนงค์ในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และให้นัดหมายการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป
- ๒.๑๑ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๓.๒.๔ การประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

๑. ให้เจ้าหน้าที่ที่ทำการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบฟอร์มการประเมิน ๐๒ ทุกระยะ ๓ เดือน (เดือนที่ ๓, ๖, ๙) ทั้งนี้ ให้ประเมินเพิ่มเติมการดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือนร้อน/ความยากจน เป็นต้น ผลการประเมินนี้ จะเป็นการบรรยายละเอียดเพื่อการพิจารณาสืบค้นข้อมูล เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดแนวทางการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในเดือนที่ ๔ - ๑๒ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อม และสามารถดำรงชีพได้อย่างปกติสุข และเป็นคนดีของสังคม ชุมชนได้ต่อไป

๒. ไม่ต้องประเมินในประเด็นที่ ๖) ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กและเยาวชน เนื่องจากจะต้องได้รับการประเมินเฉพาะโดยผู้เชี่ยวชาญ

๓. กรณีผลประเมิน มีอัตราการระดับการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแนวทางการติดตามตามระดับของการติดตาม โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่านี้ ตามวิธีการในเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน

๔. กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

๕. กรณีมีการปรับแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ให้นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการปรับแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยตัวตามแบบฟอร์ม ๐๓ อีกครั้งให้เหมาะสม และนำเสนอหัวหน้าสถานแรกรับฯ และผู้อำนวยการสถานพินิจฯ พิจารณา

๔. การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๔.๑ นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๔.๒ จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๕. การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน มีได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

๑. เด็กและเยาวชนพ้นระยะเวลาในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๑.๑ ให้นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามแต่กรณี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๑.๒ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล

๑.๓ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๒. เด็กและเยาวชนเสียชีวิต

๒.๑ ให้นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด

๒.๒ รวบรวมรายละเอียดการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน

๒.๓ นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทราบการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน

๒.๔ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล

๒.๕ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๓. แนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

แผนภูมิการดำเนินการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๑. ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๒. ดำเนินการแจ้งลงทะเบียนประวัติ

๓. ดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผน และขั้นตอนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

ผลการติดตาม
สงเคราะห์ช่วยเหลือ
เป็นไปตามแนวทาง
ติดตามฯ

ไม่ใช่

ดำเนินการปรับแนว
ทางการติดตามฯ
และนำเสนอ
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึก
และอบรมเด็กและ
เยาวชน

ใช่

๔. การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

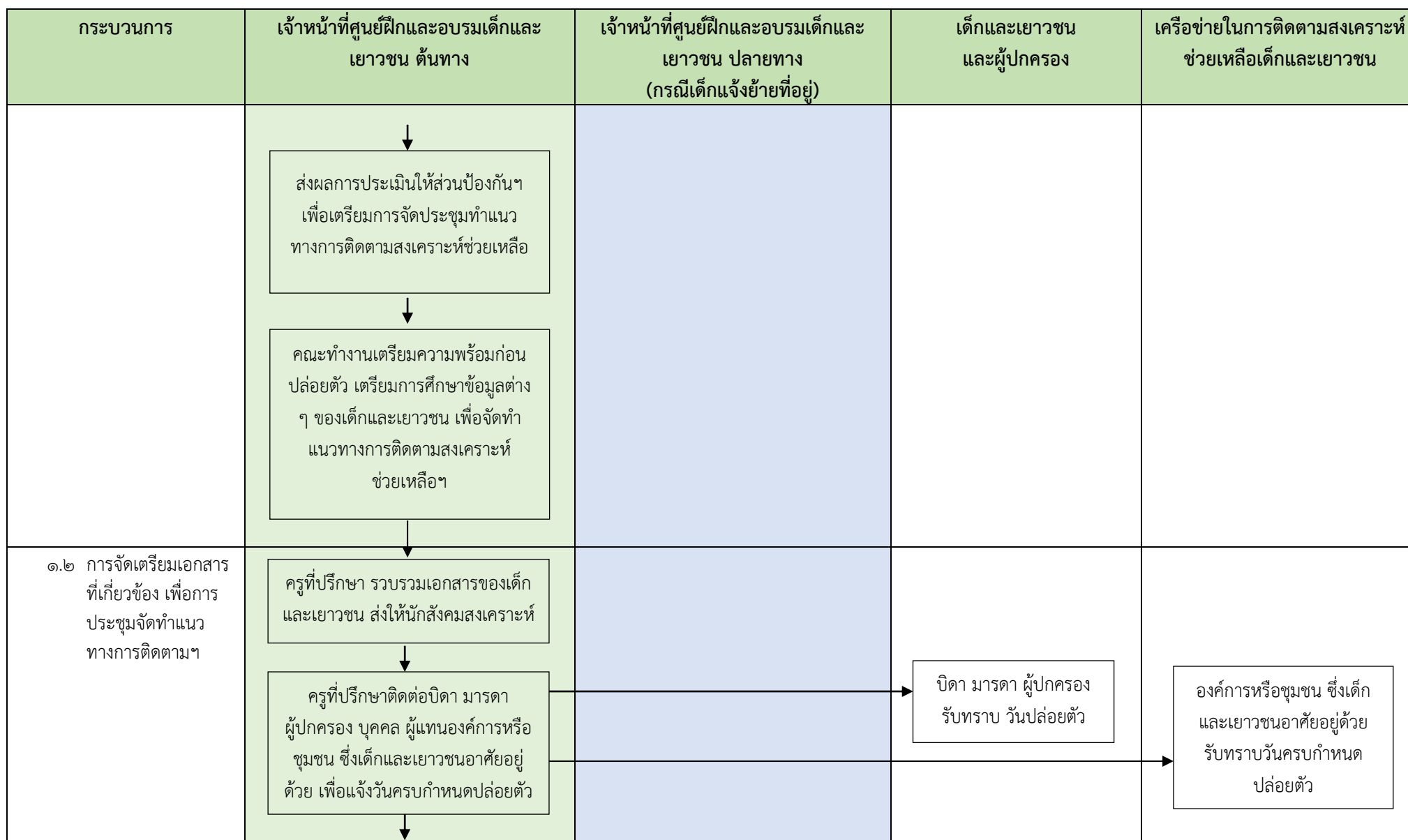
๕. การยุติการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

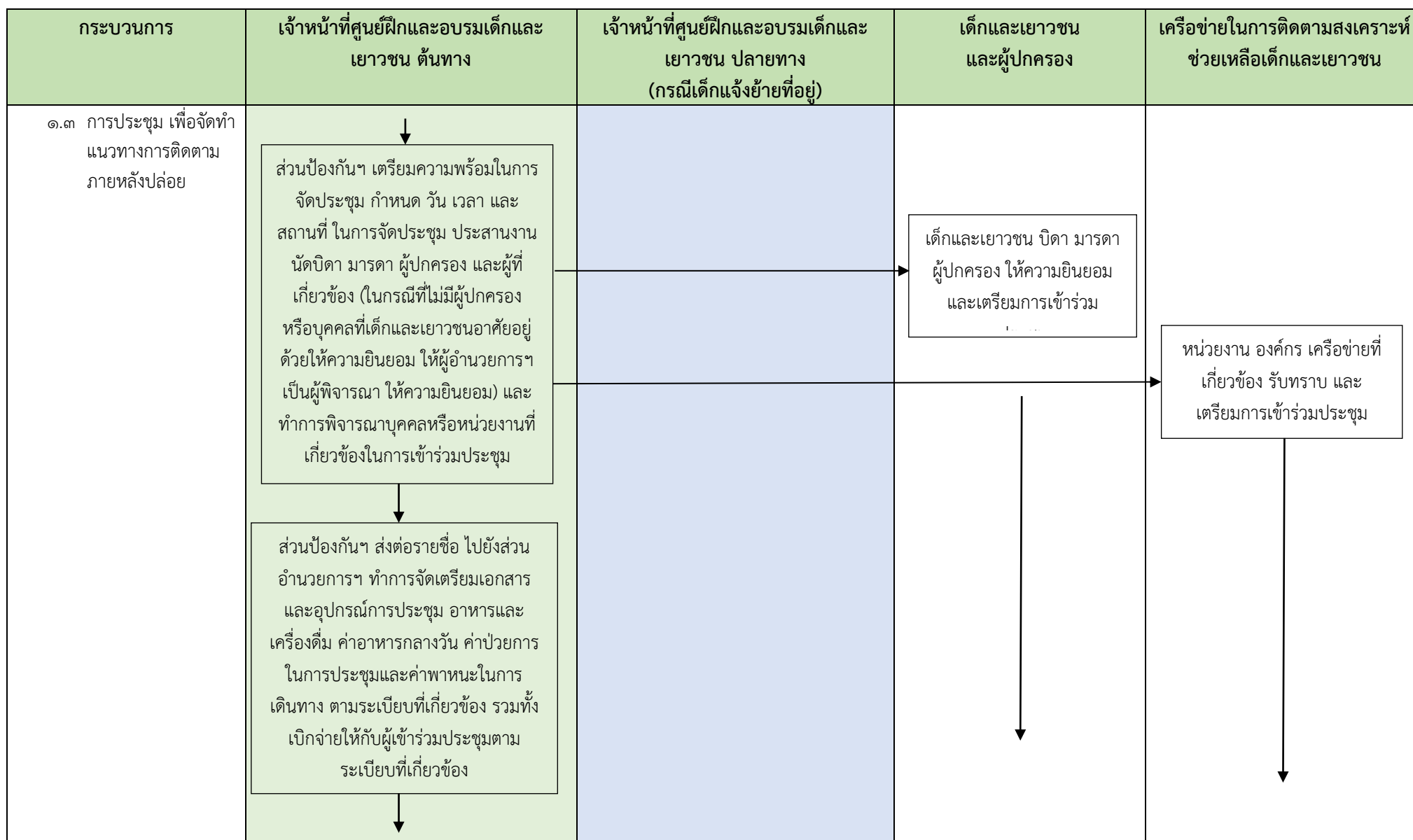
ขั้นตอนกระบวนการทำงาน

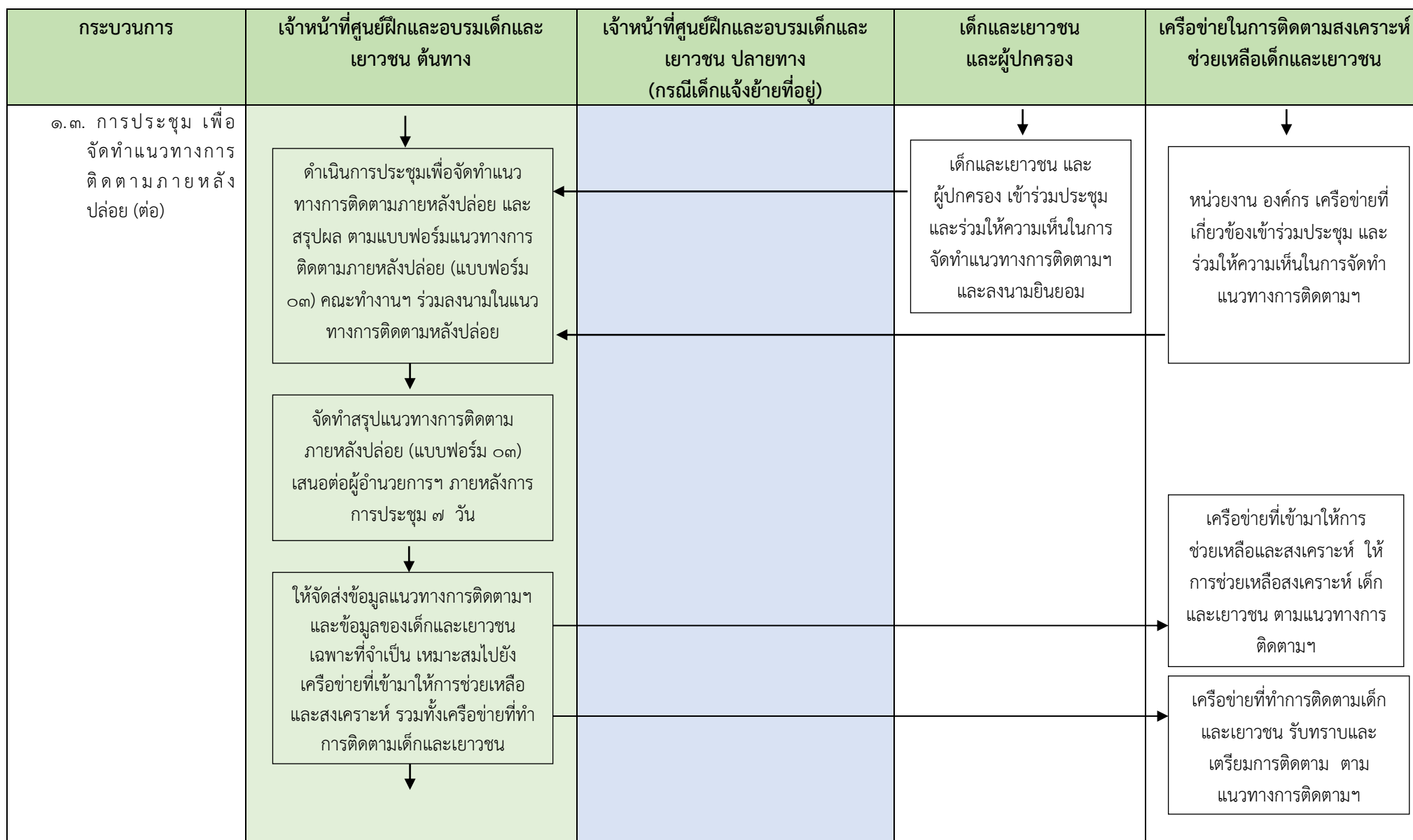
เพื่อจัดทำแนวทาง และวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว โดยเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

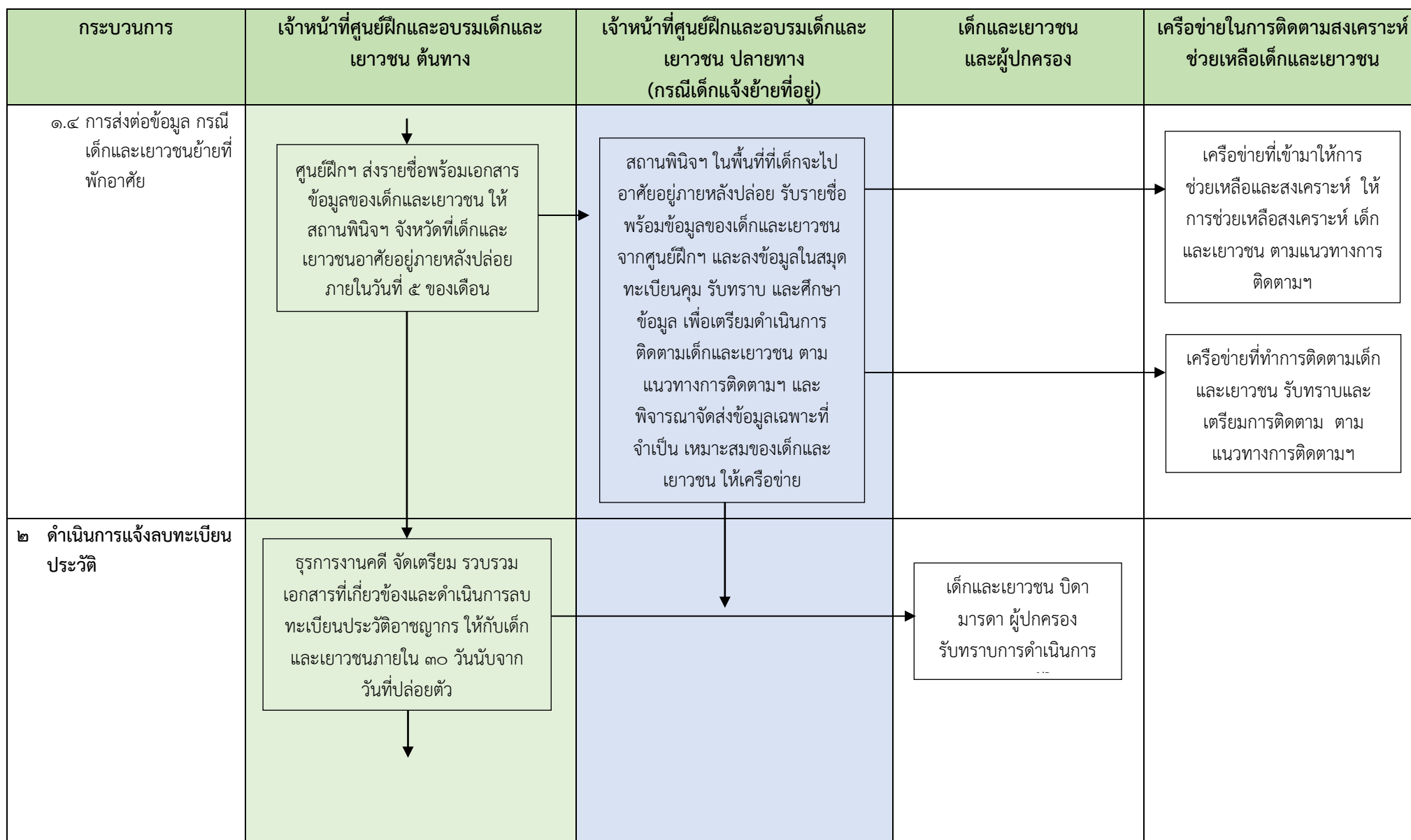
เพื่อให้การจัดทำแนวทาง และการดำเนินการตามวิธีการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว โดยเจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน จึงได้กำหนดรายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการ และวิธีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

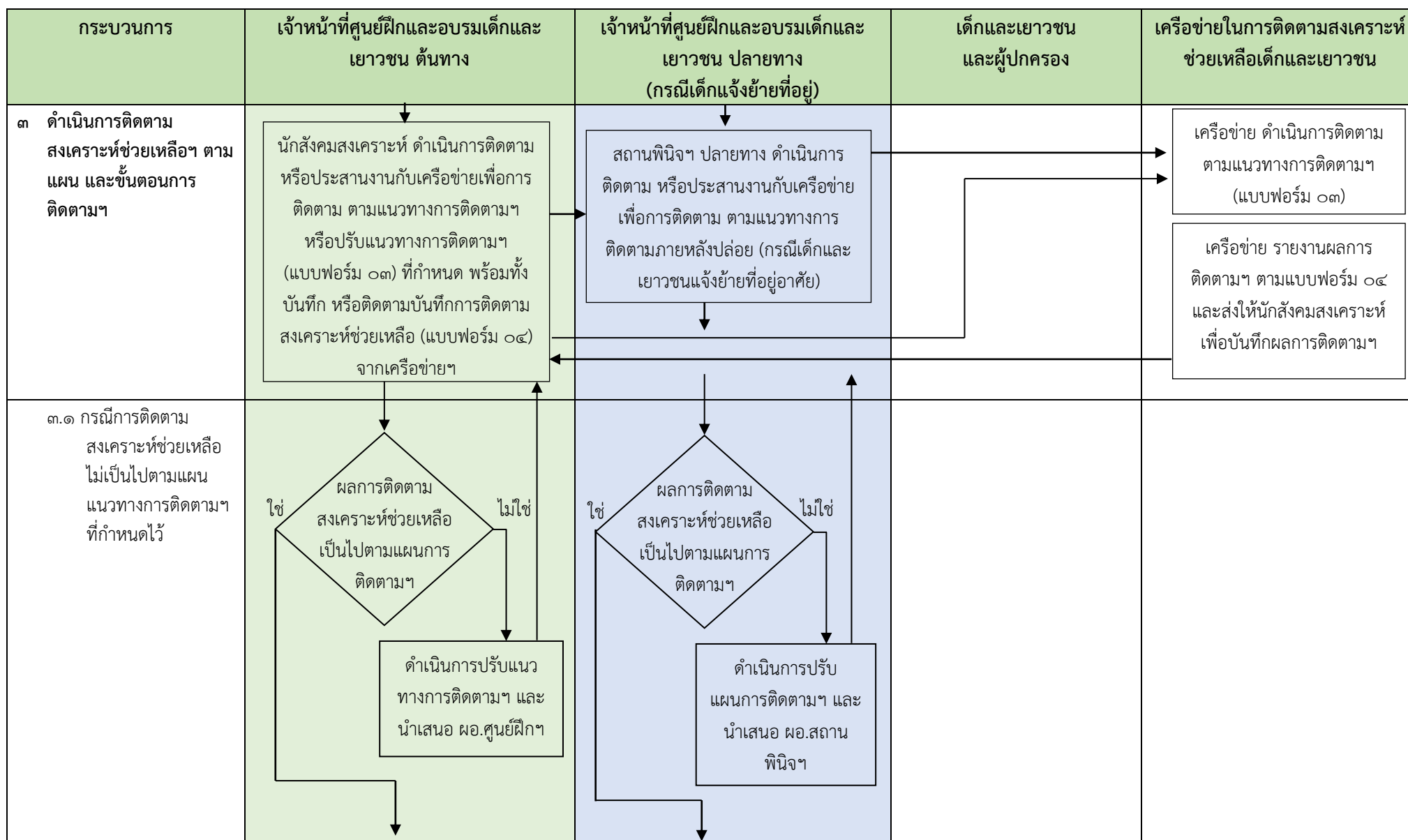
กระบวนการ	เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
๑. การประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย ๑.๑ การประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย	คณะกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย ตามแบบฟอร์มการประเมิน ๐๒ กรณีเด็กและเยาวชนแจ้งย้ายที่อยู่อาศัยภายหลังการปล่อย ให้ร่วมกับสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กจะไปอาศัยอยู่ ประเมินระดับการติดตาม โดยมีการลงพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนแนวทางในการติดตามภายหลังปล่อย ก่อนการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย	สถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่ได้กฯ จะไปอาศัยอยู่ ประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย ร่วมกับคณะกรรมการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตามแบบฟอร์มการประเมิน ๐๒ โดยมีการลงพื้นที่เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนแนวทางในการติดตามภายหลังปล่อย ก่อนการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย		











กระบวนการ	เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต้นทาง	เจ้าหน้าที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ปลายทาง (กรณีเด็กแจ้งย้ายที่อยู่)	เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง	เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
๔ การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	↓ นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ↓ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามระยะเวลาที่กำหนด ↓	↓ นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในระบบการติดตามสงเคราะห์ฯ ↓ นักสังคมสงเคราะห์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตามระยะเวลาที่กำหนด ↓		เครือข่าย รายงานผลการติดตามฯ ตามแบบฟอร์ม ๐๔ และส่งให้นักสังคมสงเคราะห์ เพื่อบันทึกผลการติดตามฯ ในระบบการติดตามฯ
๕ การยุติการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	↓ การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต ↓ จบกระบวนการ	↓ การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต ↓ จบกระบวนการ		การยุติการติดตามฯ - ครบกำหนดระยะเวลาการติดตามตามแผนการติดตามฯ - เด็กและเยาวชนเสียชีวิต - รายงานผลการยุติการติดตามส่งต่อเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบ

รายละเอียดวิธีการทำงาน

กรณีเด็กและเยาวชน ที่ได้รับการปล่อยตัวจากปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๑. การประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

๑.๑ คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว ร่วมกันทำแบบประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย หากเด็กและเยาวชน แจ้งความประสงค์ย้ายที่อยู่อาศัยภายหลังการปล่อยตัว ให้แจ้งสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชนการกับสถานพินิจฯ ในพื้นที่ที่เด็กและเยาวชน จะไปอาศัยอยู่ เข้าร่วมการประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อย โดยอาจมีการลงพื้นที่ตามความเหมาะสม เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนงานในการติดตามภายหลังปล่อย และจัดประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยให้แล้วเสร็จก่อนครบกำหนดปล่อยตัว ๓๐ วัน โดยมีรายละเอียดวิธีการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบฟอร์ม ๐๒ ดังนี้

๑.๑.๑ กรอกรายละเอียดวันที่ประเมิน ชื่อ-นามสกุล และเลขประจำตัวของเด็กและเยาวชน

๑.๑.๒ ทำการประเมิน เพื่อวิเคราะห์ความพร้อม ในแต่ละประเด็น โดยกำหนดให้มีความเสี่ยงที่จะส่งผลอันนำไปสู่การกระทำความผิดซ้ำ ใน ๓ ระดับ คือ

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๔ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “สูง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๗ – ๔.๓๓ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๒.๖๖ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ต่ำ”

โดย จะมีการประเมิน พิจารณาตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

๑) ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

โดยประเมิน ระดับความเสี่ยง ของความพร้อมของที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชนในด้านความสะอาด ความปลอดภัยของที่อยู่อาศัย ความสะดวกในการเดินทางเข้า-ออกที่พัก ระยะทางจากแหล่งรถโดยสารสาธารณะ เป็นต้น และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การมีไฟแสงสว่าง มีความเหมาะสม หรือไม่ อย่างไร ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๒) ความพร้อมด้านการศึกษา

โดยประเมิน ระดับความเสี่ยง ของความพร้อมด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชน ว่ามีสถานที่ศึกษาเรียนหรือไม่ อย่างไร ครอบครัว หรือผู้ปกครองมีรายได้สนับสนุนเพียงพอ หรือไม่ หรือเด็กและเยาวชนอาจได้รับทุนการศึกษา หรือสถานศึกษา ที่เด็กและเยาวชนศึกษาอยู่ ได้ยอมรับ โดยเด็กและเยาวชนไม่ได้มี ประวัติ หรือการทำทัณฑ์บน เป็นต้น ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๓) ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงาน

โดยประเมิน ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงานของเด็กและเยาวชน ว่ามีมีสถานที่สำหรับฝึกงาน/ประกอบอาชีพ และมีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ รวมทั้งการได้รับการสนับสนุนการฝึก/ประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนให้ทำธุรกิจ

มีหลักประกัน เป็นต้น หรือไม่ อย่างไร และให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๔) ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน

โดยประเมิน ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน ที่เด็กและเยาวชนร่วมอาศัยอยู่ ว่าครอบครัวได้ให้การดูแล และสนับสนุนเรื่องการเรียน การทำงาน ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตประจำวัน ครอบครัวมีสภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และรายได้ของครอบครัว เพียงพอ เหมาะสมต่อการดำรงชีพ หรือไม่ อย่างไร รวมทั้งสุขภาพจิต กาย ของคนในครอบครัวมีความพร้อม เป็นครอบครัวที่อบอุ่น และเด็กและเยาวชน รวมทั้งครอบครัวได้รับการยอมรับจากชุมชน หรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติม ตามความเหมาะสม

๕) ความพร้อมด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

โดยประเมินการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ของเด็กและเยาวชน ว่าเด็กและเยาวชนใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมใด เป็นประโยชน์ เหมาะสม หรือไม่ มีพื้นที่ สถานที่ที่ปลอดภัยสำหรับการทำกิจกรรมนั้น หรือไม่อย่างไร ระยะเวลาช่วงไหน มีความเหมาะสมหรือไม่ รวมทั้งกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใช้เวลาว่างร่วมด้วย มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร อีกทั้งครอบครัวให้การยอมรับ และสนับสนุน ในการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนหรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

๖) ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน

โดยประเมินความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน โดยวิเคราะห์ หรืออ่านผลการทดสอบ/ประเมินสมรรถภาพทางกาย สภาพาสุภาพ ผลการตรวจ/ประเมินทางจิตวิทยา หรือการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก และหรือ ผลการตรวจ/ประเมินความเข้มแข็งทางจิตใจ (โดยนักจิตวิทยา) (ถ้ามี) ว่าเด็กและเยาวชน มีความพร้อม หรือไม่ อย่างไร โดยให้ระบุความเห็นเพิ่มเติมตามความเหมาะสม

ให้เลขาธิการงานเตรียมความพร้อมฯ สรุปผลการประเมินความเสี่ยง โดยให้หาผลรวม และค่าเฉลี่ยตามสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนเฉลี่ยการประเมินระดับการติดตามของเด็กและเยาวชน}}{\text{การติดตามของเด็กและเยาวชน}} = \frac{\text{ผลรวมคะแนนทั้งหมด}}{\text{จำนวนข้อของการประเมิน}}$$

โดยคะแนนที่ได้ จะสามารถระบุระดับความเสี่ยงสำหรับการติดตามส่งเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนแต่ละราย ตามช่วงของคะแนน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๔ – ๕.๐๐ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “สูง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๗ – ๔.๓๓ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ปานกลาง”

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐ – ๒.๖๖ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับ “ต่ำ”

๑.๑.๓ หลังจากการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ส่งผลการประเมินให้ส่วนป้องกันฯ เพื่อเตรียมการจัดประชุมทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

๑.๑.๔ คณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยตัว เตรียมการศึกษาข้อมูลต่าง ๆ ของเด็กและเยาวชน เช่น ประวัติการศึกษา ผลการดำเนินการตามแผนบำบัด แก้ไข พื้นฟูสภาพครอบครัวและชุมชนของเด็กและเยาวชนที่เป็นปัจจุบัน ความจำเป็นที่จะต้องได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์ก่อนปล่อยและภายหลังปล่อย ข้อมูลเครือข่ายที่เข้ามาให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์รวมทั้งเครือข่ายที่ทำการติดตามเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียมการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังการปล่อยตัว

๑.๒ การจัดเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามฯ

๑.๒.๑ ครูที่ปรึกษาจัดเตรียมเอกสารทางการศึกษา แผนการฝึกอบรมเด็กหรือเยาวชน (จว. ๐๕) และผลการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู เช่น วุฒิการศึกษา ประกาศนียบัตร เอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลของการฝึกวิชาชีพ ประวัติการรักษาทางกายและทางจิต โดยรวบรวมส่งต่อให้ส่วนป้องกันฯ

๑.๒.๒ ให้ครูที่ปรึกษาติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคล ผู้แทนองค์กรหรือชุมชนซึ่งเด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันครบกำหนดปล่อยตัวให้ทราบ

๑.๓ การประชุม เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย

ส่วนป้องกันฯ สงเคราะห์ และประสานเครือข่าย

ศูนย์ฝึกและอบรมฯ ต้นทาง มีหน้าที่ ดังนี้

๑.๓.๑ ส่วนป้องกันฯ เตรียมความพร้อมในการจัดประชุม กำหนด วัน เวลา และสถานที่ในการจัดประชุม ประสานงานนัดบิดา มารดา ผู้ปกครอง (และผู้ที่เกี่ยวข้อง ในกรณีที่ไม่มีผู้ปกครอง หรือบุคคลที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วยความยินยอม ให้ผู้อำนวยการฯ เป็นผู้พิจารณา ให้ความยินยอม) และทำการพิจารณาบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเข้าร่วมประชุม เช่น

- พนักงานเจ้าหน้าที่คุ้มครองเด็กในพื้นที่
- กรรมการสงเคราะห์
- สำนักงานจัดหางาน
- สถานศึกษา
- ผู้นำชุมชน
- พัฒนาสังคมจังหวัด
- องค์กรที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ
- เจ้าหน้าที่สถานพินิจ ในจังหวัดที่เด็กและเยาวชนจะกลับไปอาศัยอยู่

๑.๓.๒ ส่วนป้องกันฯ ส่งต่อรายชื่อ ไปยังส่วนอำนวยความสะดวกและการจัดการ ทำการจัดเตรียมเอกสารและอุปกรณ์การประชุม อาหารและเครื่องดื่ม ค่าอาหารกลางวัน ค่าพยาบาลในการประชุมและค่าพาหนะในการเดินทาง ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเบิกจ่ายให้กับผู้เข้าร่วมประชุมตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๑.๓.๓ ดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย และสรุปผล และหาข้อตกลงร่วมเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนและการติดตามภายหลังปล่อย โดยดำเนินการตามรายละเอียดแบบฟอร์มแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ดังนี้

๑) ระบุชื่อสถานที่ควบคุม หมายถึง สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

๒) ระบุ

๑) ชื่อของเด็กและเยาวชน พร้อมชื่อเล่น

๒) อายุ ณ วันที่จัดทำแผนแนวทางการติดตามฯ

๓) ระบุคดีที่เด็กและเยาวชนกระทำความผิด
พร้อมทั้งศาลเยาวชนและครอบครัวพื้นที่

๔) วันที่จะได้รับการปล่อยตัว

๕) ชื่อผู้ปกครอง

๖) วัน เดือน ปี ที่จัดทำแผนแนวทางการติดตามฯ

๓) ระบุรายละเอียดช่องทาง ที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้

๑) ที่อยู่ ที่สามารถติดต่อได้

๒) โทรศัพท์บ้าน และโทรศัพท์มือถือ

๓) ช่องทาง Social Media เช่น Facebook, ID Line, IG

๔) ช่องทางอื่น ๆ

๔) กรอกข้อมูล ที่สรุปได้จากการประชุมร่วมกับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายต่าง ๆ ในประเด็นการติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือตามตาราง โดยระบุ ดังนี้

๑) เป้าหมายภายหลังปล่อย (primary goods)

๒) แนวทางในการพัฒนา (secondary goods) ระยะเวลา

๓) ผู้รับผิดชอบ

๔) ผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้ปกครอง/องค์กร/หน่วยงานเครือข่าย)

ในมิติ ๕ ด้าน ดังนี้

๑) ครอบครัว (การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชน)

๒) ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมของชุมชน

๓) การศึกษาและการประกอบอาชีพ

๔) การคบเพื่อนที่ดี

๕) การใช้เวลาว่าง

๖) อื่น ๆ (สุขภาพร่างกายและสุขภาพจิตใจ)

โดยให้เด็กและเยาวชน พร้อมทั้งผู้ปกครอง ให้ความยินยอม และลงนาม ร่วมกัน
คณะทำงานฯ ให้ครบถ้วน ภายใต้ความเห็นชอบร่วมกัน

๑.๓.๔ เสนอแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย (แบบฟอร์ม ๐๓) ต่อผู้อำนวยการฯ ลงนาม
รับทราบ ภายใน ๗ วัน หลังการจัดการประชุม

๑.๓.๕ ทำการบันทึกข้อมูลการปล่อยตัวเด็กและเยาวชนในระบบการติดตามภายหลังปล่อย

- ๑.๓.๖ จัดส่งข้อมูลแนวทางการติดตามฯ (แบบฟอร์ม ๐๓) ที่ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกฯ ลงนามรับทราบแล้ว และข้อมูลของเด็กและเยาวชน เฉพาะที่จำเป็น เหมาะสมไปยังเครือข่ายที่จะเข้ามาให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์ รวมทั้งเครือข่ายที่ทำการติดตามเด็กและเยาวชน

๑.๔ การส่งต่อข้อมูล กรณีเด็กและเยาวชนย้ายที่พักอาศัย

- ๑.๔.๑ เมื่อเจ้าหน้าที่ดำเนินการบันทึกข้อมูลการปล่อยตัวของเด็กและเยาวชน ในระบบการติดตามหลังปล่อยภายในวันที่ปล่อยตัว โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดตามภายหลังปล่อยมีดังนี้

- ๑) ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนเขต และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนที่มีสถานพินิจฯ ในกำกับดูแล ดำเนินการติดตาม กลุ่มเด็กและเยาวชนฝึกอบรมที่อยู่ในความดูแลของ IRC และจะไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดที่อยู่ในกำกับ
- ๒) ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพิเศษ ประกอบด้วย ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านอุเบกขา ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสตรีนครสวรรค์ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านบึง ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนพระนครศรีอยุธยา และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนสมุทรปราการ ดำเนินการติดตามเด็กและเยาวชน ฝึกอบรมที่อยู่ในความดูแลของ IRC และจะไปใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดที่ศูนย์ฝึกตั้งอยู่และจังหวัดที่ อาณาเขตติดต่อกัน
- ๓) สถานพินิจฯ ที่เด็กและเยาวชนกลับไปอาศัยภายหลังปล่อย ดำเนินการติดตามกลุ่มเด็กและ เยาวชนฝึกอบรมที่จะใช้ชีวิตภายหลังปล่อยอยู่ในจังหวัดตนเอง ยกเว้น เด็กและเยาวชนที่อยู่ในความดูแลของ IRC ในข้อที่ ๑) และ ๒)

- ๑.๔.๒ เจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนดำเนินการจัดส่งข้อมูลของเด็กและเยาวชนให้กับสถานพินิจฯ ที่จะเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน ภายในวันทำการถัดไป ข้อมูลประกอบไปด้วย

- ๑) สรุปผลการฝึกอบรม เช่น ผลการศึกษาด้านการเรียนรู้สามัญและวิชาชีพ ความประพฤติ ประวัติด้านสุขภาพกายและจิต หรือข้อมูลอื่นที่จะเป็นประโยชน์ในการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลัง ปล่อยของเด็กและเยาวชน
- ๒) แบบแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
- ๓) แผนที่บ้าน ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ เฟสบุ๊ก ไลน์ หรือช่องทางอื่นที่สามารถติดต่อเด็กและเยาวชนได้ ในปัจจุบัน
- ๔) ข้อมูลการปล่อยตัวประจำเดือน
- ๕) ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องของเด็กและเยาวชนรายบุคคล

- ๑.๔.๓ ให้ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน นัดหมายให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง รายงานตัวกับหน่วยงานที่จะดำเนินการ ติดตามทางโทรศัพท์ หรือทาง video conference ภายใน ๗ วัน นับแต่ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ เพื่อรายงานตัว ต่อนักสังคมสงเคราะห์ภายหลังปล่อย หากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ไม่ติดต่อกลับมาให้โทรศัพท์ติดต่อ ภายใน ๑๕ วันแรก หากไม่สามารถติดต่อได้ ให้ลงเยี่ยมบ้านเพื่อติดตามอย่างรวดเร็ว

- ๑.๔.๔ สถานพินิจฯ รับรายชื่อและเอกสารเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวประจำเดือน ตรวจสอบ รายชื่อ และข้อมูลจากระบบติดตามหลังปล่อยให้อยู่ถูกต้อง และบันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนในทะเบียนคุมของตนเอง โดยศูนย์ฝึกฯ บันทึกข้อมูลเด็กและเยาวชนในทะเบียนคุมของตนเอง เช่นกัน
- ๑.๔.๕ ศูนย์ฝึกฯ/สถานพินิจฯ วางแผนการติดตาม สงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย โดยศึกษา วิเคราะห์ ประเมินสภาพปัญหาและความเสี่ยงที่มีความจำเป็นที่จะต้องดูแล เป็นกรณีพิเศษ หรือปัญหาด้านใดที่ ต้องได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ประสานงาน กับเครือข่ายที่จะติดตามเด็กและเยาวชน (กรณีเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองยินยอม ให้เครือข่ายเป็นผู้ติดตามเด็กและเยาวชน)

๒. ดำเนินการแจ้งลบทะเบียนประวัติ

ให้ธุรการงานคดี ดำเนินการจัดเตรียม รวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้องและดำเนินการลบทะเบียน ประวัติอาชญากรให้กับเด็กและเยาวชนภายใน ๓๐ วันนับจากวันที่ปล่อยตัว

๓. การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

กระบวนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว มีรายละเอียด แยกตามระดับผลการประเมินเพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยมี ๓ รูปแบบ (Model) ดังต่อไปนี้

รูปแบบการติดตามฯ จำแนกตามประเภทและระดับการติดตามฯ ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ และที่ได้รับโอกาสไปทดลองใช้ชีวิตในชุมชน

ประเภท เด็กและ เยาวชน	ระดับการ ติดตามฯ	รูปแบบการ ติดตามฯ	ระยะเวลาการติดตามฯ (เดือน) และผู้รับผิดชอบ																
			๑	ผู้ติดตาม	๒	๓	ผู้ติดตาม	๔	๕	๖	ผู้ติดตาม	๗	๘	๙	ผู้ติดตาม	๑๐	๑๑	๑๒	ผู้ติดตาม
ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ และที่ได้รับโอกาสไปทดลองใช้ชีวิตในชุมชน	ต่ำ (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๓ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓						✓					✓					
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					
	กลาง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๔ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓					✓				✓				✓			
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					
	สูง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๖ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓			✓			✓			✓		✓			✓		
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					

*การประเมินผล ๑) กรณีผลประเมิน มีอัตราการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตามใหม่ โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่า และใช้วิธีการติดตามของเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน เช่น ก่อนปล่อย เด็กฯ มีระดับการประเมินในระดับ “ต่ำ” แต่เมื่อครบเดือนที่ ๓ แล้ว ผลการประเมินออกมาอยู่ในระดับ “สูง” ให้ใช้วิธีการติดตามในระดับที่สูง ตั้งแต่เดือนที่ ๑ คือ เริ่มเยี่ยมบ้านตั้งแต่เดือนถัดไป และเยี่ยมบ้านอีกเดือนเว้นเดือน ตามวิธีการติดตามในระดับ “สูง” โดยจะติดตามไปอีก ๙ เดือน เนื่องจากเด็กฯ ได้รับการติดตามมาแล้ว ๓ เดือน เป็นต้น

๒) กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

ให้นักสังคมสงเคราะห์ ดำเนินการติดตาม และหรือประสานงานการติดตามร่วมกับเครือข่ายตามรูปแบบ (Model) การติดตามที่มีรายละเอียดแตกต่างกันตามผลการประเมินระดับการติดตาม (ต่ำ กลาง และสูง) ที่กำหนดไว้ โดยมีข้อเสนอแนะในการดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ การพิจารณาข้อมูลในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

ในการดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ นักสังคมสงเคราะห์ จะต้องพิจารณาข้อมูลในการติดตาม ช่วยเหลือ สงเคราะห์ภายหลังปล่อย ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการดำเนินชีวิตภายหลังการปล่อยตัวของเด็กและเยาวชน ซึ่ง

นักสังคมสงเคราะห์จะต้องพิจารณา สังเกต วิเคราะห์ และประเมิน รูปแบบการดำรงตนของเด็กและเยาวชน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาติดตามวิธีการ หรือรูปแบบการสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชน ตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน และประคับประคองให้เด็กและเยาวชน สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขได้ ภายหลังปล่อยตัว โดยพิจารณาประเมินจากปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ได้แก่

- ๑) มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ
- ๒) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและ
- ๓) สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน
- ๔) มีการคบเพื่อนที่ดี
- ๕) มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ ให้วิเคราะห์ ประเมินเพิ่มเติม และให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องของสุขภาพกาย และสุขภาพจิต การดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือนร้อน/ความยากจน เป็นต้น

๓.๒ รูปแบบ และแนวทาง วิธีการในการติดตาม

๑.๒.๑ การโทรศัพท์

- ๑) ให้โทรศัพท์ไปสอบถามความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชน เดือนละ ๑ ครั้ง (หรืออาจใช้วิธีการติดตามฯ ทาง Social Media แทนได้ตามความเหมาะสม) ตามรูปแบบการประเมินฯ
- ๒) ควรโทรในช่วงเวลาที่สะดวก ตามที่เด็กและเยาวชน ได้แจ้งไว้ก่อนการปล่อยตัว
- ๓) รูปแบบการพูดคุย
 - ๓.๑ สอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้วยความเป็นกันเอง
 - ๓.๒ สอบถามถึงวิชาที่เรียน การศึกษา เป็นอย่างไรบ้าง
 - ๓.๓ สอบถามถึงการประกอบอาชีพ เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่อย่างไร
 - ๓.๔ สอบถามถึงความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๕ สอบถามถึงชุมชน สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่เป็นอย่างไร มีข้อกังวลอะไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
 - ๓.๖ เพื่อนที่คบอยู่ เป็นอย่างไรบ้าง มีการยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติดหรือไม่อย่างไร

- ๓.๗ สอบถามเรื่องสุขภาพกาย มีการเจ็บป่วย หรือมีภาวะการณ์เครียด หรือไม่ แก่ไข้อย่างไร ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๘ สอบถามถึงการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ ทำกิจกรรมอะไร มีการพักผ่อน ผ่อนคลาย เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือ หรือไม่ อย่างไร
- ๓.๙ สอบถามเรื่องอื่น ๆ ตามที่เด็กและเยาวชน ชวนพูดคุย
- ๓.๑๐ การพูดคุย เน้นการตั้งคำถาม และให้เด็กและเยาวชนเล่าให้ฟัง และหลีกเลี่ยงการถาม ประเภทชี้แนะ

๑.๒.๒ การติดตามผ่าน Social Media

- ๑) การใช้ Application Line หรือการ Chat ผ่าน Facebook ให้มีการทักทาย พูดคุย ในประเด็น หัวข้อตามการใช้โทรศัพท์
- ๒) การพิจารณาพฤติกรรมการ Post สิ่งต่าง ๆ ผ่าน Facebook, IG, Twister, Tiktok หรืออื่น ๆ ว่ามีความเหมาะสมเพียงใด ตามมิติที่เกี่ยวข้องกับ
 - ๒.๑ การแสดงถึงภาวะการณ์เจ็บป่วยทางร่างกาย หรือจิตใจ ที่หมกมุ่น หรือให้ความสำคัญกับเรื่องหนึ่ง เรื่องใด เป็นพิเศษ การแสดงความคิดเห็น หรือ Post ภาพในเชิงลบ หรือเชิงบวก การต่อต้านสังคม หรือเกี่ยวกับความรุนแรง หรือการยุ่งเกี่ยวกับการพนัน และยาเสพติด หรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๒ การแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับครอบครัว ชุมชน ที่อยู่อาศัยของตนเองหรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๓ การแสดงถึงความภาคภูมิใจ หรือความกดดันในด้านการเรียน การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ การหารายได้ หรือไม่ อย่างไร
 - ๒.๔ รูปแบบ และกิจกรรมในการคบเพื่อน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มีรูปแบบ หรือรายละเอียดที่เหมาะสม หรือน่ากังวล หรือไม่อย่างไร

๓.๒.๓ การลงพื้นที่

หากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงพื้นที่ เพื่อหาข้อมูลในการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน โดยเยี่ยมบ้าน เยี่ยมสถานประกอบการ เยี่ยมสถานศึกษา ฯลฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ติดต่อแจ้งเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง แจ้งความประสงค์ ที่จะไปลงพื้นที่ เพื่อเป็นการติดตาม สงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเป็นประเด็นหลัก ไม่ได้ติดตามเพื่อสืบค้นการกระทำผิดของเด็ก และเยาวชน แต่อย่างใด
- ๒) การแต่งกาย เพื่อไปลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมเยือนเด็กและเยาวชน ควรมีการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย ทั้งนี้ ข้อพึงระวังคือ การแต่งเครื่องแบบที่เป็นทางการ เพื่อป้องกันการเป็นจุดสังเกตของผู้อื่น หรือชุมชน เมื่อได้เข้าเยี่ยมให้สังเกต และพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 - ๒.๑ สังเกตสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย หรือไม่อย่างไร
 - ๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เป็นอย่างไร
 - ๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร
 - ๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพูดคุย เป็นอย่างไร
 - ๒.๕ กรณีเป็นการลงพื้นที่ เพื่อพิจารณาด้านการศึกษา และการประกอบอาชีพ ให้พิจารณา ดูในเรื่องที่เกี่ยวข้อง อาชีวสถานศึกษา วิชาที่ศึกษา รูปแบบวิธีการศึกษา หรือสภาพ

- ลักษณะการทำงาน หรือสถานประกอบการ เพื่อนร่วมงาน หรือนายจ้าง เป็นต้น
- ๒.๖ สังเกตพื้นที่ หรือกิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน
- ๒.๗ พุดคุยสอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว
- ๒.๘ ใช้ระยะเวลาในการลงพื้นที่เยี่ยมบ้าน ตามความเหมาะสม ไม่ควรนานเกินไป
- ๒.๙ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอม จากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ
- ๒.๑๐ พุดคุยกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึง เจตจำนงในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และให้นัดหมายการ ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป
- ๒.๑๑ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ดำเนินการ ติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๓.๒.๔ การรายงานตัว (สำหรับกรณีของเด็กที่ได้รับโอกาสทดลองใช้ชีวิตในชุมชน)

- ๑) ให้แจ้งนัดเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบถึงสถานที่รายงานตัว ที่เหมาะสม อาจเป็นสถานที่ราชการ หรือหน่วยงานอื่น ที่มีความพร้อม และสะดวกในการเข้ารายงานตัว ของเด็กและเยาวชน
- ๒) พุดคุยกับเด็กและเยาวชน โดย
- ๒.๑ สอบถามถึงสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด ระเบียบเรียบร้อย หรือไม่อย่างไร
- ๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เป็นอย่างไรบ้าง
- ๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร
- ๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพุดคุย เป็นอย่างไร
- ๒.๕ กิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน ทำอะไร อย่างไร
- ๒.๖ พุดคุยสอบถามสารทุกข์ สุกดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว
- ๒.๗ ใช้เวลาตามความเหมาะสม ไม่ควรนานเกินไป
- ๒.๘ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอม จากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ
- ๒.๙ พุดคุยกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึง เจตจำนงในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และให้นัดหมาย การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป
- ๒.๑๐ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ดำเนินการ ติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๓.๒.๕ การประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

- ๑) นักสังคมสงเคราะห์ที่ทำหน้าที่ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบฟอร์มการประเมิน ๐๒ ทุกระยะ ๓ เดือน (เดือนที่ ๓, ๖, ๙) โดยให้ประเมินเพิ่มเติมการดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครรรค์ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือนร้อน/ความยากจน เป็นต้น ผลการประเมินนี้ จะเป็นการปรับรายละเอียดเพื่อการพิจารณาสืบค้นข้อมูล เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบในการกำหนดแนวทางการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในเดือนที่ ๔ - ๑๒ เพื่อให้เด็กและเยาวชนมีความพร้อมและสามารถดำรงชีพได้อย่างปกติสุข และเป็นคนดีของสังคม ชุมชนได้ต่อไป ทั้งนี้ในการประเมินให้ประเมินความพร้อมในประเด็นที่ ๑) ถึง ประเด็นที่ ๕) โดยไม่ต้องประเมินในประเด็นที่ ๖)
- ๒) กรณีผลประเมิน มีอัตราการระดับการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตาม โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่านี้ ตามวิธีการในเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน
- ๓) กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน
- ๔) กรณีมีการปรับแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ให้ นักสังคมสงเคราะห์ดำเนินการปรับแผนการติดตามภายหลังปล่อยตัวตามแบบฟอร์ม ๐๓ อีกครั้งให้เหมาะสม และนำเสนอผู้อำนวยการศูนย์ฝึกฯ หรือผู้อำนวยการสถานพินิจฯ พิจารณา

๒. การบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๔.๑ นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการบันทึกข้อมูลผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ในระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔.๒ จัดทำสรุปรายงานผลการติดตามสงเคราะห์ตามกำหนด ส่งต่อกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๓. การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน มีได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

๑. เด็กและเยาวชนพ้นระยะเวลาในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๑.๑ ให้ นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามแต่กรณี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันครบกำหนดระยะเวลาการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๑.๒ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล

๑.๓ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๒. เด็กและเยาวชนเสียชีวิต

- ๒.๑ ให้นักสังคมสงเคราะห์ จัดทำสรุปรวบรวม รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ผ่านมาทั้งหมด
- ๒.๒ ระบุรายละเอียดการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน
- ๒.๓ นำเสนอผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามแต่กรณี ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันทราบการเสียชีวิตของเด็กและเยาวชน
- ๒.๔ จัดทำสรุปรายงานผล ส่งให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อรวบรวมจัดเก็บสถิติข้อมูล
- ๒.๕ จัดเก็บข้อมูลเข้าแฟ้มประวัติเด็กและเยาวชนแต่ละราย

๔. แนวทางการประสานงาน และพัฒนาเครือข่าย เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

เนื่องด้วยวัตถุประสงค์ที่สำคัญของการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวนั้น กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนได้กำหนดแนวการปฏิบัติไว้ โดยจะใช้รูปแบบการประสานงานเครือข่ายเพื่อการติดตามฯ เป็นด้านหลัก เนื่องด้วยเครือข่ายชุมชน มีที่พักอาศัยในชุมชนเดียวกับเด็กและเยาวชน หรือในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งจะมีความกลมกลืน มีความเป็นกันเอง และเป็นที่เคารพจากทั้งกลุ่มผู้ปกครอง รวมทั้งเด็กและเยาวชนได้มากกว่า อีกทั้งเจ้าหน้าที่ หรือนักสังคมสงเคราะห์ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ต้องปฏิบัติหน้าที่ในสถานที่ควบคุม อาจทำให้ไม่สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และยังอยู่ห่างไกลจากพื้นที่ที่พักอาศัย ของเด็กและเยาวชน ดังนั้นการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน โดยเครือข่าย จึงจะเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ และได้ผลลัพธ์เป็นไปตามที่กำหนดของทุกภาคส่วน

เพื่อให้การติดต่อประสานงานกับเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งจะมาจากหลากหลายกลุ่ม ทั้งจากคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ยุติธรรมชุมชน ยุติธรรมจังหวัด เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ผู้ประกอบการ เจ้าของกิจการ หรือเครือข่ายอื่น ๆ ที่มีจิตอาสา ต้องการช่วยเหลือสงเคราะห์ติดตามเด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดแนวทาง และวิธีการประสานงานแต่ละกลุ่มเครือข่าย ดังต่อไปนี้

๑. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พิจารณากำหนดจำนวนเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ที่รับผิดชอบดูแล โดยพิจารณาให้มีเครือข่ายชุมชน ที่ครอบคลุมพื้นที่แต่ละตำบล/แขวง อำเภอ/เขต และเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่รับผิดชอบดูแล

๒. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แต่ละพื้นที่ ดำเนินการประสานงานในแต่ละกลุ่มเครือข่าย เพื่อให้ได้ความร่วมมือในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อยตัว จากแต่ละกลุ่มเครือข่าย ดังนี้

ที่	กลุ่มเครือข่าย	แนวทางการประสานงาน
๑	คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน	๑) สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน เพื่อชี้แจงแนวนโยบายการดำเนินการด้านการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และวิธีการดำเนินการ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน รับทราบและขอความเห็น และแนวทางในการดำเนินการร่วมกัน ๒) ให้คณะกรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชน แสดงความจำนงเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ๓) ดำเนินการจัดอบรมความรู้ ให้กับคณะกรรมการสงเคราะห์ฯ ที่ยินดีที่จะเข้าร่วมการติดตามฯ โดยประสานงานกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๒	กลุ่มเครือข่ายยุติธรรมจังหวัดและยุติธรรมชุมชน	๑) สถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกฯ แต่ละพื้นที่ ประสานงานกับสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน ในพื้นที่ เพื่อทำข้อตกลงในการทำงานร่วมกัน (MOU) เพื่อบูรณาการการปฏิบัติหน้าที่ในกระบวนการด้านการยุติธรรม

ที่	กลุ่มเครือข่าย	แนวทางการประสานงาน
		ที่เชื่อมโยงกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการป้องกันอาชญากรรม ในแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีลักษณะหรือบริบทการทำงานที่แตกต่างกัน โดยขอความร่วมมือในการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว ๒) ดำเนินการจัดประชุมหารือร่วมกับยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน เพื่อชี้แจงแนวนโยบายการดำเนินการด้านการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และวิธีการดำเนินการ และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ให้รับทราบและขอความเห็น และแนวทางในการดำเนินการร่วมกัน ๓) ให้เครือข่ายยุติธรรมจังหวัด และยุติธรรมชุมชน แสดงความจำนงค์เข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ๔) ดำเนินการจัดอบรมความรู้ให้กับเครือข่ายยุติธรรมจังหวัด และยุติธรรมชุมชน ที่ยินดีที่จะเข้าร่วมการติดตามฯ โดยประสานงานกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๓.	กลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล	๑) ผู้อำนวยการสถานพินิจฯ และหรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกฯ แต่ละพื้นที่ ดำเนินการประสานงาน และหรือร่วมประชุมกับระดับหัวหน้าหน่วยงานในกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล <u>เพื่อร่วมกำหนดนโยบายในระดับจังหวัด ในเรื่องการส่งเสริมการป้องกันอาชญากรรม</u> โดยเน้นเรื่องการพัฒนาเด็กและเยาวชน และการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อย โดยอาจเริ่มจากในกลุ่ม อบต.ในพื้นที่ ที่มีความพร้อมในการให้ความร่วมมือก่อน และทำ MOU ร่วมกัน ๒) เจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกฯ ที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการจัดประชุม และให้ความรู้เบื้องต้นในการเป็นเครือข่ายติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ แก่หน่วยงาน อบต. ที่มีความพร้อม เพื่อสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ๓) ดำเนินการอบรมให้ความรู้ที่จำเป็นในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน แก่เครือข่ายชุมชนในพื้นที่ ที่ประสงค์ที่จะเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน โดยประสานงานกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๔.	กลุ่มผู้ประกอบการ หรือบุคคล เครือข่ายอื่น ๆ ที่มีจิตอาสา และมีความประสงค์ช่วยเหลืองานในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	๑) กลุ่มผู้ประกอบการ หรือบุคคลเครือข่ายอื่น ๆ ที่มีจิตอาสา และมีความประสงค์ช่วยเหลืองานในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และมีความเหมาะสมที่จะเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ติดต่อประสานงาน และทำหนังสือเชิญเพื่อเข้าร่วมประชุมการเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ๒) ดำเนินการอบรมให้ความรู้ที่จำเป็นในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน แก่กลุ่มผู้ประกอบการ หรือบุคคลเครือข่ายอื่น ๆ ที่มีจิตอาสา และประสงค์ที่จะเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ที่	กลุ่มเครือข่าย	แนวทางการประสานงาน
		เด็กและเยาวชน โดยประสานงานกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

การสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย

สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน แต่ละพื้นที่ ควรจัดให้มีการประชุมเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัวภายในพื้นที่ และภายนอกพื้นที่ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เพื่อเป็นการแบ่งปันประสบการณ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และประสานความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายฯ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัว ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนได้เป็นคนดีของสังคมได้อย่างต่อเนื่อง ต่อไป

กระบวนการสรรหาเครือข่ายชุมชน ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อย

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กำหนดขั้นตอนในการสรรหาและพัฒนาเครือข่ายชุมชน เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อย ดังต่อไปนี้

๑. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน พิจารณากำหนดจำนวนเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในพื้นที่ที่รับผิดชอบดูแล โดยพิจารณาให้มีเครือข่ายชุมชน ที่ครอบคลุมพื้นที่แต่ละตำบล/แขวง อำเภอ/เขต และเพียงพอเหมาะสมกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่รับผิดชอบดูแล

๒. เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่ได้รับมอบหมายเข้าร่วมประชุมกับยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน หรือหน่วยงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ต่าง ๆ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑ ประชาสัมพันธ์นโยบายของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในการสร้างและพัฒนา และบทบาทหน้าที่ สิทธิประโยชน์ของเครือข่ายชุมชน ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อย

๒.๒ ขอความร่วมมือ และบูรณาการร่วมกันในการดำเนินการด้านการบริหาร และการบริการงานยุติธรรมชุมชน ในด้านการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ภายหลังการปล่อยตัว

๒.๓ ประชาสัมพันธ์เชิญชวน เข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายชุมชนในการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

๓. จัดทำหนังสือขอความร่วมมือไปยังที่ทำการอำเภอ/เขต สำนักงานยุติธรรมจังหวัด ในแต่ละหน่วยงาน ขอเข้าร่วมในการประชุม เพื่อประชาสัมพันธ์ บทบาท หน้าที่ และเชิญชวนเข้ามาร่วมเป็นเครือข่ายในการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

๔. รวบรวมรายชื่อบุคคลที่ประสงค์จะเป็นเครือข่ายในการติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ที่มีคุณสมบัติเข้าเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ โดยเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้พิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติ

๕. นำเสนอรายชื่อบุคคลที่ผ่านคุณสมบัติการเป็นเครือข่ายติดตามฯ ต่อผู้อำนวยการ
เจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน เพื่อพิจารณา

๖. สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
ประสานงานร่วมกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เพื่อดำเนินการจัดฝึกอบรมให้กับเครือข่ายในการ
ติดตามช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน และเครือข่ายฯ ที่ผ่านการอบรมตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว
จึงจะถือว่าเป็นเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยตัว ที่สมบูรณ์

๕. แนวทางการดำเนินการปฐมนิเทศเครือข่าย เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

เมื่อสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ได้เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เรียบร้อยแล้ว ให้ดำเนินการจัดการปฐมนิเทศเครือข่าย โดยสามารถจัดปฐมนิเทศเฉพาะเครือข่ายในการติดตามฯ หรือจะให้เป็นส่วนหนึ่งในการฝึกอบรมเครือข่ายในการติดตามฯ ที่จัดโดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้ตามความเหมาะสม

ทั้งนี้สถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกฯ สามารถจัดชี้แจงรายละเอียดการปฐมนิเทศนี้ให้กับผู้ที่มาร่วมประชุมจัดทำแผนการติดตามฯ ได้ด้วยอีกทางหนึ่ง

โดยเนื้อหาในการปฐมนิเทศมีประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

๑. บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยได้แก่

- ๑.๑ ศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน ที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่
- ๑.๒ เข้าร่วมประชุม และร่วมให้ความเห็นในการจัดทำแนวทางการติดตามภายหลังปล่อยตามกำหนดนัดหมาย
- ๑.๓ เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามกำหนด เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง
- ๑.๔ ศึกษาแนวทางการติดตามฯ และดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กำหนดไว้
- ๑.๕ ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความประพฤติ และดำรงตนในชุมชนอย่างเหมาะสม ปกติสุข
- ๑.๖ สังเกต วิเคราะห์ และแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวตามแนวทางการติดตามฯ และจัดทำรายงานตามรูปแบบที่กำหนด
- ๑.๗ ประเมินผลการติดตามฯ ร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทุก ๓ เดือน หรือตามรอบระยะเวลาในการประเมินผลการติดตามฯ
- ๑.๘ กรณีต้องมีการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพิ่มเติมนอกเหนือจากแนวทางการติดตามฯ ที่กำหนด ให้หารือและดำเนินการร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
- ๑.๙ ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๒. บทบาทหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการติดตามฯ ได้แก่

- ๒.๑ เป็นพี่เลี้ยง ให้คำปรึกษา แนะนำเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กำหนดไว้
- ๒.๒ สังเกต วิเคราะห์ และแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวตามแผนการติดตามฯ โดยร่วมกับเครือข่ายฯ
- ๒.๓ ประเมินผลการติดตามฯ ร่วมกับเครือข่ายฯ ทุก ๓ เดือน หรือตามรอบระยะเวลาในการประเมินผลการติดตามฯ

๒.๔ กรณีต้องมีการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพิ่มเติมนอกเหนือจากแผนการติดตามฯ ที่กำหนด ให้หารือและดำเนินการร่วมกับเครือข่ายฯ และแจ้งให้ผู้อำนวยความสะดวกฯ ทราบ

๒.๕ ตรวจสอบรายงานการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนของเครือข่าย

๖. ข้อพึงปฏิบัติของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

เพื่อให้การให้ดำเนินการติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดแนวทาง หรือข้อควรปฏิบัติ และละเว้นการปฏิบัติของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ดังนี้

ข้อพึงปฏิบัติ (Do)	ข้อละเว้นการปฏิบัติ (Don't)
๑. ศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน ร่วมประชุม และให้ความเห็นเพื่อจัดทำแผนการติดตามฯ ตามกำหนดนัดหมาย ๒. ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และ การทำแผนการติดตามฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและเยาวชน และ ผู้ปกครอง ๓. เก็บรักษาความลับของเด็กและเยาวชน และ ผู้ปกครอง ๔. ให้คำปรึกษา แก่เด็กและเยาวชน โดยเน้นให้ เด็กและเยาวชนได้คิด และตัดสินใจเลือก แนวทางที่เหมาะสมด้วยตนเอง ๕. ฟัง และจับประเด็น ค้นหาความต้องการที่ แท้จริงของเด็กและเยาวชน มากกว่าพูดคุย เพียงฝ่ายเดียว ๖. ประพฤติและดำรงตนอย่างเหมาะสมในการ เป็นตัวอย่างที่ดี ๗. พร้อม และมีเวลาให้เด็กเสมอ เมื่อเด็กฯ ต้องการคำปรึกษา ๘. หากมีความจำเป็นต้องการรับการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้รีบปรึกษากับผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่โดยเร็ว	๑. ไม่สนใจศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน ๒. หลีกเลียง ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรม ด้วยความไม่เต็มใจ ๓. ไม่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในการติดตามฯ ๔. ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ข้อเท็จจริงในการ ติดตามแก่เจ้าหน้าที่ ๕. เปิดเผยข้อมูลของเด็กและเยาวชนแก่ผู้อื่นที่ไม่ เกี่ยวข้อง ๖. พูดเพียงฝ่ายเดียว ไม่รับฟัง ๗. ชื่นำ โดยไม่ปล่อย/ฝึกให้เด็กฯ ได้ตัดสินใจด้วย ตนเอง

ข้อควรพึงปฏิบัติของผู้เกี่ยวข้อง ในการติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

เพื่อให้การให้ดำเนินการการติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดแนวทาง หรือข้อควรปฏิบัติ และละเว้นการปฏิบัติ ในแต่ละผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่เด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และนักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ดังนี้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ข้อพึงปฏิบัติ (Do)	ข้อละเว้นการปฏิบัติ (Don't)
๑. เด็กและเยาวชน	๑. ให้ข้อมูล ที่ถูกต้อง ตามข้อเท็จจริง เพื่อการประเมิน และจัดทำแผนการติดตามฯ ๒. ให้ความคิดเห็นในการจัดทำแผนการติดตามฯ ๓. ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการทำแผนการติดตามฯ ด้วยความเต็มใจ ๔. ประพฤติและดำรงตนอย่างเหมาะสม ในการเป็นเด็กและเยาวชนที่ดี ๕. ให้ความร่วมมือในการติดตามฯ ตามนัดหมายที่กำหนด ๖. หากมีความจำเป็นต้องการรับบริการ สงเคราะห์ช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้รีบปรึกษาผู้ปกครอง และเครือข่ายติดตามฯ และเจ้าหน้าที่โดยเร็ว	๑. ให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือปิดบังข้อมูล ไม่เปิดเผยความจริงแก่ผู้ติดตามฯ ๒. หลีกเลียง ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความไม่เต็มใจ ๓. ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ข้อเท็จจริงในการติดตามแก่เครือข่ายในการติดตามฯ และเจ้าหน้าที่
๒. ผู้ปกครอง	๑. เข้าร่วมประชุม และให้ความเห็น ข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อการจัดทำแผนการติดตามฯ ๒. ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการทำแผนการติดตามฯ ด้วยความเต็มใจ ๓. ควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนในปกครอง เป็นอย่างดี ๔. มีเวลาให้ และให้คำปรึกษา แนะนำ แก่เด็กและเยาวชนในปกครอง เมื่อเด็กและเยาวชนต้องการ ๕. พัง จับประเด็น ค้นหาความต้องการ และปัญหาที่แท้จริงมากกว่าการพูดเพียงฝ่ายเดียว ๖. ประพฤติตนเป็นตัวอย่าง และดำรง	๑. ไม่ให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูลไม่ตรงกับความเป็นจริง หรือปิดบังข้อมูล ไม่เปิดเผยความจริงแก่ผู้ติดตามฯ ๒. หลีกเลียง ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความไม่เต็มใจ ๓. ไม่ให้ความสำคัญแก่เด็กและเยาวชนในปกครอง ๔. พูดเพียงฝ่ายเดียว ๕. ซึ้น้ำ โดยไม่ปล่อย/ฝึกให้เด็กฯ ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ข้อพึงปฏิบัติ (Do)	ข้อละเว้นการปฏิบัติ (Don't)
	ตัวอย่างเหมาะสมในการเป็นผู้ปกครองที่ดี ๗. ให้ความร่วมมือในการติดตามฯ ตามนัดหมายที่กำหนด ๘. ให้ข้อมูลต่าง ๆ ตามข้อเท็จจริงในการติดตามฯ ๙. หากมีความจำเป็นต้องการรับการสงเคราะห์ช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้รีบปรึกษาเครือข่ายติดตามฯ และเจ้าหน้าที่โดยเร็ว	
๓. นักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	๑. รวบรวมข้อมูลของเด็กและเยาวชนที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำแผนการติดตามฯ ให้ครบถ้วน ๒. ร่วมประชุม และให้ความเห็นเพื่อจัดทำแผนการติดตามฯ ตามกำหนดนัดหมาย ๓. ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการทำแผนการติดตามฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและเยาวชน ผู้ปกครอง และเครือข่ายในการติดตามฯ ๔. เก็บรักษาความลับของเด็กและเยาวชน ๕. ให้คำปรึกษา แก่เด็กและเยาวชน โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนได้คิดและตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมด้วยตนเอง ๖. ฟัง และจับประเด็น ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของเด็กและเยาวชน มากกว่าพูดอยู่เพียงฝ่ายเดียว ๗. ประพฤติและดำรงตนอย่างเหมาะสมในการเป็นตัวอย่างที่ดี ๘. พร้อม และมีเวลาให้เด็กและเยาวชน เมื่อเด็กและเยาวชนต้องการคำปรึกษา ๙. พร้อมให้คำปรึกษา และเป็นพี่เลี้ยงให้กับเครือข่ายในการติดตามฯ	๑. ไม่สนใจศึกษา และรวบรวมข้อมูลของเด็กและเยาวชน ให้ครบถ้วนถูกต้อง ๒. หลีกเลียง ไม่เข้าร่วมกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความไม่เต็มใจ ๓. ไม่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในการติดตามฯ ๔. ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ข้อเท็จจริงในการติดตามแก่เครือข่าย ๕. เปิดเผยข้อมูลของเด็กและเยาวชนแก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง ๖. พูดเพียงฝ่ายเดียว ไม่รับฟัง ๗. ชี้นำ โดยไม่ปล่อย/ฝึกให้เด็กและเยาวชน ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง ๘. หลีกเลียงการให้คำแนะนำ หรือใช้อารมณ์ในการให้คำปรึกษาแก่เด็กและเยาวชน และเครือข่ายในการติดตามฯ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ข้อพึงปฏิบัติ (Do)	ข้อละเว้นการปฏิบัติ (Don't)
	ด้วยความเต็มใจ ๑๐. หากมีความจำเป็นต้องการรับการ ส่งเคราะห์ช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้รีบ ปรึกษากับผู้ปกครอง และ เครือข่ายฯ โดยเร็ว	

จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกับเด็กและเยาวชน

การติดตามและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นการปฏิบัติงานกับประชากรกลุ่มเปราะบาง ซึ่งต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและความระมัดระวังในระดับหนึ่งเพื่อปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ ดังนั้นเครือข่ายต้องยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นกรอบในการปฏิบัติงานกับประชากรกลุ่มนี้ โดยสิ่งเครือข่ายควรทำและไม่ควรทำมีดังต่อไปนี้

สิ่งที่ควรทำ	สิ่งที่ไม่ควรทำ
๑. ให้ความช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนทุกคน โดยปราศจากอคติและปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	๑. ลำเอียง เลือกรับความช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนแค่บางคน
๒. ยอมรับในตัวตนของเด็กหรือเยาวชน เช่น ความหลากหลายทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม	๒. เลือกปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความเชื่อของเครือข่าย
๓. รับฟังความคิดเห็นและให้เด็กหรือเยาวชนร่วมตัดสินใจเรื่องการสงเคราะห์ช่วยเหลือ	๓. ตัดสินใจแทนเด็กหรือเยาวชน และบังคับข่มขู่ให้ทำตาม
๔. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนให้มิดชิด เช่น ประวัติส่วนตัว รูปภาพ วิดีโอคลิป เพื่อรักษาความลับและปกป้องความเป็นส่วนตัว	๔. เผยแพร่รูปภาพหรือเรื่องราวของเด็กหรือเยาวชนต่อสาธารณชน หรือในสื่อโซเชียลมีเดีย โดยมิได้รับอนุญาตจากเด็กหรือเยาวชน**
๕. รักษาระยะห่างของความสัมพันธ์ในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือ	๕. สนับสนุนกับเด็กหรือเยาวชนในทางที่ไม่เหมาะสม
๖. หลีกเลี่ยงการรับเงินหรือสิ่งของที่เป็นการติดสินบน	๖. การรับเงินหรือสิ่งของในทุกกรณี
๗. ประพฤติตนอย่างเหมาะสม อยู่ในกรอบศีลธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน	๗. ประพฤติตนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี และไม่เหมาะสม

**หมายเหตุ

หากจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็กและเยาวชนให้ผู้อื่นรับทราบเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และ/หรือครอบครัวก่อน

กรณียกเว้นที่ผู้ให้บริการเปิดเผยข้อมูลได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมคือ เมื่อพบว่าเด็กและเยาวชนและ/หรือสังคมตกอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อสวัสดิภาพความปลอดภัย และจำเป็นต้องได้รับการปกป้องและช่วยเหลือโดยเร็ว

ส่วนที่ ๓

การติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
ภายหลังการปล่อยตัว

โดยเครือข่าย



๑. เครือข่ายชุมชน ความสำคัญ คุณสมบัติ และบทบาทหน้าที่

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน มีภารกิจในการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด ให้มีความพร้อม และกลับตนเป็นเด็กและเยาวชนที่ดี เป็นพลเมืองดีของสังคม และจากแนวคิดเกี่ยวกับสังคม ควรมีระบบและกลไกในการป้องกันตนเองจากปัญหาอาชญากรรมและการกระทำผิดซ้ำ นอกเหนือไปจาก ระบบงานยุติธรรมทางอาญา ซึ่งการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่ได้ผลดี คือ การให้ความรู้แก่ เด็กและเยาวชนในการประพฤติ ปฏิบัติ และดำรงตนเพื่อป้องกันตนเองจากอาชญากรรม และให้ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาลูกและเยาวชนผู้กระทำผิดในชุมชน รวมทั้ง พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๗ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม มาตรา ๕๗ กำหนดให้สถานพินิจ และคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนร่วมประชุมจัดทำแนวทางการติดตาม ภายหลังปล่อยร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ และพนักงาน คุ้มครองเด็กในพื้นที่ รวมทั้งชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อกำหนดวิธีการติดตามและการให้ความ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัวให้ตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน โดยแนวทางจะต้องได้รับความยินยอมจากเด็กและเยาวชน บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการให้ ความสำคัญกับเครือข่ายในการช่วยติดตาม สงเคราะห์และช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพื่อให้สามารถดำรงตน ได้ในชุมชน สังคมได้อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี เหมาะสม และเป็นปกติสุข

๑.๑ ความสำคัญของเครือข่ายในการติดตามติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว

ภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ที่สำคัญประการหนึ่งคือการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ และสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์ และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยมียุทธศาสตร์ที่สำคัญในการ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายหรือชุมชนในการป้องกัน แก้ไข บำบัด และช่วยเหลือสงเคราะห์หลังปล่อย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ ในหมวดที่ ๗ ได้ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตาม เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนาเอกชน รวมทั้ง ชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือ และติดตามเด็กและเยาวชนให้ได้รับสวัสดิการ และการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็น และได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย โดยมีความสอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ในประเด็นยุทธศาสตร์ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์การพัฒนาและเสริมสร้าง ศักยภาพคน ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ นอกจากนี้ยังสอดคล้อง กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ในประเด็นยุทธศาสตร์ ๖ การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติดีมิชอบและธรรมาภิบาลในสังคมไทย รวมถึงมีความสอดคล้องกับแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ในประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมายกระบวนการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการ ไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญาทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนา กฎหมาย และระบบบริหารงานยุติธรรม และยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดเด็ก และเยาวชนที่กระทำผิดต้องการกำลังใจ การยอมรับ และให้โอกาสของคนในชุมชน รวมทั้งต้องได้รับ

การศึกษา มีอาชีพ มีรายได้เพื่อดำเนินชีวิต ซึ่งเครือข่ายชุมชน จะเป็นกลไกที่สำคัญ ที่จะทำให้อุทสาหกรรมชาติ แต่ละ ระดับ สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม

อีกทั้งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ยังส่งเสริมให้เกิด การร่วมมือขององค์กรต่าง ๆ ภายในพื้นที่ ทั้งจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) องค์การบริหารส่วน จังหวัด (อบจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และเครือข่ายชุมชนต่าง ๆ ให้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม โดยใช้กลไกของยุติธรรมชุมชนเป็นยุทธศาสตร์เชิงปฏิบัติการ ในรูปของมาตรการหรือวิธีการหรือกระบวนการที่กระทำให้ชุมชน โดยมีชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ ในการมีส่วนร่วมหรือเป็นหุ้นส่วน และมีภารกิจหลักในการป้องกัน และควบคุมอาชญากรรม และความรู้ ระเบียบของชุมชน แก้ไขปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการเยียวยาความรุนแรงที่เกิดจาก อาชญากรรม และส่งคืนผู้กระทำผิด ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ดำเนินการมีลักษณะเชิงรุกมากกว่าตั้งรับปัญหา ที่ปลายทาง และมีเป้าหมายสำคัญ ในการสร้างพลังความเข้มแข็งให้ชุมชนรักษาความปลอดภัย อำนาจ ความยุติธรรมระดับชุมชน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

เมื่อพิจารณาความเหมาะสม และความสำคัญข้างต้นแล้ว เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ เด็กและเยาวชน โดยชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นบุคคลในชุมชนที่ใกล้ชิดเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดมากที่สุด ในการออกไปเยี่ยมเยียน ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ ให้คำแนะนำในการดำเนินชีวิต การศึกษา รวมทั้งการ ประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้เลี้ยงตัวเองและครอบครัว

เครือข่ายชุมชน จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิดสามารถดำรงชีวิตในสังคม ได้อย่างปกติสุข ไม่หวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

๑.๒ บทบาท หน้าที่ของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ

เครือข่ายในการติดตามติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว มีบทบาท ในการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ดังนี้

- ๑) ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้เด็กและเยาวชน มีความประพฤติ และดำรงตนในชุมชน อย่างเหมาะสม ปกติสุข
- ๒) ติดตาม ดูแลช่วยเหลือ สงเคราะห์เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว
- ๓) แสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว
- ๔) ส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๑.๓ คุณสมบัติของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ*

เครือข่ายในการติดตามติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว ควรมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑) มีอายุตั้งแต่ยี่สิบห้าปีบริบูรณ์ขึ้นไป
- ๒) เป็นผู้มีการศึกษาในระดับที่อ่านออกเขียนภาษาไทยได้ และ เป็นผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ ไม่น้อยกว่าสองปี ในด้านการดูแลช่วยเหลือเด็กและมีทัศนคติที่ดีในด้านการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ
- ๓) ไม่เกี่ยวข้องกับสิ่งเสพติดให้โทษ
- ๔) ประกอบอาชีพโดยสุจริตหรือดำรงชีพโดยสุจริต
- ๕) มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแน่นอน

- ๖) มีความประพฤติดี ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมและมีความเสียสละเป็นอย่างสูงพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานด้านงานสงเคราะห์ช่วยเหลือด้วยความเต็มใจ
- ๗) สุขภาพร่างกายหรือจิตใจไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน
- ๘) ไม่เป็นบุคคลวิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ คนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
- ๙) ได้รับการแต่งตั้งโดยกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- ๑๐) ผ่านการอบรมหลักสูตรเครือข่าย ของกรมพินิจฯ ทุก ๑ ปี หรือตามที่กำหนด

๑.๔ การสิ้นสุดสถานภาพของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ*

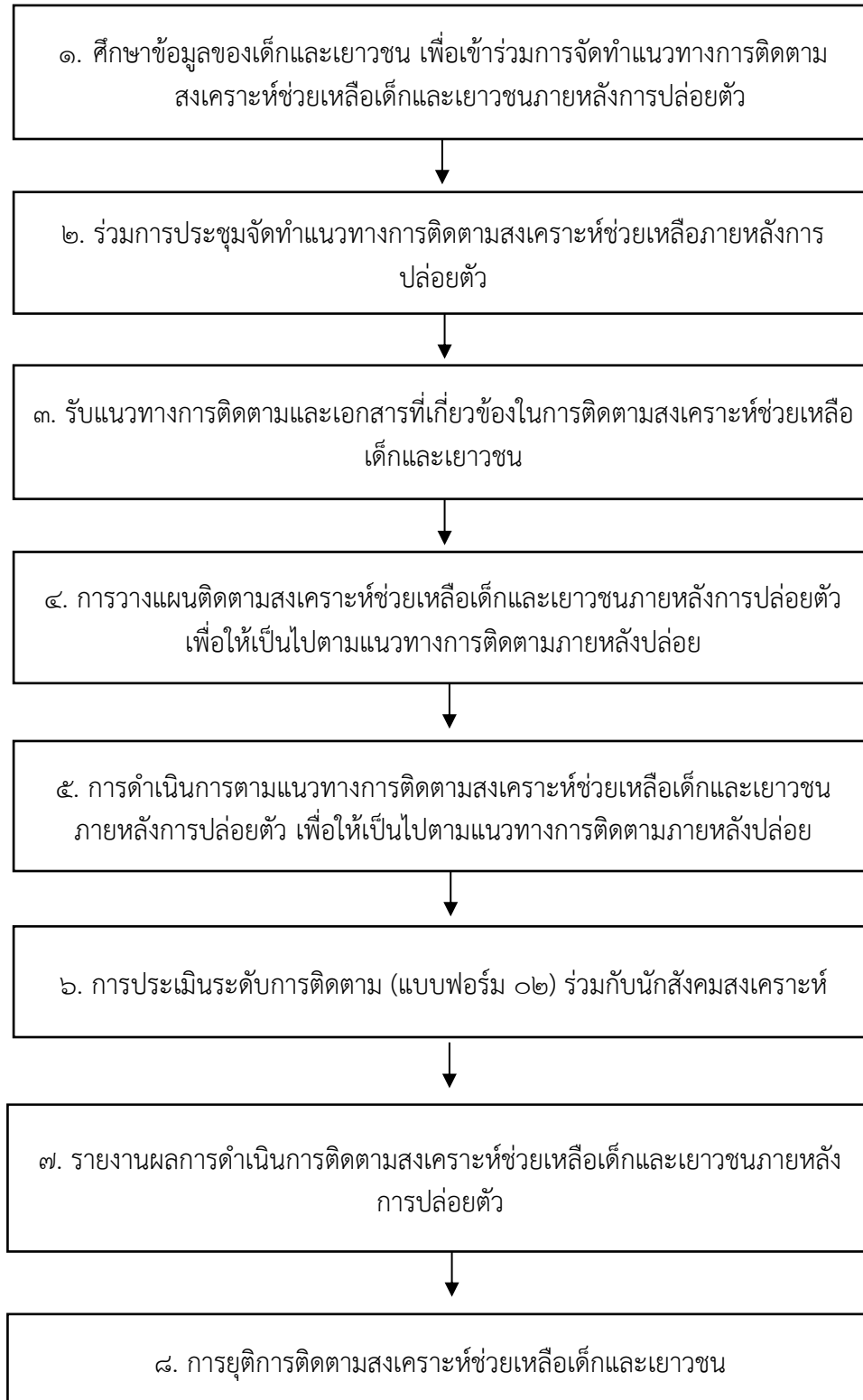
เครือข่ายในการติดตามติดตามสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังการปล่อยตัว จะสิ้นสุดสถานภาพลง ในกรณีดังต่อไปนี้

- ๑) ตาย
- ๒) ลาออก
- ๓) ถูกถอดถอน

หมายเหตุ:

*การกำหนดคุณสมบัติของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ และการสิ้นสุดสถานภาพของเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ พิจารณาจากแนวทางการกำหนดคุณสมบัติ และการสิ้นสุดสถานภาพของอาสาสมัครต่าง ๆ เช่น อาสาสมัครคุมประพฤติ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน เป็นต้น และผ่านการประชุมหารือร่วมกับเจ้าหน้าที่ เพื่อจัดทำคู่มือเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๒. แผนภูมิกระบวนการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน
ภายหลังการปล่อยตัว โดยเครือข่ายชุมชน



**คำอธิบายวิธีการดำเนินงานตามขั้นตอนกระบวนการทำงาน
เพื่อจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว
โดยเครือข่าย**

๑. ศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน เพื่อเข้าร่วมการจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

เครือข่าย ต้องดำเนินการศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน เพื่อเตรียมการเข้าร่วมประชุมเพื่อจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ร่วมกับสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และหรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ดังต่อไปนี้

ข้อมูลส่วนตัวของเด็กและเยาวชน

- ชื่อ นามสกุล ชื่อเล่น
- เพศ อายุ
- การศึกษา การประกอบอาชีพ
- กิจกรรม งานอดิเรก การใช้เวลาว่าง
- ข้อมูลพื้นฐานครอบครัว อาชีพ และรายได้
- แผนที่ ที่อยู่บ้านพักอาศัย และชุมชน และการเดินทาง
- ข้อมูลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ที่เจ้าหน้าที่ส่งให้พิจารณา

๒. ร่วมการประชุมจัดทำแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังการปล่อยตัว

๒.๑ เข้าร่วมประชุมตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนด

๒.๒ รับฟังข้อมูล การบำบัด พื้นฟู การฝึกอบรม (ถ้ามี) และร่วมเสนอความคิดเห็น ที่เป็นประโยชน์ต่อเด็กและเยาวชน ในการจัดทำแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

๒.๓ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดในวาระการประชุม

๒.๔ ร่วมการทำกิจกรรมปัจฉิมนิเทศ (ถ้ามี) และดำเนินการตามแผนกิจกรรม (ถ้ามี) ก่อนการปล่อยตัวเด็กและเยาวชน

๓. รับแผนการติดตามและเอกสารที่เกี่ยวข้องในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

๓.๑ รับแนวทางการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังการส่งไม่ฟ้อง หรือภายหลังการปล่อยตัว (แล้วแต่กรณี) ที่ได้รับการเห็นชอบโดยผู้อำนวยการฯ ซึ่งได้จัดทำร่วมกันภายหลังการประชุม

๓.๒ ศึกษา ทำความเข้าใจ รายละเอียด ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการติดตามภายหลังการปล่อยตัว (แบบฟอร์ม ๐๓) โดยพิจารณา

- ๑) เป้าหมายของแผนดำเนินการในแต่ละมิติ
- ๒) ความจำเป็นที่ต้องการรับความสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- ๓) ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในแต่ละด้าน

๓.๓ โดยมีมติ หรือปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ตามแนวคิด Good Live Model ได้แก่

๑) มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ

หมายถึง เด็ก และเยาวชนจะได้รับการศึกษาและการประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับวัยและสอดคล้องตามศักยภาพของแต่ละคน โดยจะได้รับการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง ได้แก่ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบหรือ การศึกษาตามอัธยาศัย หรือการประกอบอาชีพที่สุจริต ที่มีรายได้หรือค่าตอบแทน

๒) **มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย** หมายถึง มีที่พักอาศัยชัดเจนแน่นอนไม่มีการเปลี่ยนแปลงที่อยู่บ่อย ลักษณะทางกายภาพของที่อยู่อาศัยมีความมั่นคงแข็งแรง สะอาด สภาพแวดล้อมไม่มี ปัญหาทางด้านอาชญากรรม หรือเป็นแหล่งอบายมุข

๓) **สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน**

๓.๑ ด้านครอบครัว หมายถึง ลักษณะความสัมพันธ์ที่สมาชิกในครอบครัวแสดงออก ในทางที่ดีต่อกัน เช่น ทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกัน กินข้าว พูดคุย ไปเที่ยวร่วมกัน มีการแสดงความรัก ความห่วงใย มีทักษะที่สามารถควบคุมพฤติกรรมเด็กและเยาวชน ฟังความคิดเห็นของคนในครอบครัวและ สนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้และการทำงานอย่างสุจริต

๓.๒ ด้านชุมชน หมายถึง ชุมชนมีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวเด็กหรือเยาวชน มีการช่วยเหลือ เกื้อกูลสอดส่องดูแลเด็กหรือเยาวชน และมีกิจกรรมต่าง ๆ ตามโอกาสร่วมกับชุมชน

๔) **มีการคบเพื่อนที่ดี** หมายถึง ผู้ที่เด็กหรือเยาวชนรักใคร่คบหา ชอบพอกัน คั่นเคยกัน มีนิสัย และความประพฤติที่มีความเหมาะสมไม่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับอบายมุขหรือสิ่งผิดกฎหมายหรือมีลักษณะเป็น อาชญากร อันธพาล

๕) **การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์** หมายถึง การทำกิจกรรมของเด็กหรือเยาวชนในเวลาว่าง จากการเรียนหรือการประกอบอาชีพเกิดประโยชน์และไม่เกิดโทษต่อตนเองผู้อื่น เช่น ไปเล่นกีฬา นอนพักผ่อน ช่วยงานในบ้าน ทำสวน รดน้ำต้นไม้ อ่านหนังสือเป็นประโยชน์ ช่วยเหลือผู้อื่นและทำประโยชน์ให้แก่สาธารณะ ไม่ใช้เวลาว่างไปในทางที่สุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิด เช่น การไปมั่วสุม รวมกลุ่มแก๊งค์ ทะเลาะวิวาท ใช้สารเสพติด เป็นต้น

๔. วางแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

หลังจากได้รับแบบแนวทางการติดตามภายหลังการปล่อยตัว (แบบฟอร์ม ๐๓) แล้ว ให้พิจารณาวางแผนในการดำเนินการตามแนวทางการติดตามภายหลังการปล่อยตัว โดยดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ศึกษาข้อมูล ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งรูปแบบและวิธีการในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่ตนเองจะต้องทำการติดตามฯ โดยจะต้องพิจารณา สังเกต วิเคราะห์ และประเมินรูปแบบการดำรงตนของเด็กและเยาวชน ซึ่งรวมถึงการพิจารณาติดตามวิธีการ หรือรูปแบบการสงเคราะห์ช่วยเหลือแก่เด็กและเยาวชนตามสภาพปัญหาของเด็กและเยาวชน และระคับประคองให้เด็กและเยาวชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกติสุขได้ ภายหลังปล่อยตัว โดยพิจารณาประเมินจากปัจจัยปกป้องต่อการกระทำผิดซ้ำ ๕ ประการ ได้แก่

๑. มีการศึกษาหรือมีการประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามความถนัดหรือความสนใจ
๒. มีที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย
๓. สัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน

๔. มีการคบเพื่อนที่ดี

๕. มีการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ทั้งนี้ ให้วิเคราะห์ ประเมินเพิ่มเติม และให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือในเรื่องของสุขภาพกาย และสุขภาพจิต การดำเนินชีวิตอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนด้วย เช่น การตั้งครุฑ การป่วยจิตเวช ครอบครัวประสบปัญหาความเดือนร้อน/ความยากจน เป็นต้น

๔.๒ ศึกษาวิธีการ ข้อเสนอแนะ หรือเทคนิค ข้อพึงระวังในการติดตามฯ

๔.๓ ศึกษารายละเอียดในการกรอกแบบฟอร์มการรายงานผลการติดตามฯ

๔.๔ กำหนดวันนัดหมายต่าง ๆ ในตารางนัดหมายของตนเอง เพื่อป้องกันการลืม

๔.๕ หาก มีข้อสงสัยประการใด สามารถติดต่อเจ้าหน้าที่สถานพินิจฯ หรือศูนย์ฝึกฯ ที่เกี่ยวข้อง

๔.๖ รูปแบบ (Model) การติดตามของเด็กและเยาวชน จะแตกต่างกันตามประเภทของเด็ก และเยาวชน และการประเมินระดับการติดตาม โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. รูปแบบ (Model) การดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษ

แผนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

กระบวนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว ที่ใช้มาตรการพิเศษ แผนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖) มีรายละเอียดการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๑. ติดตามโดยการโทรศัพท์และสื่อสารสังคมออนไลน์ เดือนละ ๑ ครั้ง ระยะเวลา ๖ เดือน

๒. รายงานตัวที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในเดือนที่ ๓

๓. ทำการประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเดือนที่ ๓

รูปแบบการติดตามฯ ของเด็กและเยาวชน

ที่ใช้มาตรการพิเศษแผนการดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

รูปแบบการติดตาม เพื่อการสงเคราะห์ ช่วยเหลือ	ระยะเวลาการติดตามฯ (เดือนที่) และผู้รับผิดชอบในการติดตามฯ								
	๑	ผู้ติดตามฯ	๒	๓	ผู้ติดตามฯ	๔	๕	๖	ผู้ติดตามฯ
โทรศัพท์/ สื่อ Social	✓	เจ้าหน้าที่ และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่ และเครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่ และ เครือข่าย
ลงพื้นที่ (ตามความจำเป็น)									
ประเมินผล				✓					

หมายเหตุ: หากมีความจำเป็นต้องลงพื้นที่ติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้เจ้าหน้าที่และเครือข่ายติดตามฯ

ร่วมกันลงพื้นที่เพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามความเหมาะสม

๒. รูปแบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือฯ จำแนกตามประเภทและความเสี่ยง ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว
จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (มาตรา ๑๓๒ วรรค ๒)

ประเภท เด็กและ เยาวชน	ระดับ การ ติดตาม	รูปแบบการ ติดตามฯ	ระยะเวลาการ (เดือนที่) ติดตามฯ และผู้รับผิดชอบในการติดตามฯ																	
			๑	ผู้ติดตาม	๒	๓	ผู้ติดตาม	๔	๕	๖	ผู้ติดตาม	๗	๘	๙	ผู้ติดตาม	๑๐	๑๑	๑๒	ผู้ติดตาม	
เด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัว จากสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (มาตรา ๑๓๒ วรรค ๒)	ต่ำ (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๒ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	
		เยี่ยมบ้าน										✓								
		ประเมินผล				✓				✓				✓						
	กลาง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๔ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	
		เยี่ยมบ้าน	✓					✓				✓				✓				
		ประเมินผล				✓				✓				✓						
	สูง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๖ ครั้ง)	โทรศัพท์/ Social	✓	เจ้าหน้าที่/ผู้ ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	
		เยี่ยมบ้าน	✓			✓			✓				✓		✓			✓		
		ประเมินผล				✓						✓			✓					

*การประเมินผล ๑) กรณีผลประเมิน มีอัตราการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตามใหม่ โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่า และใช้วิธีการติดตามของเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน เช่น ก่อนปล่อย เด็กฯ มีระดับการประเมินในระดับ “ต่ำ” แต่เมื่อครบเดือนที่ ๓ แล้ว ผลการประเมินออกมาอยู่ในระดับ “สูง” ให้ใช้วิธีการติดตามในระดับที่สูง ตั้งแต่เดือนที่ ๑ คือ เริ่มเยี่ยมบ้านตั้งแต่เดือนถัดไป และเยี่ยมบ้านอีกเดือนเว้นเดือน ตามวิธีการติดตามในระดับ “สูง” โดยจะติดตามไปอีก ๙ เดือน เนื่องจาก เด็กฯ ได้รับการติดตามมาแล้ว ๓ เดือน เป็นต้น

๒) กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

๓. รูปแบบการติดตามฯ จำแนกตามประเภทและระดับการติดตามฯ ของเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน และที่ได้รับโอกาสไปทดลองใช้ชีวิตในชุมชน

ประเภท เด็กและ เยาวชน	ระดับการ ติดตามฯ	รูปแบบการ ติดตามฯ	ระยะเวลาการติดตามฯ (เดือน) และผู้รับผิดชอบ																
			๑	ผู้ติดตาม	๒	๓	ผู้ติดตาม	๔	๕	๖	ผู้ติดตาม	๗	๘	๙	ผู้ติดตาม	๑๐	๑๑	๑๒	ผู้ติดตาม
ได้รับการปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกฯ และที่ได้รับโอกาสไปทดลองใช้ชีวิตในชุมชน	ต่ำ (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๓ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓						✓					✓					
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					
	กลาง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๔ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓					✓				✓				✓			
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					
	สูง (โทร/Social ทุกเดือน, เยี่ยมบ้าน ๖ ครั้ง)	Social/ โทรศัพท์	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เจ้าหน้าที่/ ผู้ประสาน และ เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย	✓	✓	✓	เครือข่าย
		เยี่ยมบ้าน	✓			✓			✓			✓		✓			✓		
		ประเมินผล*				✓				✓				✓					

*การประเมินผล ๑) กรณีผลประเมิน มีอัตราการติดตามที่สูงขึ้น ให้ดำเนินการปรับแผนการติดตาม ตามระดับของการติดตามใหม่ โดยให้เริ่มทำการติดตามในระดับที่สูงกว่า และใช้วิธีการติดตามของเดือนที่ ๑ เป็นต้นไป แต่เมื่อรวมระยะเวลาการติดตามทั้งหมดแล้วจะไม่เกิน ๑๒ เดือน เช่น ก่อนปล่อย เด็กฯ มีระดับการประเมินในระดับ “ต่ำ” แต่เมื่อครบเดือนที่ ๓ แล้ว ผลการประเมินออกมาอยู่ในระดับ “สูง” ให้ใช้วิธีการติดตามในระดับที่สูง ตั้งแต่เดือนที่ ๑ คือ เริ่มเยี่ยมบ้านตั้งแต่เดือนถัดไป และเยี่ยมบ้านอีกเดือนเว้นเดือน ตามวิธีการติดตามในระดับ “สูง” โดยจะติดตามไปอีก ๙ เดือน เนื่องจากเด็กฯ ได้รับการติดตามมาแล้ว ๓ เดือน เป็นต้น

๔) กรณีผลการประเมิน อยู่ในระดับต่ำกว่า หรือในระดับเดิม ให้คงใช้วิธีการติดตามในระดับเดิมต่อไปจนครบระยะเวลา ๑๒ เดือน

๕. ดำเนินการตามแผนการติดตาม สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

รูปแบบวิธีการในการติดตาม

๑. การโทรศัพท์

- ๑.๑. ให้โทรศัพท์ไปสอบถามความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนอย่างน้อย เดือนละ ๑ ครั้ง ตามรูปแบบการประเมินฯ
- ๑.๒. ควรโทรในช่วงเวลาที่สะดวก ตามที่เด็กและเยาวชน ได้แจ้งไว้ก่อนการปล่อยตัว
- ๑.๓. รูปแบบการพูดคุย
 - ๑.๓.๑ สอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้วยความเป็นกันเอง
 - ๑.๓.๒ สอบถามถึงวิชาที่เรียน การศึกษา เป็นอย่างไรบ้าง
 - ๑.๓.๓ สอบถามถึงการฝึก หรือการประกอบอาชีพ เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๑.๓.๔ สอบถามถึงความเป็นอยู่ และความสัมพันธ์กับครอบครัว เป็นอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๑.๓.๕ สอบถามถึงชุมชน สภาพแวดล้อมที่อาศัยอยู่เป็นอย่างไร มีข้อกังวลอะไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๑.๓.๖ เพื่อนที่คบอยู่ เป็นอย่างไรบ้าง มีการยุ่งเกี่ยวกับสุรา ยาเสพติดหรือไม่อย่างไร
 - ๑.๓.๗ สอบถามเรื่องสุขภาพกาย มีการเจ็บป่วย หรือมีอาการผิดปกติหรือไม่ แก้อาการอย่างไร ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๑.๓.๘ สอบถามถึงการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์ ทำกิจกรรมอะไร มีการพักผ่อน ผ่อนคลาย เป็นอย่างไรบ้าง ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ อย่างไร
 - ๑.๓.๙ สอบถามเรื่องอื่น ๆ ตามที่เด็กและเยาวชน ชวนพูดคุย
 - ๑.๓.๑๐ การพูดคุย เน้นการตั้งคำถาม และให้เด็กและเยาวชนเล่าให้ฟัง และหลีกเลี่ยงการถามประเภทชี้หน้า
- ๑.๔ ให้มีการบันทึกผลการสนทนา และผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบบันทึกการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่กำหนด
- ๑.๕ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแลการติดตามฯ เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๒. การติดตามผ่าน Social Media

- ๒.๑ การใช้ Application Line หรือการ Chat ผ่าน Facebook ให้มีการทักทาย พูดคุย ในประเด็นหัวข้อตามการใช้โทรศัพท์
- ๒.๒ การตรวจสอบพฤติกรรม Post สิ่งต่าง ๆ ผ่าน Facebook, IG, Twister, Tiktok หรืออื่น ๆ โดย ให้พิจารณาพฤติกรรม Post ผ่านสื่อ Social ต่าง ๆ ว่ามีความเหมาะสม ตามมิติที่เกี่ยวข้อง เช่น

- ๒.๒.๑ การแสดงถึงภาวะการเจ็บป่วยทางร่างกาย หรือจิตใจ ที่หมกมุ่น หรือให้ความสำคัญกับเรื่องหนึ่ง เรื่องใด เป็นพิเศษ
- ๒.๒.๒ การแสดงความคิดเห็น หรือ Post ภาพในเชิงลบ หรือเชิงบวก การต่อต้านสังคม หรือเกี่ยวกับความรุนแรง หรือการยุ่งเกี่ยวกับการพนัน และยาเสพติด หรือไม่อย่างไร
- ๒.๒.๓ การแสดงถึงความเกี่ยวข้องกับครอบครัว ชุมชน ที่อยู่อาศัยของตนเองหรือไม่อย่างไร
- ๒.๒.๔ การแสดงถึงความภาคภูมิใจ หรือความกดดันในด้านการเรียน การศึกษา หรือการประกอบอาชีพ การหารายได้ หรือไม่ อย่างไร
- ๒.๒.๕ รูปแบบ และกิจกรรมในการคบเพื่อน และการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์มีรูปแบบหรือรายละเอียดที่เหมาะสม หรือน่ากังวล หรือไม่อย่างไร
- ๒.๓ ให้มีการบันทึกผลการสนทนา และผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบบันทึกการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่กำหนด
- ๒.๔ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแลการติดตามฯ เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กรหน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการและบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๓. การเยี่ยมบ้าน

หากมีความจำเป็นที่จะต้องมีการลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมบ้านพักที่อยู่อาศัยของเด็กและเยาวชน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๑ ติดต่อแจ้งเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง แจ้งความประสงค์ ที่จะไปเยี่ยมบ้าน เพื่อเป็นการติดตามสงเคราะห์ให้ความช่วยเหลือเป็นประเด็นหลัก ไม่ได้ติดตามเพื่อสืบค้นการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน แต่อย่างใด

๓.๒ การแต่งกาย ลงพื้นที่ เพื่อเยี่ยมเยียนเด็กและเยาวชน ควรมีการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย ทั้งนี้ข้อพึงระวังคือ การแต่งรูปแบบที่เป็นทางการ เพื่อป้องกันการเป็นจุดสังเกตของผู้อื่น หรือชุมชน เมื่อได้เข้าเยี่ยมให้สังเกต และพูดคุยในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- ๓.๒.๑ สังเกตสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย หรือไม่อย่างไร
- ๓.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว
- ๓.๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร
- ๓.๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพูดคุย
- ๓.๒.๕ สังเกตพื้นที่ หรือกิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน
- ๓.๒.๖ พูดคุยสอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว
- ๓.๒.๗ ใช้เวลาในการเยี่ยมบ้านที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน
- ๓.๒.๘ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ

๓.๒.๙ กล่าวขอบคุณ เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึงเจตจำนงค์ในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งให้คำแนะนำการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป

๓.๓ กรณีสถานที่ ไม่เหมาะสมในการจัดบันทึก และสัมภาษณ์พูดคุยกับเด็กฯ ไปพร้อม ๆ ในระยะเวลาเดียวกัน ให้รับบันทึกผลการสนทนา ผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือตามแบบบันทึกการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่กำหนด (แบบฟอร์ม ๐๔) ในภายหลัง โดยเร็วที่สุด

๓.๔ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแลการติดตามฯ เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ และบันทึกในแบบฟอร์มการรายงานการติดตามฯ

๔. การรับรายงานตัว

๔.๑ ให้แจ้งนัดเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบถึงสถานที่รายงานตัว ที่เหมาะสม อาจเป็นสถานที่ราชการ หรือหน่วยงานอื่น ที่มีความพร้อม และสะดวกในการเข้ารายงานตัวของเด็กและเยาวชน

๔.๒ พุดคุยกับเด็กและเยาวชน โดย

- ๔.๒.๑ สอบถามถึงสภาพบ้านพัก ที่อยู่อาศัย มีความสะอาด เรียบร้อย หรือไม่อย่างไร
- ๔.๒.๒ ความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัว เป็นอย่างไรบ้าง
- ๔.๒.๓ สภาพชุมชนรอบข้างบ้านพักอาศัยเป็นอย่างไร
- ๔.๒.๔ สภาพร่างกาย และสภาพจิตใจของเด็กและเยาวชน ระหว่างการพูดคุย
- ๔.๒.๕ กิจกรรมการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน ทำอะไร อย่างไร
- ๔.๒.๖ พุดคุยสอบถามสารทุกข์ สுகดิบ ด้านการเรียน การศึกษา การประกอบอาชีพ และการหารายได้เพื่อดำรงชีพ ของเด็กและเยาวชน และครอบครัว
- ๔.๒.๗ ใช้เวลาที่เหมาะสม ไม่กระทบต่อชีวิตประจำวันของเด็กและเยาวชน
- ๔.๒.๘ หากจำเป็นต้องมีการบันทึกเสียงการสนทนา หรือมีการถ่ายภาพ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และผู้ปกครองก่อนการดำเนินการ
- ๔.๒.๙ กล่าวขอบคุณ เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ด้วยความสุภาพ จริงใจ และแสดงถึงเจตจำนงค์ในการติดตามเพื่อสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน พร้อมทั้งให้คำแนะนำการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือในครั้งถัดไป

๔.๓ ให้มีการบันทึกผลการสนทนา และผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ตามแบบบันทึกการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่กำหนด

๔.๔ ในกรณี ต้องมีการให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือตามสภาพความจำเป็น ให้ประสานงานกับนักสังคมสงเคราะห์ ผู้ดูแลการติดตามฯ เพื่อร่วมกันพิจารณาดำเนินการติดต่อประสานงานองค์กร หน่วยงาน และหรือเครือข่าย ที่จะสามารถให้ความสงเคราะห์ช่วยเหลือนั้นได้ และแจ้งให้เด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง ทราบผลการดำเนินการ

๖. การรายงานผลการดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังการปล่อยตัว

๖.๑ ให้เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบรับรายงานผลการติดตามของเครือข่าย และดำเนินการเบิก-จ่ายเงินช่วยเหลือในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ให้กับเครือข่าย ตามระเบียบการจ่ายเงินช่วยเหลือเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ที่กำหนด

๖.๒ ให้เครือข่าย รายงานผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือตามแบบบันทึกการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือที่กำหนด (แบบฟอร์ม ๐๕) โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ส่วนข้อมูลพื้นฐานทั่วไป ของเด็กและเยาวชน ให้ระบุ

๑. ชื่อ - นามสกุล ชื่อเล่น เพศ อายุ
๒. ระบุครั้งที่ติดตามฯ และวันที่ทำการติดตามฯ

ส่วนที่ ๑ การกำกับติดตาม

ระบุวิธีการติดตาม เช่น

- ๑) โทรศัพท์
- ๒) เยี่ยมสถานศึกษา
- ๓) เยี่ยมสถานที่ทำงาน
- ๔) เยี่ยมบ้าน
- ๕) Facebook
- ๖) Line
- ๗) อื่น ๆ ระบุโดยระบุวิธีการติดตาม เช่น อาจติดตามด้วยการนัดพบกันเพื่อพูดคุยในสถานที่ที่เหมาะสมต่าง ๆ เป็นต้น.....

สถานการณ์การติดตาม

๑. การศึกษา เพื่อพิจารณาถึงความพร้อม และความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชนในการได้รับหรือเข้ารับการศึกษ โดยให้ระบุ

- ๑.๑ รูปแบบการศึกษา เช่น การศึกษาในระบบหรือการศึกษานอกระบบ (กศน.) เป็นต้น
- ๑.๒ ระดับการศึกษา ที่เด็กกำลังศึกษา
- ๑.๓ ระบุชื่อสถาบันการศึกษา และที่อยู่
- ๑.๔ กรณีเป็นสถาบันศาสนา ให้ระบุวัด มัสยิด โบสถ์ หรือศาสนสถานของเด็กและเยาวชนศึกษาอยู่ พร้อมระบุที่อยู่
- ๑.๕ ระบุผู้จัดหาสถานศึกษา ให้เด็กและเยาวชน
- ๑.๖ ระบุ รายละเอียด ต่าง ๆ ที่พบในประเด็นด้านศึกษา เพิ่มเติม เช่น จุดเด่น ข้อสังเกต หรือข้อกังวล เป็นต้น

๒. การประกอบอาชีพ เพื่อพิจารณาถึงความพร้อม และความก้าวหน้าของเด็กและเยาวชนในการประกอบอาชีพ หรือการมีรายได้เพื่อการเลี้ยงชีพ โดยให้ระบุ

- ๒.๑ อาชีพ ที่เด็กและเยาวชนทำอยู่

- ๒.๒ ระบุตำแหน่งงาน และชื่อ และที่อยู่ของสถานประกอบการ พร้อมทั้งเบอร์โทร
- ๒.๓ ระบุผู้จัดหาอาชีพ ให้เด็กและเยาวชน
- ๒.๔ กรณี ว่างงาน ให้ระบุสาเหตุ แห่งการว่างงานนั้น
- ๒.๕ กรณี เสียชีวิต ให้ระบุสาเหตุที่เสียชีวิตนั้น
- ๒.๖ ระบุ รายละเอียด ต่าง ๆ ที่พบในประเด็นด้านการประกอบอาชีพ เพิ่มเติม เช่น จุดเด่น ข้อสังเกต หรือข้อกังวล เป็นต้น

การใช้ชีวิตในสังคม

- ๑. ระบุความสอดคล้อง และไม่สอดคล้องกับแผนการติดตามฯ และสาเหตุความไม่สอดคล้อง เนื่องจากอะไร
- ๒. กรณีมีการเปลี่ยนสถานศึกษา และสถานประกอบการ ให้ระบุ
 - ๒.๑ จำนวนครั้งที่เปลี่ยน
 - ๒.๒ สาเหตุที่เปลี่ยน
 - ๒.๓ ระบุระยะเวลาที่ว่างการศึกษา
 - ๒.๔ ระบุระยะเวลาที่ว่างงาน
- ๓. ระบุการพักอาศัย ของเด็กและเยาวชนว่าพักอาศัยอยู่กับผู้ใด
- ๔. ระบุสภาพที่อยู่อาศัย
- ๕. ระบุความสัมพันธ์ภาพกับครอบครัว และชุมชน ของเด็กและเยาวชน
- ๖. ระบุรายละเอียดการคบเพื่อนของเด็กและเยาวชน
- ๗. ระบุรายละเอียดการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน
- ๘. ระบุ รายละเอียด ต่าง ๆ ที่พบในประเด็นด้านการใช้ชีวิตในสังคม เพิ่มเติม เช่น จุดเด่น ข้อสังเกต หรือข้อกังวล เป็นต้น

ส่วนที่ ๒ การสงเคราะห์ช่วยเหลือ

- ๒.๑ ระบุสิ่งที่เด็กและเยาวชนต้องการให้ช่วยเหลือ เพื่อพิจารณาความต้องการ และความ สอดคล้องของการสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- ๒.๒ ระบุสิ่งที่ท่านได้ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องของการสงเคราะห์ช่วยเหลือ
- ๒.๓ ระบุการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน กรณีพิเศษ เช่น
 - ๑) การพิการ ระบุลักษณะการพิการ และความสามารถในการประกอบอาชีพ ได้มากน้อยเพียงใด พร้อมทั้งระบุการสงเคราะห์ช่วยเหลือ
 - ๒) เด็กและเยาวชนต่างชาติ ให้ระบุประเทศ และวันที่มีแผนจะส่งเด็กและเยาวชน กลับประเทศ หน่วยงานที่ประสานงาน และการสงเคราะห์ช่วยเหลือ
 - ๓) เด็กและเยาวชนหญิง มีประวัติการตั้งครรภ์ ให้ระบุว่า อยู่ระหว่างการตั้งครรภ์ หรือไม่ หากมีทารกแรกเกิด ให้ระบุอายุทารกด้วย พร้อมทั้งสอบถามความต้องการสงเคราะห์ช่วยเหลือ และการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ที่เครือข่าย ได้ดำเนินการไป

- ๔) เด็กและเยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิต ให้ระบุสถานที่ ที่เด็กและเยาวชน ได้รับการรักษาต่อเนื่อง กรณีไม่ได้รับการรักษาต่อเนื่อง ให้ระบุสาเหตุ พร้อมทั้งระบุ รายละเอียดการสงเคราะห์ช่วยเหลือของเครือข่าย

๒.๔ ระบุ รายละเอียด ต่าง ๆ ที่พบในประเด็นด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือ เพิ่มเติม เช่น จุดเด่น ข้อสังเกต หรือข้อกังวล เป็นต้น

ส่วนที่ ๓ กรณีเด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีใหม่

กรณีเด็กและเยาวชน กระทำผิดซ้ำ และถูกจับดำเนินคดีใหม่ ให้ระบุข้อมูลรายละเอียดคดี (เท่าที่จะสามารถระบุได้) ดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ระบุอายุของเด็กและเยาวชน ที่ถูกจับดำเนินคดี
- ๓.๒ ระบุรายละเอียดพื้นที่ และจังหวัด ที่เด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีใหม่
- ๓.๓ ระบุข้อหาการกระทำผิด
- ๓.๔ ระบุฐานความผิด
- ๓.๕ และระบุสถานะทางคดี เช่น
 - ๑) อยู่ในการดำเนินการตาม พรบ.ฟื้นฟูฯ
 - ๒) อยู่ในระหว่างฝึกอบรม หรือจำคุก
 - ๓) อยู่ระหว่างการประกันตัว หรือปล่อยตัวชั่วคราว
 - ๔) หลบหนีคดี
 - ๕) อื่น ๆ ระบุ
- ๓.๖ ระบุ รายละเอียด ต่าง ๆ ที่พบในประเด็นเกี่ยวกับกรณีเด็กและเยาวชนถูกจับดำเนินคดีใหม่ เพิ่มเติม (ถ้ามี) เช่น จุดเด่น ข้อสังเกต หรือข้อกังวล เป็นต้น

ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ให้เครือข่าย ระบุรายละเอียดข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ได้ต่อไป

นำส่งแบบฟอร์ม ๐๕ นี้ ให้กับเจ้าหน้าที่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน ตามแต่กรณี เพื่อรวบรวมบันทึกข้อมูล และใช้ประโยชน์ในการประเมินผลการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนทุก ๓ เดือนต่อไป

๗. การยุติการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

การยุติการติดตามการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน มีได้ ๒ กรณี ดังต่อไปนี้

๑. เด็กและเยาวชนพ้นระยะเวลาในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

ให้เครือข่ายดำเนินการสรุป ความเห็นในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ในระยะเวลาที่ผ่านมา ระบุในข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ โดยรายงาน ตามแบบฟอร์ม ๐๕ ในการรายงานครั้งสุดท้ายตามระยะเวลาการติดตาม ส่งให้นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ฯ ดำเนินการต่อไป ภายใน ๑๕ วัน

๒. เด็กและเยาวชนเสียชีวิต

ให้เครือข่ายประสานแจ้งนักสังคมสงเคราะห์โดยเร็ว หลังจากทราบสาเหตุการเสียชีวิต ของเด็กและเยาวชน สรุปสาเหตุ หรือรายละเอียดการเสียชีวิต ของเด็กและเยาวชน โดยรายงาน ตามแบบฟอร์ม ๐๕ ส่วนที่ ๑ การกำกับติดตาม และสถานการณ์ติดตาม ส่งให้นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่ฯ ดำเนินการต่อไป

๓. การปฐมนิเทศเครือข่าย เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

ให้เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อย เข้าร่วมกิจกรรมการปฐมนิเทศ เพื่อรับทราบแนวทางการปฏิบัติ และบทบาทหน้าที่ในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ดังนี้

๑. ศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน ที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่
๒. เข้าร่วมประชุม และร่วมให้ความเห็นในการจัดทำแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามกำหนดนัดหมาย
๓. เข้าร่วมกิจกรรมตามแผนการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย หรือแผนการแก้ไข บำบัดฟื้นฟูตามกำหนด เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง
๔. ศึกษาแผนการติดตามฯ และดำเนินการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนตามแผนการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่กำหนดไว้
๕. ให้คำปรึกษา แนะนำ เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด มีความประพฤติ ดำรงชีพในชุมชนได้อย่างเหมาะสม ปกติสุข
๖. สังเกต วิเคราะห์ และแสวงหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนที่ได้รับการปล่อยตัวตามแผนการติดตามฯ และจัดทำรายงานตามรูปแบบที่กำหนด
๗. ประเมินผลการติดตามฯ ร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ทุก ๓ เดือน หรือตามรอบระยะเวลาในการประเมินผลการติดตามฯ
๘. กรณีต้องมีการให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน เพิ่มเติมนอกเหนือจากแผนการติดตามฯ ที่กำหนด ให้หารือและดำเนินการร่วมกับนักสังคมสงเคราะห์หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
๙. ดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อส่งเสริมสนับสนุนภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ข้อควรทำ และข้อพึงระวังในการติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

เพื่อให้การให้ดำเนินการติดตามให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เด็กและเยาวชน จึงได้กำหนดแนวทาง หรือข้อควรปฏิบัติ และละเว้นการปฏิบัติ สำหรับเครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ดังนี้

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง	ข้อพึงปฏิบัติ (Do)	ข้อละเว้นการปฏิบัติ (Don't)
เครือข่ายในการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน	- ศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน ร่วมประชุม และให้ความเห็นเพื่อจัดทำแผนการติดตามฯ ตามกำหนดนัดหมาย - ร่วมกิจกรรมเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย และการทำแผนการติดตามฯ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง - เก็บรักษาความลับของเด็กและเยาวชน และผู้ปกครอง - ให้คำปรึกษา แก่เด็กและเยาวชน โดยเน้นให้เด็กและเยาวชนได้คิด และตัดสินใจเลือกแนวทางที่เหมาะสมด้วยตนเอง - ฟัง และจับประเด็น ค้นหาความต้องการที่แท้จริงของเด็กและเยาวชน มากกว่าพูดอยู่เพียงฝ่ายเดียว - ประพฤติและดำรงตนอย่างเหมาะสมในการเป็นตัวอย่างที่ดี - พร้อม และมีเวลาให้เด็กเสมอ เมื่อเด็กฯ ต้องการคำปรึกษา - หากมีความจำเป็นต้องการรับการสงเคราะห์ช่วยเหลือเพิ่มเติม ให้รีบปรึกษากับผู้ปกครอง และเจ้าหน้าที่โดยเร็ว	- ไม่สนใจศึกษาข้อมูลของเด็กและเยาวชน - หลีกเลี่ยง ไม่เข้าร่วมกิจกรรม หรือเข้าร่วมกิจกรรมด้วยความไม่เต็มใจ - ไม่ให้ความสำคัญกับเด็กและเยาวชนในการติดตามฯ - ไม่ให้ความร่วมมือ และไม่ให้ข้อเท็จจริงในการติดตามแก่เจ้าหน้าที่ - เปิดเผยข้อมูลของเด็กและเยาวชนแก่ผู้อื่นที่ไม่เกี่ยวข้อง - พูดเพียงฝ่ายเดียว ไม่รับฟัง - ชี้นำ โดยไม่ปล่อย/ฝึกให้เด็กฯ ได้ตัดสินใจด้วยตนเอง

๔. จริยธรรมและจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกับเด็กและเยาวชน

การติดตามและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่เคยเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมเป็นการปฏิบัติงานกับประชากรกลุ่มเปราะบาง ซึ่งต้องอาศัยความละเอียดอ่อนและความระมัดระวังในระดับหนึ่ง เพื่อปกป้องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ ดังนั้นเครือข่ายต้องยึดหลักจริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นกรอบในการปฏิบัติงานกับประชากรกลุ่มนี้ โดยสิ่งเครือข่ายควรทำและไม่ควรทำมีดังต่อไปนี้

สิ่งที่ควรทำ	สิ่งที่ไม่ควรทำ
๑. ให้ความช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนทุกคนโดยปราศจากอคติและปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน	๑. ลำเอียง เลือกให้ความช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชนแค่บางคน
๒. ยอมรับในตัวตนของเด็กหรือเยาวชน เช่น ความหลากหลายทางเพศ เชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม	๒. เลือกปฏิบัติกับเด็กหรือเยาวชนแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับอารมณ์หรือความเชื่อของเครือข่าย
๓. รับฟังความคิดเห็นและให้เด็กหรือเยาวชนร่วมตัดสินใจเรื่องการสงเคราะห์ช่วยเหลือ	๓. ตัดสินใจแทนเด็กหรือเยาวชน และบังคับข่มขู่ให้ทำตาม
๔. เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเด็กหรือเยาวชนให้มิดชิด เช่น ประวัติส่วนตัว รูปภาพ วิดีโอคลิป เพื่อรักษาความลับและปกป้องความเป็นส่วนตัว	๔. เผยแพร่รูปภาพหรือเรื่องราวของเด็กหรือเยาวชนต่อสาธารณชน หรือในสื่อโซเชียลมีเดีย โดยมิได้รับอนุญาตจากเด็กหรือเยาวชน**
๕. รักษาระยะห่างของความสัมพันธ์ในฐานะผู้ให้ความช่วยเหลือและผู้รับความช่วยเหลือ	๕. สนทนากับเด็กหรือเยาวชนในทางที่ไม่เหมาะสม
๖. หลีกเลี่ยงการรับเงินหรือสิ่งของที่เป็นการติดสินบน	๖. การรับเงินหรือสิ่งของในทุกกรณี
๗. ประพฤติตนอย่างเหมาะสม อยู่ในกรอบศีลธรรม เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชน	๗. ประพฤติตนไม่เป็นแบบอย่างที่ดี และไม่เหมาะสม

**หมายเหตุ

หากจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลส่วนตัวของเด็กและเยาวชนให้ผู้อื่นรับทราบเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้รับบริการ ให้ขอความยินยอมจากเด็กและเยาวชน และ/หรือครอบครัวก่อน

กรณียกเว้นที่ผู้ให้บริการเปิดเผยข้อมูลได้โดยไม่ต้องขอความยินยอมคือ เมื่อพบว่าเด็กและเยาวชนและ/หรือสังคมตกอยู่ในสถานะที่เสี่ยงต่อสวัสดิภาพความปลอดภัย และจำเป็นต้องได้รับการปกป้องและช่วยเหลือโดยเร็ว

๕. แนวทางการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพและการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นแก่เด็กและเยาวชน

ในการติดตามและสงเคราะห์ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนั้น เครือข่ายจำเป็นต้องมีการพูดคุยสื่อสารกับทั้งเด็กและเยาวชน ตลอดจนผู้ปกครองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นเครือข่ายควรมีความรู้เบื้องต้นในการสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพและการให้คำปรึกษาแนะนำเบื้องต้นจึงน่าจะช่วยให้การทำงานของเครือข่ายมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ยิ่งขึ้น โดยมีรายละเอียด และข้อแนะนำ ดังต่อไปนี้

การใช้วาจา กิริยาท่าทาง เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดี

สัมพันธภาพเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นต่อการพูดคุยให้คำแนะนำเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการสื่อสารระหว่างบุคคล ๒ คน ซึ่งประกอบด้วยการใช้วาจาและกิริยาท่าทาง ลักษณะบุคลิกภาพที่เอื้อต่อการสร้างสัมพันธภาพ และการให้คำปรึกษาแนะนำมีดังนี้

- อดทน ใจเย็น
- มีท่าทีที่เป็นมิตร
- เป็นผู้รับฟังที่ดี
- มองโลกในแง่ดี
- ใช้คำพูดที่เหมาะสม
- ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น ช่างสังเกต
- จริงใจและตั้งใจช่วยเหลือผู้อื่น
- รู้จักใช้อารมณ์ขัน
- การยอมรับโดยไม่ตัดสินหรือถูกเหยียดหยาม

การเป็นผู้ที่สามารถสร้างสัมพันธภาพและสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพเฉพาะ แต่ขึ้นอยู่กับฝึกฝน ค้นคว้าและหาความรู้อยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้ประสบความสำเร็จได้

การให้คำปรึกษาแนะนำ

การให้คำปรึกษาแนะนำ หมายถึง กระบวนการที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล อาศัยการสื่อสารแบบ ๒ ทาง ระหว่างบุคคลหนึ่งในฐานะผู้ให้คำปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่อำนวยความสะดวกให้อีกฝ่ายหนึ่งซึ่งเป็นผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจและทำความเข้าใจถึงสิ่งที่ปัญหาและแสวงหาหนทางในการแก้ปัญหาเหล่านั้นด้วยตนเอง การให้คำปรึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งที่จะช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถรับผิดชอบต่อตนเอง มีความสุขในชีวิต และได้ใช้ศักยภาพของตนเองอย่างเต็มที่ในการแก้ปัญหาของตน

ตัวอย่าง ข้อแนะนำในการเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดี ได้แก่

- “ผู้ให้คำปรึกษาเป็นเพื่อนร่วมทาง ไม่ใช่ผู้นำทาง” ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้เอื้ออำนวยให้ผู้รับคำปรึกษาสามารถเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตนเอง โดยให้ผู้รับคำปรึกษาเป็นผู้ตัดสินใจด้วยตนเอง ผู้ให้คำปรึกษาเพียงช่วยให้เขาพบแนวทางในการตัดสินใจที่ดีขึ้น
- “ผู้ให้คำปรึกษาเป็นผู้ช่วยเหลือให้ผู้รับการปรึกษาแก้ไขปัญหาตนเอง”
- “จงเป็นผู้ให้โอกาส” ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องให้เวลาและเปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาค่อย ๆ ยอมรับปัญหาของตนเองและยินดีที่จะเปิดเผยเรื่องราวของตนเองด้วยความสมัครใจ

- “ส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษาเป็นตัวของตัวเองและสามารถพึ่งตนเองได้” บางครั้งผู้ให้คำปรึกษามีบทบาทอื่น ๆ ด้วย เช่น เป็นครู เป็นผู้บังคับบัญชาของผู้รับคำปรึกษา จึงต้องระมัดระวัง ที่จะทำให้ผู้รับคำปรึกษาต้องงบนอบ เชื่อฟังหรือพึ่งพาอาศัยเหมือนเด็ก รวมทั้งต้องระมัดระวังการแนะนำ สั่งสอน จนอาจเป็นการตัดสนใจแทนผู้รับคำปรึกษา

ทักษะเบื้องต้นในการให้การปรึกษา

๑. การใส่ใจด้วยภาษาท่าทาง เป็นการแสดงออกด้วยภาษาท่าทางหรือคำพูด ซึ่งบอกถึงความกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือ โดยการแสดงความสนใจ การเห็นความสำคัญและให้เกียรติ เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเกิดความอบอุ่นและไม่รู้สึกท่างเหิน แบ่งออกเป็น

๑.๑ การใส่ใจโดยการแสดงออกด้วยภาษาพูด เป็นการพูดอย่างต่อเนื่องในเรื่องเดียวกัน กับที่ผู้รับคำปรึกษาพูด แสดงการรับรู้และเข้าใจในแนวความคิดของผู้รับคำปรึกษา พร้อมทั้งมีการใช้ภาษาในลักษณะเดียวกัน

๑.๒ การใส่ใจโดยแสดงออกด้วยภาษาท่าทาง เป็นการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่ใช่คำพูด แต่มีความหมายสื่อถึงความคิดและความรู้สึกบางประการของผู้ให้คำปรึกษาที่มีต่อผู้รับคำปรึกษา เช่น การวางตัว กิริยาการเคลื่อนไหว การแสดงสีหน้า การประสานสายตาดู น้ำเสียง เป็นต้น

๒. การสังเกต การสังเกตเป็นทักษะการใส่ใจ เพื่อรับรู้ในพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ผู้รับคำปรึกษาแสดงออกมา ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตกิริยาท่าทาง คำพูด ภาษาที่ใช้ การสังเกตนี้จะทำให้ผู้ให้คำปรึกษาเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาลำบากใจ ซึ่งยากต่อการบอกกล่าว

๓. การให้กำลังใจ เป็นการแสดงความสนใจ ความเข้าใจในสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาได้พูดมาแล้ว และเป็นการสนับสนุนให้เขาพูดต่อไป โดยมีท่าทางที่แสดงให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นว่าผู้ให้คำปรึกษาได้รับรู้และได้ยินในสิ่งที่พูดออกมา เช่น พยักหน้า และเปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาได้ใช้เวลาคิด การทำเช่นนี้จะทำให้ผู้รับคำปรึกษารับรู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่ตนเองได้พูดไป ซึ่งทำให้การปรึกษาร่าเริงและมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นการเสริมแรงจูงใจให้ผู้รับคำปรึกษาพูดคุยนต่อไป

๔. การให้ข้อมูลและคำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนมีแนวทางการปฏิบัติในการให้ข้อมูล ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลที่ให้ควรชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน ใช้ภาษาง่าย ๆ

๔.๒ หลังจากให้ข้อมูลแล้ว ผู้ให้คำปรึกษาควรตรวจสอบว่าผู้รับคำปรึกษาเข้าใจ ข้อมูลถูกต้องหรือไม่ โดยอาจให้ผู้รับคำปรึกษาทวนซ้ำ

การให้ข้อมูลนี้จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาได้รับความรู้และมีแนวทางปฏิบัติที่ผู้รับคำปรึกษาอาจนึกไม่ถึง ทำให้มีทางเลือกมากยิ่งขึ้น แต่การให้คำแนะนำมีข้อเสียหลายประการ ถ้าผู้รับคำปรึกษาไม่ชอบคำแนะนำนั้น ก็จะปฏิเสธและมีทัศนคติทางลบ หรือถ้าผู้รับคำปรึกษารับคำแนะนำไปแล้วไม่ได้ผล ก็จะโทษผู้ให้คำปรึกษา หากได้ผลสำเร็จก็อาจเป็นการสร้างความผูกพันรู้สึกพึ่งพิงต่อผู้ให้คำปรึกษา นอกจากนี้การให้คำแนะนำอาจมีโอกาที่จะทำให้เกิดความเข้าใจไม่ตรงกันได้

๕. การรับฟังอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้ให้คำปรึกษาสามารถแสดงออกให้ผู้รับคำปรึกษาทราบถึงความตั้งใจในการรับฟังสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาพูดได้ดังนี้

๕.๑ ตั้งใจที่จะรับฟัง โดยมีท่าทีแสดงความสนใจ ฟังเพื่อที่จะเข้าใจในสิ่งที่เขาพูดออกมาอย่างแท้จริง ยิ้มและยิ้มแต่พอดี

๕.๒ รู้และเข้าใจคนอื่น พยายามเอาตัวเองไปอยู่ในโลกของผู้อื่นเพื่อที่จะเข้าใจเขา

- ๕.๓ อย่าพูดตลอดเวลา และถามคำถามเมื่อไม่เข้าใจ ต้องการความกระจ่างชัด เมื่อต้องการแสดงให้เห็นว่าเรากำลังฟังเขาอยู่ แต่อย่าใช้คำถามที่ทำให้รู้สึกอึดอัดหรือคำถามที่เป็นการตัดสินหรือดูถูก
- ๕.๔ สังเกตสีหน้าท่าทางของผู้รับคำปรึกษา
- ๕.๕ ให้ความสำคัญต่อความคิดเห็นและความรู้สึกที่แสดงออกมา ไม่ใช่ต่อตัวบุคคล อย่าปล่อยให้ความรู้สึกที่มีต่อตัวบุคคลมีอิทธิพลต่อการตีความคำพูดที่ได้ฟัง เพราะความคิดดี ๆ นั้นอาจจะมาจากบุคคลที่มีบุคลิกลักษณะที่เราไม่ชอบก็ได้
- ๕.๖ อย่าขัดแย้งในใจ เมื่อเรากำลังทำความเข้าใจคนอื่น ไม่มีประโยชน์เลยที่มัวแต่ขัดแย้งในใจเวลาที่กำลังรับฟังเขา เพราะจะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างกัน
- ๕.๗ ควบคุมความรู้สึก และไม่ทำตัวเป็นปฏิปักษ์กับผู้พูด การทำตัวเป็นปฏิปักษ์ต่อคนอื่นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การขัดแย้ง การวิจารณ์ การสอบสวน การถาม การไม่ยอมถนอม เป็นต้น อาจจะทำให้ผู้อื่นปิดบังความคิด อารมณ์ และทัศนคติที่แท้จริงของเขา เราต้องพยายามตระหนักถึงผลกระทบที่มีต่อผู้อื่น

ข้อพึงระวังในการให้คำปรึกษา

การให้คำปรึกษา แนะนำเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เครือข่ายควรให้ความสำคัญ ซึ่งมีข้อพึงระวัง ดังต่อไปนี้

๑. การสอบสวนชีวิตส่วนตัวของผู้รับการปรึกษา นอกจากเป็นการทำลายสัมพันธภาพของการปรึกษาแล้ว ยังไม่มีประโยชน์ต่อการให้ความช่วยเหลือ
๒. การใช้สัมพันธภาพของการปรึกษาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตน ทำให้เสื่อมเสียต่อบทบาทได้
๓. การที่ไม่สามารถเก็บเรื่องราวบางเรื่องที่ทราบไว้เป็นความลับได้ จะถูกมองว่าเป็นบุคคลที่ไว้วางใจไม่ได้
๔. การตัดสินใจแทนผู้รับคำปรึกษา ทำให้เขาไม่ได้เรียนรู้ถึงการตัดสินใจอย่างมีคุณภาพ และอาจถูกกล่าวโทษได้
๕. การพูดมากและฟังน้อย ทำให้เราไม่สามารถเรียนรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงและไม่ได้ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาพัฒนาความสามารถในการตัดสินใจด้วยตนเอง
๖. สิ่งขัดขวางบางประการในการสื่อสาร ประกอบด้วย
 - ๖.๑ การออกคำสั่ง เป็นการบอกให้เขาทำบางสิ่งบางอย่างโดยไม่เปิดโอกาสให้เขาเลือกด้วยตนเอง
 - ๖.๒ เตือน ขู่
 - ๖.๓ เทศนา สั่งสอน
 - ๖.๔ โต้เถียง
 - ๖.๕ ตำหนิ วิจารณ์ การตีความพฤติกรรมในทางลบ
 - ๖.๖ ยั่วเย้า แหย่ กลบเกลื่อน

๖. กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน โดยเครือข่าย

เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของเครือข่ายในการปฏิบัติงานติดตามและสงเคราะห์ฯ ภายหลังปล่อยตัวมาจากพระราชบัญญัติ และการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงยุติธรรม เครือข่ายจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นสถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมฯ ต้องอธิบายรายละเอียดของกฎหมายที่สำคัญให้เครือข่ายรับทราบ ซึ่งประกอบด้วย

- ๑) พระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๒) ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พักและค่าตอบแทนอย่างอื่นของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อยและแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๓) ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่นของบุคลากรองค์กรหรือองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓
- ๔) ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน พ.ศ. ๒๕๖๓

รายละเอียด สามารถดูเพิ่มเติมได้ที่ภาคผนวก

๗. หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน

ในการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน มีหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน และองค์กรอิสระไม่แสวงหากำไรต่าง ๆ ที่พร้อมให้การช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ทั้งนี้ หากเด็กและเยาวชนมีความจำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ในกรณีต่าง ๆ เครือข่ายสามารถที่จะแจ้ง ประสานงาน หรือติดต่อ ไปยังหน่วยงาน หรือองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือสงเคราะห์เด็กและเยาวชน ที่อยู่ในพื้นที่ของตนเอง รวมทั้งหน่วยงานในกรุงเทพมหานคร หรือส่วนกลาง โดยมีตัวอย่าง สถานที่ และหมายเลขติดต่อ ตามตาราง ดังนี้

ที่	หน่วยงาน	สถานที่ติดต่อ	การให้บริการ
๑	ศูนย์ปฏิบัติการโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด กรมกิจการเด็กและเยาวชน	โทรศัพท์ ๐๒-๖๕๑-๖๕๓๔, ๐๒-๖๕๑-๖๙๐๒, ๐๒-๖๕๑-๖๙๒๐ โทรสาร : ๐-๒๖๕๑-๖๖๗๓.	การให้เงินอุดหนุน เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
๒	ศูนย์ช่วยเหลือสังคม กรมกิจการเด็กและเยาวชน	๑๓๐๐	รับให้คำปรึกษา และแนะนำ ● ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ● ปัญหาการค้ามนุษย์ ● ปัญหาเด็กและเยาวชน ● ปัญหาที่ได้รับผลกระทบจากยาเสพติด
๓	บ้านพักเด็กและครอบครัว กรุงเทพมหานคร กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	๐๒-๒๔๕-๔๘๓๓, ๐๒-๒๔๘-๑๘๑๗	หน่วยงานให้คำปรึกษา/ช่วยเหลือ ผู้หญิงซึ่งท้องเมื่อไม่พร้อม/เด็กและ เยาวชน ที่ถูกระงับ หรือไม่มีที่อยู่
๔	บ้านพักเด็กและครอบครัว ในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	หมายเลขโทรศัพท์ และสถานที่ตั้ง ตามพื้นที่ในแต่ละจังหวัด	หน่วยงานให้คำปรึกษา/ช่วยเหลือ ผู้หญิงซึ่งท้องเมื่อไม่พร้อม/เด็กและ เยาวชน ที่ถูกระงับ หรือไม่มีที่อยู่
๕	มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย	๐๒-๐๒๒-๙๒๐๐ ต่อ ๕๒๘ , ID Line : wvft-ireport, Email: THAO_ireport@wvi.org Facebook: www.facebook.com/worldvisionthailand	● ดูแล ให้ความสำคัญด้านสิทธิเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับการปกป้องคุ้มครองจากการล่วงละเมิดในรูปแบบต่าง ๆ ● คอยช่วยเหลือเพื่อให้โอกาสเด็ก ด้วยการรับอุปการะและจัดตั้งโครงการต่าง ๆ เพื่อแสวงหาโอกาสให้กับเด็กด้อยโอกาส
๖	มูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก	โทร ๐๒-๔๑๒-๑๑๙๖, ๐๒-๔๑๒-๐๗๓๙, ๐๒-๘๖๔-๑๔๒๑ เบอร์ติดต่อฝ่ายพัฒนาครอบครัว	● เป็นองค์กรช่วยเหลือคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรมและได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

ที่	หน่วยงาน	สถานที่ติดต่อ	การให้บริการ
		๐๒-๔๑๒-๐๗๓๘, ๐๒-๔๑๒-๙๘๓๔ Email: cpcrheadoffice๑๙๘๑@gmail.com Facebook: https://www.facebook.com/cpcr.cpcr/ เปิดรับเรื่องช่วง (๙:๐๐ – ๑๗:๐๐)	● ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองเด็กที่ถูกทารุณกรรม ● บำบัดฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณด้วยกัน ๒ รูปแบบ ๑. ช่วยเรื่องจิตใจ ๒. ช่วยเรื่องสวัสดิภาพให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ● ให้ความรู้/การศึกษา เกี่ยวกับเรื่องเพศ
๗	มูลนิธิปวีณาหงส์สกุลเพื่อเด็กและสตรี	เบอร์โทร : สายด่วน ๑๑๓๔, ๐๒-๕๗๗-๐๔๙๖, ๐๘๑-๘๑๔-๐๒๔๔, ๐๖๒-๕๖๐-๑๖๓๖, ๐๙๘-๔๗๘-๘๙๙๑ และ ๐๘๑-๘๙๐-๑๓๕๕, Email: pavena๑๑๓๔@hotmail.com Facebook: https://www.facebook.com/pavenafoundation เปิดรับเรื่องช่วง (๘:๓๐ – ๑๗:๐๐)	● ช่วยเหลือทั้งเด็กและสตรีที่ถูกกดขี่และกระทำรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจให้ได้เข้าโรงเรียนขอความเป็นธรรม ● รับการร้องทุกข์เกี่ยวกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ย่ำแย่จนไม่สามารถประคับประคองการดำเนินชีวิตให้เป็นปกติได้ เช่น การคุกคามหรือใช้ความรุนแรงกันภายในครอบครัว โดยไม่จำกัดว่าเป็นเพศไหนที่ถูกกระทำ
๘.	มูลนิธิเพื่อการพัฒนาเด็ก	เบอร์โทร : ๐๒-๓๙๓-๓๗๑๗ ต่อ ๘ ID Line: fcd Email: iamchild๒๐๐๔@yahoo.com Facebook: https://www.facebook.com/iamchildpage เปิดรับเรื่องช่วง (๙:๐๐ – ๑๗:๐๐)	● องค์กรนี้เกิดจากรวมตัวของกลุ่มนักวิชาการ, นักศึกษา ที่ต้องการเผยแพร่ปัญหาเด็กขาดสารอาหารและรณรงค์หารายได้สนับสนุนโครงการอาหารกลางวัน ● รวมไปถึงการรวมตัวกับนักวิชาการด้านสื่อต่าง ๆ เพื่อจัดตั้งกลุ่มส่งเสริมสื่อมวลชนเพื่อเด็ก และยิ่งในปัจจุบันปัญหาการใช้แรงงานเด็กยังมีมากขึ้น ก็ยังทำให้องค์กรนี้สนับสนุนการหยุดใช้แรงงานตราครุฑต่อเด็กที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ
๙.	แจ้งรักษาพยาบาลฉุกเฉินเร่งด่วน	๑๖๖๙	● ใช้สำหรับเหตุฉุกเฉินในการเดินทางไปโรงพยาบาลฉุกเฉิน
๑๐.	ปรึกษาปัญหาด้านสุขภาพจิต ภาวะซึมเศร้า ความเครียด	๑๓๒๓, ๑๖๖๗	● รับฟังปัญหาด้านสุขภาพจิตเพื่อรับคำแนะนำในเบื้องต้นในการดูแลตนเอง

ภาคผนวก

๑. แบบฟอร์ม

(ร่าง)

แบบประเมินการสงเคราะห์ช่วยเหลือ ภายหลังปล่อยของเด็กและเยาวชนที่ใช้มาตรการพิเศษแทนการ
ดำเนินคดีอาญาในชั้นก่อนฟ้อง (มาตรา ๘๖)

วันที่ประเมิน.....

ชื่อ-สกุล (เด็กและเยาวชน) เลขประจำตัว.....

๑. ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย

☐ มีความพร้อม☐ สะอาด ปลอดภัย ☐ สะดวกในการเดินทาง ☐ สภาพแวดล้อมเหมาะสม

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๒. ความพร้อมด้านการศึกษา

☐ มีความพร้อม☐ มีสถานที่ศึกษา ☐ ผู้ปกครองมีรายได้สนับสนุนเพียงพอ ☐ ได้รับทุนการศึกษา
☐ ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษา

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๓. ความพร้อมด้านอาชีพ และการทำงาน

☐ มีความพร้อม☐ มีสถานที่สำหรับฝึกงาน/ประกอบอาชีพ ☐ มีรายได้เพียงพอในการดำรงชีพ
☐ ได้รับการสนับสนุนการฝึก/ประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนให้ทำธุรกิจ มีหลักประกัน เป็นต้น
☐ ได้รับการยอมรับจากสถานประกอบอาชีพ

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๔. ความพร้อมด้านครอบครัวและชุมชน

☐ มีความพร้อม☐ ให้การดูแล และสนับสนุนเรื่องการเรียน การทำงาน ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตประจำวัน
☐ สภาพฐานะทางเศรษฐกิจ และรายได้ของครอบครัว เพียงพอ เหมาะสมต่อการดำรงชีพ
☐ สุขภาพจิต ภาย ของคนในครอบครัวมีความพร้อม ☐ ได้รับการยอมรับจากชุมชน

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม☐ มีประวัติการใช้ความรุนแรง การดื่มสุรา เกี่ยวข้องกับยาเสพติด และอาชญากรรม
☐ อื่น ๆ

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๕. ความพร้อมด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

☐ มีความพร้อม

- ☐ กิจกรรมที่เด็กหรือเยาวชนทำในเวลาว่าง มีความเหมาะสม
- ☐ พื้นที่ของการทำกิจกรรม (เหมาะสม ปลอดภัย)
- ☐ ระยะเวลาที่ใช้ทำกิจกรรมเหมาะสม
- ☐ กลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใช้เวลาว่างร่วมด้วย มีความเหมาะสม
- ☐ ครอบครัวให้การยอมรับ และสนับสนุน ในการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๖. ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน

☐ มีความพร้อม

- ☐ ผลการทดสอบ/ประเมินสมรรถภาพทางกาย มีความพร้อม เหมาะสมแล้ว
- ☐ ผลการตรวจ/ประเมินสภาวะสุขภาพ มีความพร้อม เหมาะสมแล้ว
- ☐ ผลการตรวจ/ประเมินทางจิตวิทยา หรือการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก มีความพร้อม
- ☐ ผลการตรวจ/ประเมินความเข้มแข็งทางจิตใจ (โดยนักจิตวิทยา) (ถ้ามี) มีความพร้อม

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์

๗. สรุปผลการประเมิน เพื่อการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ

☐ มีความพร้อมครบถ้วนในแต่ละมิติ

ความเห็นเพิ่มเติม

☐ มีความพร้อมบางส่วน / ☐ ไม่มีความพร้อม

แนวทาง และการดำเนินการให้การสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กและเยาวชน สามารถดำรงชีพได้อย่างเหมาะสม โดย

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....เลขาธิการคณะนักวิชาชีพ

(.....)

แบบประเมินระดับการติดตามภายหลังปล่อยของเด็กและเยาวชน

วันที่ประเมิน.....

ชื่อ-สกุล (เด็กและเยาวชน)เลขประจำตัว.....

ข้อ	ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความเสี่ยง					หมายเหตุ
		๕	๔	๓	๒	๑	
๑. ความพร้อมด้านที่อยู่อาศัย							
๑.๑	ความสะอาด แสงสว่าง อุดหนุน ความปลอดภัยและความเหมาะสมของที่พัก						
๑.๒	ความสะดวกในการเดินทางระหว่างที่พักอาศัยกับที่ทำงาน/ที่เรียน						
๑.๓	สภาพแวดล้อม ละแวกบ้านและชุมชนของที่พักอาศัย						
๒. ความพร้อม ด้านการศึกษา (แบบสัมภาษณ์ทางการศึกษาและอาชีพ)							
๒.๑	มีสถานที่สำหรับการศึกษา						
๒.๒	รายได้ที่ได้รับจากผู้ปกครองกับการใช้จ่ายในการศึกษาเล่าเรียน						
๒.๓	การสนับสนุนด้านการศึกษา เช่น ได้รับทุน การแนะแนว เป็นต้น						
๒.๔	การยอมรับเด็กหรือเยาวชนของสถานศึกษา						
๓. ด้านการทำงาน							
๓.๑	มีสถานที่สำหรับการฝึกงาน/การประกอบอาชีพ						
๓.๒	รายได้ที่เกิดจากการทำงานเหมาะสมกับค่าใช้จ่ายในการดำเนินชีวิต						
๓.๓	การสนับสนุนด้านการฝึกอาชีพ การประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนให้ค้าขาย ทำธุรกิจ หลักประกันการทำงาน เป็นต้น						
๓.๔	การยอมรับเด็กหรือเยาวชนของนายจ้าง เจ้าของธุรกิจ ห้างหุ้นส่วน บริษัท						
๔. ด้านครอบครัวและชุมชน							
๔.๑	ให้การดูแลและสนับสนุนเรื่องการเรียน การทำงาน ความเป็นอยู่การดำเนินชีวิตประจำวัน						
๔.๒	สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและรายได้ของครอบครัว						
๔.๓	การใช้ความรุนแรงของครอบครัว						

ข้อ	ประเด็นที่ประเมิน	ระดับความเสี่ยง					หมายเหตุ
		๕	๔	๓	๒	๑	
๔.๔	พ่อแม่ หรือผู้ปกครองมีความเกี่ยวข้องกับสุรา ยาเสพติด และอบายมุข						
๔.๕	สุขภาพของคนในครอบครัวทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ						
๔.๖	ประวัติ ความเกี่ยวข้องกับอาชญากรรม						
๔.๗	การยอมรับเด็กหรือเยาวชนของชุมชน						
๕. ด้านการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์							
๕.๑	กิจกรรมที่เด็กหรือเยาวชนทำในเวลาว่าง						
๕.๒	พื้นที่ของการทำกิจกรรม (เหมาะสม ปลอดภัย)						
๕.๓	กลุ่มเพื่อนหรือบุคคลที่เด็กใช้เวลาว่างร่วมด้วย						
๕.๔	การสนับสนุนของครอบครัวในการใช้เวลาว่างของเด็กหรือเยาวชน						
๕.๕	ระยะเวลาในการใช้เวลาว่าง						
๖. ความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของเด็กหรือเยาวชน							
๖.๑	พิจารณาผลการทดสอบสมรรถภาพทางกาย						
๖.๒	ประเมินสภาวะสุขภาพ						
๖.๓	ตรวจทางจิตวิทยา หรือการตรวจวินิจฉัยทางจิตวิทยาคลินิก						
๖.๔	แบบประเมินความเข้มแข็งทางจิตใจ (นักจิตวิทยา)						

ผลการประเมิน คะแนนเฉลี่ยการประเมินระดับการติดตามของเด็กและเยาวชน.....

ระดับการติดตามอยู่ในระดับ ☐ สูง ☐ ปานกลาง ☐ ต่ำ

ความคิดเห็นเพิ่มเติม.....

ลงชื่อ.....เลขาคณะทำงานเตรียมความพร้อมมา
 (.....)

การแปลความหมายคะแนน

ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงที่สุด	ให้คะแนน	๕	คะแนน
ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูงมาก	ให้คะแนน	๔	คะแนน
ความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง	ให้คะแนน	๓	คะแนน
ความเสี่ยงอยู่ในระดับปานกลาง	ให้คะแนน	๒	คะแนน
ความเสี่ยงอยู่ในระดับน้อย	ให้คะแนน	๑	คะแนน

การคำนวณคะแนน

คะแนนเฉลี่ยการประเมินระดับการติดตามของเด็กและเยาวชน = ผลรวมคะแนนทั้งหมด

จำนวนข้อของการประเมินความเสี่ยงของเด็กและเยาวชน

ของเบส (Best, ๑๙๗๐-๑๙๘๐, อ้างถึงในบุญมี พันธุ์ไทย, ๒๕๔๖, ๖๐) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๔.๓๔-๕.๐๐ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๒.๖๗-๔.๓๓ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง ๑.๐๐-๒.๖๖ หมายถึง ระดับการติดตามอยู่ในระดับน้อย

หมายเหตุ การประเมินระดับการติดตามคณะทำงานเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย จะเป็นผู้ประเมินเด็กหรือเยาวชนแต่ละราย

ศูนย์ฝึก.....

ที่อยู่ในการติดต่อ.....โทร.....FB.....
ID Line.....อื่นๆ.....

การติดตามภายหลังการปล่อยตัว

ผู้ติดตาม ☐ เจ้าหน้าที่ของสพ/ศฝ. ☐ เครือข่าย ระบุ.....

วิธีการติดตาม ☐ เยี่ยมบ้าน ☐ เยี่ยมสถานศึกษา ☐ เยี่ยมสถานประกอบการ

☐ โทรศัพท์ ☐ จดหมาย ☐ โซเชียลมีเดีย ☐ อื่นๆ.....

ลงชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุม
 (.....)
 ลงชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุม
 (.....)
 ลงชื่อ ผู้เข้าร่วมประชุม
 (.....)

☐ ข้าพเจ้ารับทราบและยินยอมให้หน่วยงานปฏิบัติตามแนวทางการติดตามภายหลังปล่อย
 ลงชื่อ เด็กและเยาวชน
 (.....)

ลงชื่อ ผู้ปกครอง
 (.....)

แบบติดตามเด็กและเยาวชนหลังปล่อย

ชื่อ-นามสกุล.....ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี
 เลขประจำตัว.....คดี.....ศาล.....
 ครั้งที่.....วันที่ติดตาม.....

๑. การกำกับติดตาม

วิธีการติดตาม

☐ โทรศัพท์ ☐ เยี่ยมสถานศึกษา ☐ เยี่ยมสถานที่ทำงาน ☐ เยี่ยมบ้าน
☐ Facebook ☐ Line ☐ อื่นๆ ระบุ

สถานการณ์ติดตาม

☐ การศึกษา

รูปแบบการศึกษา

ระดับการศึกษา

ชื่อสถาบันการศึกษา/สถาบันทางศาสนา.....

ที่อยู่.....อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทร.....

ผู้จัดหาสถานศึกษาให้เด็กและเยาวชน

☐ เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองหาเอง ☐ ศูนย์ฝึกฯ ☐ สถานพินิจฯ
☐ เครือข่าย ระบุ.....

☐ การประกอบอาชีพ

อาชีพ

ตำแหน่งงานชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่เลขที่.....อำเภอ.....จังหวัด.....เบอร์โทร.....

ผู้จัดหาอาชีพให้เด็กและเยาวชน

☐ เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองหาเอง ☐ ศูนย์ฝึกฯ ☐ สถานพินิจฯ
☐ เครือข่าย ระบุ.....

☐ วางงาน เนื่องจาก.....☐ เสียชีวิต เนื่องจาก.....

การใช้ชีวิตในสังคม

๓. ความสอดคล้องของแผนการติดตามหลังปล่อย

☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง เนื่องจาก.....

๒. กรณีที่มีการเปลี่ยนสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ

☐ เปลี่ยนสถานศึกษาจำนวน.....ครั้ง ระยะเวลาที่ว่างจากการศึกษา.....

สาเหตุในการเปลี่ยนสถานศึกษา.....

☐ เปลี่ยนสถานประกอบการจำนวน.....ครั้ง ระยะเวลาที่ว่างงาน

สาเหตุในการเปลี่ยนสถานประกอบการ.....

๓. เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่กับ

- ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ บิดาและมารดา ☐ ญาติ ระบุ..... ☐ แฟน/คู่ครอง
☐ เพื่อน ☐ นายจ้าง ☐ ลำพัง ☐ สถานสงเคราะห์/มูลนิธิ ☐ อื่นๆ

๔. สภาพที่อยู่อาศัย

- ☐ ที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย ระบุ.....
☐ ที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแต่ไม่ปลอดภัย ระบุ.....
☐ ที่อยู่อาศัยไม่เป็นหลักแหล่งและไม่ปลอดภัย ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

๕. การสัมพันธ์ภาพกับครอบครัวและชุมชนของเด็กและเยาวชน

- ☐ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครอบครัว แต่มีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีกับชุมชน ระบุ.....
☐ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับชุมชน แต่มีสัมพันธ์ภาพที่ไม่ดีกับครอบครัว ระบุ.....
☐ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครอบครัว และชุมชน ระบุ.....
☐ ไม่มีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ระบุ.....

๖. การคบเพื่อนของเด็กและเยาวชน

- ☐ คบเพื่อนที่ดี ระบุ..... ☐ คบเพื่อนที่ไม่ดี ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

๗. การใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน

- ☐ อย่างเป็นประโยชน์ ระบุ..... ☐ อย่างไม่เป็นประโยชน์ ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

๒. การสงเคราะห์ช่วยเหลือ

สิ่งที่เด็กและเยาวชนต้องการให้ช่วยเหลือ

- | | |
|--|--|
| ☐ ทุนการศึกษา | ☐ ทุนประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานที่ศึกษาต่อ | ☐ การฝึกอาชีพให้กับครอบครัว |
| ☐ ทุนการประกอบอาชีพ | ☐ จัดหาสถานประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานประกอบการ | ☐ บุคคล/เงินในการค้าประกัน |
| ☐ ฝึกวิชาชีพ/อาชีพ | ☐ ค่าพาหนะกลับภูมิลำเนาของผู้ปกครอง |
| ☐ ค่าเครื่องแต่งกายในการทำงาน | ☐ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร |
| ☐ จัดหาที่พักอาศัย | ☐ อื่นๆ ระบุ..... |
| ☐ ค่าพาหนะกลับภูมิลำเนา | |

สิ่งที่ท่านได้ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

- | | |
|---|--|
| ☐ ทุนสำหรับการศึกษา | ☐ ทุนสำหรับประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานที่ศึกษาต่อให้ | ☐ ส่งต่อฝึกอาชีพให้กับครอบครัว |
| ☐ ทุนในการประกอบอาชีพ | ☐ จัดหา/แนะนำสถานประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหา/แนะนำสถานประกอบการให้ | ☐ บุคคล/เงินในการค้าประกันเข้าทำงาน |
| ☐ ส่งต่อเข้ารับการฝึกวิชาชีพ/อาชีพ | ☐ ค่าพาหนะสำหรับกลับภูมิลำเนาของผู้ปกครอง |
| ☐ ค่าเครื่องแต่งกายใช้ในการทำงาน | ☐ ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการเลี้ยงดูบุตร |
| ☐ จัดหาที่พักอาศัยให้ | ☐ ส่งต่อหน่วยงานอื่น คือ..... |
| ☐ ค่าพาหนะสำหรับกลับภูมิลำเนา | ☐ อื่นๆ ระบุ..... |

การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชน (กรณีพิเศษ)

- ☐ พิจารณารับ.....
☐ ไม่สามารถประกอบอาชีพ ☐ อาชีพ.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กต่างชาติ ประเทศ..... วันที่ส่งกลับ.....
หน่วยงานที่ประสาน.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กหรือเยาวชนหญิงมีประวัติการตั้งครรภ์
☐ อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ ☐ มีบุตรอยู่ในวัยทารก (แรกเกิด-๑ปี)
ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ ☐ ไม่ต้องการ ☐ ต้องการ ระบุ.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กหรือเยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิต
เด็ก/เยาวชนยังคงได้รับการรักษาต่อเนื่อง ณ
เด็กหรือเยาวชนไม่ได้รับการรักษาต่อ เนื่องจาก.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....

๓. กรณีเด็กหรือเยาวชนถูกจับดำเนินคดีใหม่

อายุที่ถูกจับดำเนินคดีใหม่.....ปี จังหวัดที่ถูกจับดำเนินคดีใหม่.....
ข้อหา.....ฐานความผิด.....
สถานะทางคดี
☐ พรบ.พันฟูฯ ☐ ผิดกบวม/จำคุก ☐ ปลดปล่อยตัวชั่วคราว/ประกันตัว
☐ หลบหนีคดี ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม/ความคิดเห็นอื่นๆ

ลงชื่อ.....ผู้ติดตาม
(.....)
ตำแหน่ง.....
เบอร์โทรศัพท์.....

แบบรายงานการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ภายหลังการปล่อยตัว
โดยเครือข่าย

ชื่อ-นามสกุล.....ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี
เลขประจำตัว.....คดี.....ศาล.....
ครั้งที่.....วันที่ติดตาม.....

๑. การกำกับติดตาม

วิธีการติดตาม

☐ โทรศัพท์ ☐ เยี่ยมสถานศึกษา ☐ เยี่ยมสถานที่ทำงาน ☐ เยี่ยมบ้าน
☐ Facebook ☐ Line ☐ อื่นๆ ระบุ.....

สถานการณ์ติดตาม

☐ การศึกษา

รูปแบบการศึกษา

ระดับการศึกษา

ชื่อสถาบันการศึกษา/สถาบันทางศาสนา.....

ที่อยู่.....อำเภอ.....

จังหวัด.....

เบอร์โทร.....

ผู้จัดหาสถานศึกษาให้เด็กและเยาวชน

☐ เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองหาเอง

☐ ศูนย์ฝึกฯ

☐ สถานพินิจฯ

☐ เครือข่าย ระบุ.....

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ ด้านการศึกษา เพิ่มเติม.....

☐ การประกอบอาชีพ

อาชีพ

ตำแหน่งงาน

ชื่อสถานประกอบการ.....

ที่อยู่เลขที่.....

อำเภอ.....

จังหวัด.....

เบอร์โทร.....

ผู้จัดหาอาชีพให้เด็กและเยาวชน

☐ เด็กและเยาวชน/ผู้ปกครองหาเอง

☐ ศูนย์ฝึกฯ

☐ สถานพินิจฯ

☐ เครือข่าย ระบุ.....

☐ ว่างงาน เนื่องจาก.....

☐ เสียชีวิต เนื่องจาก.....

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ เพิ่มเติม.....

การใช้ชีวิตในสังคม

๑. ความสอดคล้องของแผนการติดตามหลังปล่อย

☐ สอดคล้อง ☐ ไม่สอดคล้อง เนื่องจาก.....

๒. กรณีที่มีการเปลี่ยนสถานศึกษาหรือสถานประกอบการ

☐ เปลี่ยนสถานศึกษาจำนวน.....ครั้ง

ระยะเวลาที่ว่างจากการศึกษา.....

สาเหตุในการเปลี่ยนสถานศึกษา.....

☐ เปลี่ยนสถานประกอบการจำนวน.....ครั้ง

ระยะเวลาที่ว่างงาน

สาเหตุในการเปลี่ยนสถานประกอบการ.....

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ เพิ่มเติม.....

๓. เด็กหรือเยาวชนพักอาศัยอยู่กับ

- ☐ บิดา ☐ มารดา ☐ บิดาและมารดา ☐ ญาติ ระบุ..... ☐ แฟน/คู่ครอง
☐ เพื่อน ☐ นายจ้าง ☐ ลำพัง ☐ สถานสงเคราะห์/มูลนิธิ ☐ อื่นๆ

๔. สภาพที่อยู่อาศัย

- ☐ ที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและปลอดภัย ระบุ.....
☐ ที่อยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งแต่ไม่ปลอดภัย ระบุ.....
☐ ที่อยู่อาศัยไม่เป็นหลักแหล่งและไม่ปลอดภัย ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

๕. การสัมพันธ์ภาพกับครอบครัวและชุมชนของเด็กและเยาวชน

- ☐ มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว แต่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับชุมชน ระบุ.....
☐ มีสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน แต่มีสัมพันธภาพที่ไม่ดีกับครอบครัว ระบุ.....
☐ มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัว และชุมชน ระบุ.....
☐ ไม่มีสัมพันธภาพที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ระบุ.....

๖. การคบเพื่อนของเด็กและเยาวชน

- ☐ คบเพื่อนที่ดี ระบุ..... ☐ คบเพื่อนที่ไม่ดี ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

๗. การใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชน

- ☐ อย่างเป็นประโยชน์ ระบุ..... ☐ อย่างไม่เป็นประโยชน์ ระบุ.....
☐ อื่นๆ ระบุ.....

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ เพิ่มเติม.....

๒. การสงเคราะห์ช่วยเหลือ

สิ่งที่เด็กและเยาวชนต้องการให้ช่วยเหลือ

- | | |
|--|--|
| ☐ ทุนการศึกษา | ☐ ทุนประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานที่ศึกษาต่อ | ☐ การฝึกอาชีพให้กับครอบครัว |
| ☐ ทุนการประกอบอาชีพ | ☐ จัดหาสถานประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานประกอบการ | ☐ บุคคล/เงินในการค้าประกัน |
| ☐ ฝึกวิชาชีพ/อาชีพ | ☐ ค่าพาหนะกลับภูมิลำเนาของผู้ปกครอง |
| ☐ ค่าเครื่องแต่งกายในการทำงาน | ☐ ค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูบุตร |
| ☐ จัดหาที่พักอาศัย | ☐ อื่นๆ ระบุ..... |
| ☐ ค่าพาหนะกลับภูมิลำเนา | |

สิ่งที่ท่านได้ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

- | | |
|--|--|
| ☐ ทุนสำหรับการศึกษา | ☐ ทุนสำหรับประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหาสถานที่ศึกษาต่อให้ | ☐ ส่งต่อฝึกอาชีพให้กับครอบครัว |
| ☐ ทุนในการประกอบอาชีพ | ☐ จัดหา/แนะนำสถานประกอบอาชีพของครอบครัว |
| ☐ จัดหา/แนะนำสถานประกอบการให้ | ☐ บุคคล/เงินในการค้าประกันเข้าทำงาน |
| ☐ ส่งต่อเข้ารับการศึกษาฝึกวิชาชีพ/อาชีพ | ☐ ค่าพาหนะสำหรับกลับภูมิลำเนาของผู้ปกครอง |
| ☐ ค่าเครื่องแต่งกายใช้ในการทำงาน | ☐ ค่าใช้จ่ายเพื่อใช้ในการเลี้ยงดูบุตร |
| ☐ จัดหาที่พักอาศัยให้ | ☐ ส่งต่อหน่วยงานอื่น คือ..... |
| ☐ ค่าพาหนะสำหรับกลับภูมิลำเนา | ☐ อื่นๆ ระบุ..... |

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ เพิ่มเติม.....
.....

การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กหรือเยาวชน (กรณีพิเศษ)

- ☐ พิจารณาระบุ.....
☐ ไม่สามารถประกอบอาชีพ ☐ อาชีพ.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กต่างชาติ ประเทศ..... วันที่ส่งกลับ.....
หน่วยงานที่ประสาน.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กหรือเยาวชนหญิงมีประวัติการตั้งครรภ์
☐ อยู่ระหว่างตั้งครรภ์ ☐ มีบุตรอยู่ในวัยทารก (แรกเกิด-๑ปี)
ต้องการความช่วยเหลือหรือไม่ ☐ ไม่ต้องการ ☐ ต้องการ ระบุ.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....
- ☐ เด็กหรือเยาวชนที่มีปัญหาสุขภาพจิต
เด็ก/เยาวชนยังคงได้รับการรักษาต่อเนื่อง ณ
เด็กหรือเยาวชนไม่ได้รับการรักษาต่อ เนื่องจาก.....
การสงเคราะห์ช่วยเหลือ.....

ระบุ รายละเอียด ข้อค้นพบ เพิ่มเติม.....
.....

๓. กรณีเด็กหรือเยาวชนถูกจับดำเนินคดีใหม่

อายุที่ถูกจับดำเนินคดีใหม่.....ปี จังหวัดที่ถูกจับดำเนินคดีใหม่.....
ข้อหา.....ฐานความผิด.....
สถานะทางคดี
☐ พรบ.พันพฯ ☐ ผิดกบวม/จำคุก ☐ ปลอยตัวชั่วคราว/ประกันตัว
☐ หลบหนีคดี ☐ อื่นๆ ระบุ.....

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม/ความคิดเห็นอื่นๆ

ลงชื่อ.....ผู้ติดตาม
(.....)
ตำแหน่ง.....
เบอร์โทรศัพท์.....

๒. รายละเอียดกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานติดตามและ สงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนโดยเครือข่าย

เนื่องจากอำนาจหน้าที่ของเครือข่ายในการปฏิบัติงานติดตามและสงเคราะห์ฯ ภายหลังปล่อยตัวมาจากพระราชบัญญัติ และการประกาศใช้ระเบียบกระทรวงยุติธรรม เครือข่ายจึงจำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน รวมถึงสิทธิประโยชน์ที่พึงได้รับ เพื่อให้การปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎหมายดังกล่าว ดังนั้นสถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมฯ ต้องอธิบายรายละเอียดของกฎหมายที่สำคัญให้เครือข่ายรับทราบ ซึ่งประกอบด้วย

พระราชบัญญัติ

การบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด

พ.ศ. ๒๕๖๑

หมวด ๗ การเตรียมความพร้อมก่อนปล่อยและการติดตามภายหลังปล่อยจากสถานที่ควบคุม มีมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มาตรา ๕๐ ให้สถานพินิจและศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้มีแนวทางการเตรียมความพร้อม ก่อนปล่อยโดยเริ่มเตรียมการตั้งแต่ได้รับตัวเด็กและเยาวชนไว้ในสถานที่ควบคุมเพื่อให้มีกระบวนการ ในการส่งเสริมและช่วยเหลือเด็กและเยาวชนได้อย่างถูกวิธีและเหมาะสมเพื่อให้เด็กและเยาวชนแต่ละคน กลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข รวมทั้งต้องให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการเรื่องส่วนตัว เศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนมีความสัมพันธ์ที่ดีกับครอบครัวและชุมชน ทั้งนี้ ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๑ ในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ให้เด็กและเยาวชนและ บิดามารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรหรือชุมชนที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย มีส่วนร่วมพิจารณา ในเรื่องดังต่อไปนี้

(๑) การดำเนินชีวิตและการปฏิบัติตนของเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

(๒) การควบคุมดูแลเด็กและเยาวชนของบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือองค์กรหรือชุมชน ที่เด็กและเยาวชนอาศัยอยู่ด้วย

(๓) วิธีการและระยะเวลาที่สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมจะติดตามภายหลังปล่อยเพื่อ การประคับประคองให้เด็กและเยาวชนสามารถดำรงตนอยู่ได้โดยไม่กลับไปกระทำผิดอีก

มาตรา ๕๒ ในกรณีที่เด็กและเยาวชนพึงได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ภายหลังปล่อย ให้แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองเด็กหรือติดต่อให้หน่วยงาน เครือข่ายความร่วมมือภาครัฐและเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ทั้งนี้ เพื่อเตรียมการตั้งแต่ในช่วงเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย

มาตรา ๕๓ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ให้มีการเตรียมความพร้อม ดังต่อไปนี้

(๑) แผนแนวทางการศึกษาและการประกอบอาชีพ

(๒) เตรียมเด็กและเยาวชนให้พร้อมคืนสู่ครอบครัวและสังคม

(๓) ประสานกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การหรือชุมชนที่เด็กหรือ เยาวชนอาศัยอยู่ ด้วยให้พร้อมรับเด็กและเยาวชนเมื่อได้รับการปล่อยตัวโดยมีแผนการดูแลที่ชัดเจน

(๔) ให้เด็กและเยาวชนกลับไปอยู่กับครอบครัวเป็นการชั่วคราว หรือทดลองไปทำงานภายนอก สถานที่ควบคุม เพื่อประเมินผลการกลับไปใช้ชีวิตในสังคม

มาตรา ๕๔ ในการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย หากพบว่าเด็กและเยาวชนประสบปัญหา ด้านที่อยู่อาศัย หรือไม่สามารถอยู่ร่วมกับบุคคลในครอบครัว หรือไม่มีความปลอดภัยเมื่อกลับไปอยู่ใน ชุมชน หรืออยู่ใน ระหว่างการทดลองใช้ชีวิตในชุมชน หรืออยู่ในระหว่างการจัดหางานเพื่อประกอบอาชีพ หรือมีความจำเป็นอื่น ๆ ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมจัดให้มีสถานที่เพื่อให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือภายหลังปล่อย

มาตรา ๕๕ ก่อนถึงกำหนดปล่อยตัวเด็กและเยาวชน ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและ อบรมเตรียมความพร้อม ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมผลการศึกษา เพื่อให้เด็กและเยาวชนนำไปใช้ในการศึกษา หรือใช้เป็นหลักฐาน ในการสมัครงาน

(๒) ติดต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง บุคคลหรือผู้แทนองค์การหรือชุมชนซึ่งเด็กและเยาวชน อาศัยอยู่ด้วย เพื่อแจ้งวันครบกำหนดปล่อยตัวให้ทราบ

(๓) เตรียมการสงเคราะห์ที่จำเป็น โดยต้องจัดให้หรือประสานกับหน่วยงานที่ให้การสงเคราะห์ เพื่อรับเด็ก และเยาวชนไปให้การสงเคราะห์ต่อ รวมทั้งต้องให้คำแนะนำแก่เด็กและเยาวชนตามสมควร

(๔) จัดส่งประวัติเด็กและเยาวชนไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับทะเบียน ประวัติ ของเด็กและเยาวชน

มาตรา ๕๖ สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมต้องจัดให้มีการติดตามผลการปฏิบัติตัว ของเด็กและเยาวชน รวมทั้งการแก้ไขข้อบกพร่องข้อขัดข้องในการกลับไปดำรงชีวิตในสังคม และการให้ คำแนะนำหรือประสานกับ หน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบให้การช่วยเหลือต่อไป

มาตรา ๕๗ ให้สถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรมประชุมจัดทำแนวทางการติดตามภายหลัง ปล่อยร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ และพนักงาน คุ้มครองเด็กในพื้นที่ รวมทั้งชุมชนหรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อกำหนดวิธีการติดตามและการให้ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ภายหลังการปล่อยตัวให้ตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็นของเด็กและเยาวชน โดยแนวทางจะต้องได้รับการยินยอมจากเด็ก เยาวชน บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำแนว ทางการติดตามภายหลังปล่อย ให้เป็นไป ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

มาตรา ๕๘ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมก่อนปล่อย ตามมาตรา ๕๑ หรือ แนวทางการติดตามภายหลังปล่อยตามมาตรา ๕๗ ได้รับค่าพาหนะ ค่าพาหนะ เดินทาง ค่าเช่าที่พัก หรือ ค่าตอบแทนอย่างอื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบ จากกระทรวงการคลัง

มาตรา ๕๙ ให้กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจัดให้มีระบบสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและ เยาวชนภายหลังปล่อย โดยร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือองค์การพัฒนา เอกชน รวมทั้งชุมชน หรือบุคคลที่เห็นสมควร เพื่อให้การสงเคราะห์ ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนให้ได้รับสวัสดิการและ การคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมตรงตามสภาพปัญหาและความจำเป็น หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขใน การสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ให้เป็นไปตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด ส่วนกรณีการสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจาก กระทรวงการคลัง ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรขององค์การหรือองค์กรอื่น

หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ ให้ได้รับค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทน
อย่างอื่น ตามระเบียบที่รัฐมนตรี กำหนดโดยได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น
ของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนก่อนปล่อย
และแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๘ แห่งพระราชบัญญัติ การบริหารการ
แก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความ
เห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่
พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น ของผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อม เด็กและ
เยาวชนก่อนปล่อย และแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้เข้าร่วมประชุม” หมายความว่า ผู้เข้าร่วมประชุมในการจัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อม เด็ก
และเยาวชนก่อนปล่อย และแนวทางการติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

“ศูนย์ฝึกและอบรม” หมายความว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และ
ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

ข้อ ๔ ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับค่าตอบแทนในการปฏิบัติหน้าที่ในอัตราวันละคนละสามร้อยบาท ใน
กรณีผู้เข้าร่วมประชุมเป็นเจ้าพนักงานพินิจหรือเจ้าหน้าที่ของสถานพินิจและศูนย์ฝึก และอบรมที่ปฏิบัติงาน
ตามหน้าที่ เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด และบุคคลในครอบครัวของเด็กและเยาวชน ดังกล่าว ไม่มีสิทธิได้รับ
ค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง

ในการเดินทางมาปฏิบัติหน้าที่ให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้รับค่าพาหนะเดินทางเหมาจ่ายในอัตรา คนละไม่
เกินสองร้อยบาท การเบิกจ่ายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสาม ให้ใช้ใบสำคัญรับเงินตามแบบที่แนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ การอนุมัติการจ่ายเงินให้เป็นอำนาจของผู้บริหาร และมีหน้าที่ในการตรวจสอบ การจ่าย
ค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ การเบิกจ่ายค่าที่พักให้น่าระเบียบว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มาใช้บังคับ
โดยอนุโลม

ข้อ ๗ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ หรือวินิจฉัย
ปัญหาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ที่.....

ใบสำคัญรับเงิน

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....อยู่บ้านเลขที่.....

ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

ได้รับเงินจาก.....

ดังรายการต่อไปนี้

รายการ	จำนวนเงิน	
รวมเงิน		

จำนวนเงิน

(.....
.....)

(ลง

ชื่อ).....

.....ผู้รับเงิน

(.....)

(ลง

ชื่อ).....

.....ผู้จ่ายเงิน

(.....)

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น
ของบุคลากรองค์การหรือองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐ
ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๙ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยค่าป่วยการ ค่าพาหนะเดินทาง ค่าเช่าที่พัก และค่าตอบแทนอย่างอื่น ของบุคลากรองค์การหรือองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือและติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย พ.ศ. ๒๕๖๓”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในระเบียบนี้

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานพินิจ และผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม
“เจ้าหน้าที่ของรัฐ” หมายความว่า เจ้าพนักงานพินิจหรือเจ้าหน้าที่ของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและ
เยาวชน

ข้อ ๔ ให้บุคลากรองค์การหรือองค์กรอื่น หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้ดำเนินการ ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือ และติดตามเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย มีสิทธิได้รับค่าตอบแทน ในการปฏิบัติหน้าที่ในอัตราวันละแปดร้อยบาทต่อคน แต่รวมกันแล้วไม่เกินเดือนละแปดพันบาทต่อคน

การได้รับค่าตอบแทนตามวรรคหนึ่ง ให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าพาหนะเดินทางเหมาจ่าย ในอัตราวันละสองร้อยบาทต่อคนด้วย การเบิกจ่ายตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้ใช้ใบสำคัญรับเงินตามแบบที่แนบท้ายระเบียบนี้

ข้อ ๕ การอนุมัติการจ่ายเงินให้เป็นอำนาจของผู้อำนวยการ และมีหน้าที่ในการตรวจสอบ การจ่ายค่าตอบแทนและค่าพาหนะเดินทางให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้

ข้อ ๖ การเบิกจ่ายค่าที่พักให้น่าระเบียบว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๗ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ หรือวินิจฉัยปัญหาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

ระเบียบกระทรวงยุติธรรม

ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการสงเคราะห์ช่วยเหลือ
เด็กและเยาวชนหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ การบริหารการแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด พ.ศ. ๒๕๖๑ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม โดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ เงื่อนไขการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายเป็นเงิน พ.ศ. ๒๕๖๓ ”

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศหรือคำสั่งอื่นใดในส่วนที่ได้กำหนดไว้แล้ว ในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“กรรมการสงเคราะห์ ” หมายความว่า กรรมการสงเคราะห์เด็กและเยาวชนสำหรับสถานพินิจ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

“ศูนย์ฝึกและอบรม” หมายความว่า ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ข้อ ๕ ให้อธิบดีแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งในแต่ละจังหวัดเรียกว่า “คณะกรรมการ พิจารณาค่าใช้จ่ายในการติดตามและการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ” ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานพินิจหรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม แล้วแต่กรณี เป็นประธาน ประธานกรรมการสงเคราะห์หรือกรรมการสงเคราะห์ที่ประธานกรรมการสงเคราะห์มอบหมาย ผู้แทน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้แทนองค์กรเครือข่ายความร่วมมือในท้องถิ่น เป็นกรรมการ ให้หัวหน้ากลุ่ม

ประสานกิจการชุมชน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้หัวหน้า ฝ่ายบริหารงานทั่วไป เป็นกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการ โดยให้มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับ การพิจารณาอนุมัติค่าใช้จ่ายในการติดตามให้การ สงเคราะห์ความช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลัง ปลดปล่อยหรือดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตามและ การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน

ข้อ ๖ การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวน กรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุม หรือไม่อาจ ปฏิบัติ หน้าที่ได้ ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่ง ในการลงคะแนน

ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๗ ประเภทค่าใช้จ่าย หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ภายหลัง ปลดปล่อย ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายระเบียบนี้ โดยได้รับความเห็นชอบจาก กระทรวงการคลัง อัตรา และหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายในแต่ละกรณี ให้คำนึงถึงงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร เพื่อการนี้ด้วย

ข้อ ๘ การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปลดปล่อยที่มีค่าใช้จ่ายจำนวนเงิน รายละเอียดไม่เกิน ห้าพันบาท ให้ผู้อำนวยการสถานพินิจหรือผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและอบรม มีอำนาจ พิจารณาได้ตามหลักเกณฑ์ และเงื่อนไขที่กำหนด และรายงานให้คณะกรรมการทราบในการประชุม ครั้งต่อไป กรณีที่คณะกรรมการ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็ก และเยาวชนจำนวนมากกว่าที่กำหนด หรือต้องให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนนอกเหนือจาก รายการหรือหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ส่งเรื่องดังกล่าวให้อธิบดีขอความเห็นชอบ จากกระทรวงการคลัง

ข้อ ๙ เด็กและเยาวชนที่ประสงค์จะขอรับการสงเคราะห์ช่วยเหลือภายหลังปลดปล่อยต้องแจ้งต่อ เจ้า พนักงานพินิจของสถานพินิจหรือศูนย์ฝึกและอบรม แล้วแต่กรณี ให้เจ้าพนักงานพินิจที่รับแจ้งส่งเรื่องให้ เลขานุการคณะกรรมการเพื่อรวบรวมข้อมูลและจัดให้มี การประชุมคณะกรรมการเพื่อพิจารณาให้การ สงเคราะห์ช่วยเหลือ

ข้อ ๑๐ ให้เลขานุการคณะกรรมการรายงานผลการดำเนินงานในการติดตามและ การสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปลดปล่อยให้อธิบดีทราบเป็นประจำทุกเดือน

ข้อ ๑๑ ในกรณีที่มีเหตุพิเศษสมควรปฏิบัติเป็นอย่างอื่น หรือไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้เสนอ อธิบดีพิจารณาสั่งการเป็นกรณีๆ ไป

ข้อ ๑๒ ให้ปลัดกระทรวงยุติธรรมเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความ หรือวินิจฉัย ปัญหาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

บัญชีอัตราการเบิกจ่าย
การติดตามและการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย

ลำดับ	ประเภทค่าใช้จ่าย	อัตราการเบิกจ่ายที่ คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ	หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย
๑	ทุนการศึกษา ทุน สนับสนุน กิจกรรมหรือ ค่าใช้จ่าย ที่เกี่ยวเนื่อง ทางการศึกษา ๑.๑ ระดับประถมศึกษา ๑.๒ ระดับมัธยมศึกษา ๑.๓ ระดับ ประกาศนียบัตร วิชาชีพ ๑.๔ ระดับอุดมศึกษา	- ปีละไม่เกิน ๕,๐๐๐ บาท - ปีละไม่เกิน ๖,๐๐๐ บาท - ปีละไม่เกิน ๑๐,๐๐๐ บาท - ปีละไม่เกิน ๒๐,๐๐๐ บาท	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ปล่อย ตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม หรือเด็กและเยาวชนภายหลัง ปล่อย ไม่เกิน ๑ ปี ๒. เด็กและเยาวชนอยู่ระหว่างศึกษา ใน สถานศึกษาของรัฐหรือกำลังจะเข้ารับ การศึกษาในสถานศึกษาของรัฐ ๓. ตั้งใจเรียน ความประพฤติไม่เสียหาย มากนัก อยู่ในวิสัยที่จะปรับปรุงแก้ไขได้ และมีหนังสือรับรองจากโรงเรียนหรือ สถานศึกษาหรือบุคคลที่น่าเชื่อถือได้ ๔. ไม่อยู่ระหว่างรับทุนการศึกษาใด ๆ จาก แหล่งเงินทุนของรัฐ ๕. เด็กและเยาวชนจะได้รับทุนสำหรับ เป็น ค่าใช้จ่ายในการศึกษาจนจบการศึกษา ภาคบังคับหรือระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพ หรือระดับอุดมศึกษา ๖. เด็กและเยาวชนต้องรายงานผล การศึกษา ให้ผู้อำนวยการทราบทุกภาค การศึกษา ๗. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด ๘. กรณีที่เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการ

ลำดับ	ประเภทค่าใช้จ่าย	อัตราการเบิกจ่ายที่ คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ	หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย
			ช่วยเหลือจากหน่วยงานอื่นหรือ หน่วยงาน ภาครัฐแล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับ การช่วยเหลือ ตามระเบียบนี้
๒	ทุนฝึกอาชีพ	เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน คนละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ปล่อย ตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม หรือเด็กและเยาวชนภายหลัง ปล่อย ไม่เกิน ๑ ปี ๒. เด็กหรือเยาวชนกำลังอยู่ในระหว่างการ ฝึกอาชีพในสถานศึกษาหรือสถานฝึก อาชีพ โดยมีหนังสือรับรองของ สถานศึกษาหรือ สถานฝึกอาชีพ ๓. ครอบครัวประสบปัญหาความเดือดร้อน ยากจน ลำดับ ประเภทค่าใช้จ่าย อัตรา การเบิกจ่ายที่ คณะกรรมการมีอำนาจ อนุมัติ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการ สงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชน ภายหลังปล่อย ๔. เด็กหรือเยาวชนหรือผู้ปกครองไม่มี อาชีพ มีความประสงค์ฝึกอาชีพระยะสั้น เพื่อนำมา ประกอบอาชีพหาเลี้ยง ครอบครัว ๕. เด็กหรือเยาวชน หรือผู้ปกครองไม่เคย ได้รับการสงเคราะห์ทุนฝึกอาชีพมาก่อน ๖. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด
๓	ทุนประกอบอาชีพ	เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน ครอบครัวละ ๑๐,๐๐๐ บาท/ปี	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ปล่อย ตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม หรือเด็กและเยาวชนภายหลัง ปล่อยไม่เกิน ๑ ปี ๒. ครอบครัวประสบปัญหาความเดือดร้อน ยากจน ๓. เด็กหรือเยาวชน หรือผู้ปกครองไม่มี อาชีพหรือขาดเงินทุนเพื่อนำไปประกอบ อาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ๔. เด็กหรือเยาวชน หรือผู้ปกครองมีความ ต้องการเงินทุนเพิ่มเติมเพื่อนำไป

ลำดับ	ประเภทค่าใช้จ่าย	อัตราการเบิกจ่ายที่ คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ	หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย
			ประกอบ อาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว ๕. เด็กหรือเยาวชน หรือผู้ปกครองไม่เคยได้รับ การสงเคราะห์ทุนประกอบอาชีพมาก่อน ๖. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสม และประหยัด
๔	ค่าพาหนะในการส่งกลับ ภูมิลำเนา	เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่เกิน คนละ ๑,๐๐๐ บาท	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาหรือคำสั่ง ให้ปล่อยตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม ๒. เด็กหรือเยาวชน หรือผู้ปกครอง ประสบ ปัญหาความเดือดร้อน ยากจน ไม่มีค่าพาหนะในการเดินทางกลับภูมิลำเนา ๓. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสม และประหยัด
๕	ค่ายังชีพและค่าเลี้ยงดู บุตร - ค่าอาหารเสริม กรณีมีครรภ์ หรือระยะพักฟื้น - ค่าของใช้ นม อาหารเสริม สำหรับบุตร - ค่าเลี้ยงดูบุตร	- ไม่เกินเดือนละ ๕๐๐ บาท - ไม่เกินเดือนละ ๑,๕๐๐ บาท (กรณีเด็กอายุไม่เกิน ๒ ปี) - ไม่เกินเดือนละ ๑,๐๐๐ บาท (กรณีเด็กอายุ ๒ – ๖ ปี) - เดือนละ ๑,๕๐๐ บาท	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ปล่อยตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม หรือ เด็กและเยาวชนภายหลังปล่อยไม่เกิน ๓ เดือน ๒. เด็กหรือเยาวชนซึ่งมีครรภ์ คลอดบุตร ขณะอยู่ในสถานที่ควบคุม ต่อมาเด็กหรือเยาวชนได้รับการปล่อยตัวไปแล้ว ยังไม่มีอาชีพหรือรายได้ในการเลี้ยงชีพหรือเลี้ยงดูบุตร ลำดับ ประเภท ค่าใช้จ่าย อัตราการเบิกจ่ายที่คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย ๓. บุตรของเด็กหรือเยาวชนจะได้รับการสงเคราะห์ค่าใช้จ่ายสำหรับบุตรทุกกรณีที่ยังไม่สามารถรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๔. ประสบปัญหาความเดือดร้อน ยากจน ไร้ที่พึ่ง ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยงานใด

ลำดับ	ประเภทค่าใช้จ่าย	อัตราการเบิกจ่ายที่ คณะกรรมการมีอำนาจอนุมัติ	หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการสงเคราะห์ ช่วยเหลือเด็กและเยาวชนภายหลังปล่อย
			๕. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็นเหมาะสม และประหยัด ๖. กรณีที่เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการช่วยเหลือค่าเลี้ยงดูบุตรจากหน่วยงานอื่น หรือหน่วยงานภาครัฐแล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับ การช่วยเหลือตามระเบียบนี้
๖	ค่ารักษาพยาบาล และค่า อวัยวะเทียม และกาย อุปกรณ์พื้นฐาน - ค่ารักษาพยาบาล ได้แก่ ค่ายา ค่าบริการทาง การแพทย์ ค่าวัสดุ ทาง การแพทย์ - ค่าอวัยวะเทียมและกาย อุปกรณ์ พื้นฐาน (กาย อุปกรณ์พื้นฐาน เช่น แว่นตา หูฟัง ไม้เท้า ไม้ ค้ำยัน รถเข็น)	- เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง - เบิกจ่ายได้เท่าที่จ่ายจริง ไม่ เกินอัตราตามที่ กระทรวงการคลังกำหนด	๑. เด็กและเยาวชนที่ศาลพิพากษาให้ปล่อย ตัว หรือเด็กและเยาวชนที่พ้นการ ฝึกอบรม หรือ เด็กและเยาวชนภายหลัง ปล่อยไม่เกิน ๑ ปี ๒. เด็กหรือเยาวชนซึ่งเจ็บป่วยด้วยโรคทาง กาย ทางจิต ขณะอยู่ในสถานที่ควบคุม ต่อมาเด็ก หรือเยาวชนได้รับการปล่อย ตัวไปแล้ว ยังไม่มีอาชีพ หรือรายได้ใน การเลี้ยงชีพ ๓. บุตรของเด็กหรือเยาวชนซึ่งเข้ามาพร้อม กับเด็กหรือเยาวชนหรือคลอດขณะอยู่ ใน สถานที่ควบคุม ต่อมาเด็กหรือ เยาวชนได้รับ การปล่อยตัวไปแล้ว ยังไม่ มีอาชีพ หรือ รายได้ในการเลี้ยงชีพหรือ เลี้ยงดูบุตร ๔. เด็กหรือเยาวชนพิการและทุพพลภาพ จะได้รับเงินสงเคราะห์ค่าซื้อกาย อุปกรณ์ ตามคำวินิจฉัยของแพทย์และ ความจำเป็น ของแต่ละราย ๕. ประสบปัญหาความเดือดร้อน ยากจน ไร้ที่พึ่ง ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือจาก หน่วยงานใด ๖. ให้เบิกจ่ายโดยคำนึงถึงความจำเป็น เหมาะสม และประหยัด ๗. กรณีที่เด็กและเยาวชนมีสิทธิได้รับการ ช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาลจาก หน่วยงานอื่น หรือหน่วยงานภาครัฐแล้ว จะไม่มีสิทธิได้รับ การช่วยเหลือตาม ระเบียบนี้

